

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

ชลิต เพ็ชรรัตน์

คู่มือฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

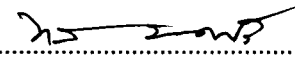
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
คุณวุฒิบัณฑิตของ ชลิต เพ็ชรรัตน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

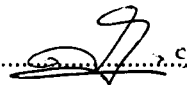
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

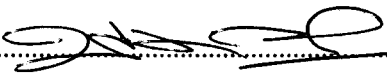

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญา ชีระวัฒน์ตระกูล)

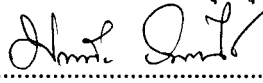

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

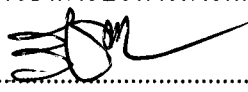

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศญา ชีระวัฒน์ตระกูล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

.....กรรมการ
(ดร.มณฑิธร ชมดอกไม้)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย
ธีระวัฒน์ตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาและรองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ที่ให้คำปรึกษาในการวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะผู้ช่วยผู้วิจัยทุกท่านที่เสียสละ มุ่งมั่น จริงใจในการช่วยเหลือ
การดำเนินการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนบ้านแม่คือ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14
(ท่าใหม่บ้านลิ้ว) โรงเรียนอนุบาลพังงา โรงเรียนอนุบาลลพบุรี โรงเรียนบ้านคลองสวน โรงเรียน
วัดบางกระสอบ โรงเรียนวัดบางโปรง และโรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษา
และเก็บข้อมูลในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 17 เขต ที่อำนวยความสะดวก
ให้ความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี จนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์
ของการวิจัยทุกประการ

ชลิต เพ็ชรรัตน์

54810128:สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ/ การบริหารสถานศึกษารองรับประชาคมอาเซียน/ โรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

ชลิต เพ็ชรรัตน์: การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

(DEVELOPING A MODEL OF SCHOOL MANAGEMENT TOWARD ASEAN

COMMUNITY FOR THE PRIMARY SCHOOL UNDER THE PRIMARY EDUCATION

SERVICE OFFICES IN EASTERN REGION) คณะกรรมการควบคุมคณานิพนธ์: สฤยา

ธีระวณิชตระกูล, กศ.ค., คุณวุฒิ คนฉลาด, Ed.D. 326 หน้า ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ ศึกษาผลการใช้รูปแบบ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) พัฒนารูปแบบจากการสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จาก 4 โรงเรียนในภาคสนาม 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 318 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ซึ่งมี 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง มี 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน การบริหารงบประมาณ 1 ด้าน การบริหารงานบุคคล 3 ด้าน และการบริหารทั่วไป 4 ด้าน

2. ผลการใช้รูปแบบ ทำให้สถานศึกษามีความพร้อมในการรองรับประชาคมอาเซียน พบว่าสถานศึกษามีความกระตือรือร้น พยายามพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษา

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และมีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

54810128: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: DEVELOPING A MODEL, SCHOOL MANAGEMENT TOWARD ASEAN COMMUNITY, ASEAN COMMUNITY/ SCHOOL ADMINISTRATION/ UNDER THE PRIMARY EDUCATION SERVICE OFFICES IN EASTERN REGION

CHALIT PECHARAT: DEVELOPING A MODEL OF SCHOOL MANAGEMENT TOWARD ASEAN COMMUNITY FOR THE PRIMARY SCHOOL UNDER THE PRIMARY EDUCATION SERVICE OFFICES IN EASTERN REGION. DISSERTATION ADVISORY COMMITTEE: SADAYU TEERAVANITTRAKUL. Ed.D., KUNAWUDH KONCHALARD. Ed.D. p. 326 2016.

The purposes of research were to; develop a model of school management, determine the model implementation, and evaluate the model appropriateness and feasibility. The research design consisted of three phases; 1) Developing the school management model by analyzing documents, principles and theories of school management, 2) Interviewing the principles of four good practice schools, and 3) Evaluating the model appropriateness and feasibility participated by 318 primary school administrators in the eastern region. The instruments used for collecting the data comprised of document analysis, in-depth interview, and questionnaires. The statistical devices were mean and, standard deviation.

The findings were as follows:

1. The primary school management model toward ASEAN Community in Eastern Region consisted of four school management tasks: Academic affairs consisted of five aspects, Finance and Budgeting consisted of one aspect, Personnel administration consisted of three aspects, and General administration consisted of four aspects.

2. Model implementation for moving school toward ASEAN Community showed that the school personnel were eager to perform the tasks. They developed their schools based on the model and school manual facilitated by the school administrators.

3. In evaluating the management model, it was found that the appropriateness was rated at the high level ($\bar{X} = 4.22$) and the feasibility was also rated at high level ($\bar{X} = 4.08$)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
คำถามในการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	10
ขอบเขตของงานวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง	16
การบริหารสถานศึกษาทั่วไปในปัจจุบัน	20
แนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	24
ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.....	44
บริบทของสถานศึกษาตาม โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN	53
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	55
การวิจัยวิจัยแบบผสม (Mixed method)	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียน	85
ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	94
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียน	99
ระยะที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียน	130
ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	143
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	161
สรุปผลการวิจัย.....	162
อภิปรายผล	166
ข้อเสนอแนะ	181
บรรณานุกรม	183
ภาคผนวก	192
ภาคผนวก ก.....	193
ภาคผนวก ข.....	217
ภาคผนวก ค.....	220
ภาคผนวก ง	237
ภาคผนวก จ	260
ภาคผนวก ฉ.....	340
ประวัติย่อของผู้วิจัย	342

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17 เขตพื้นที่การศึกษา	18
2	นโยบายและกิจกรรมการขับเคลื่อนตามข้อผูกพันปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วย การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา.....	48
3	กลุ่มเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน	50
4	ปฏิทินการปฏิบัติการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน	86
5	คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง เหนือตามภารกิจการบริหารสถานศึกษา	91
6	สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	92
7	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	95
8	ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	113
9	ผลการสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จำนวน 4 โรงเรียน	121
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการตรวจสอบความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	143
12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน	145
13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน	146
14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้	147
15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล และประเมินผล	148
16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศ ติดตาม	149
17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ ด้านการจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ	151
18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ด้านการสรรหาบุคลากร	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	153
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ด้านการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	153
20	154
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ	154
21	155
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน	155
22	156
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน	156
23	157
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาเซียนศึกษา.....	157
24	158
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและอันดับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดงานวันอาเซียน.....	158

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2	แบบจำลองของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่นำไปสู่การพัฒนา ระดับบุคคล	41
3	รูปแบบเชิงระบบและสถานการณ์ของ Brown and Moberg	57
4	คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก	90
5	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	98
6	รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก	128

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว โดยมีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของผู้คน การค้า และบริการด้านการเงิน และเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการค้ารายอยู่ของบุคคลในองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รวมตัวกันก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The association of southeast asian nations) ปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ การก่อตั้งดังกล่าวเพื่อมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างสภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ ประเพณี และวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาค รวมทั้งยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อวางรากฐาน ความรุ่งเรืองให้กับอาเซียน ภายใต้คำขวัญ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One vision, One identity, One community) (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ., 2558, หน้า 9) สำหรับประเทศไทยได้ร่วมมือกับอาเซียนในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งและความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียนและนโยบายของรัฐบาลไทยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองในทุกด้าน มีการจัดการและการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ต่อเนื่องและทั่วถึง มีการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและข้อมูลแก่ประชาชน รวมทั้งดำเนินการบูรณาการแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country strategy) และแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานภาครัฐ ในแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีอาเซียนและเวทีโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 2)

รัฐบาลของคณะรัฐมนตรีในปัจจุบัน โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 10-12) มีนโยบายด้านการศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม การปฏิรูปการศึกษา

และการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้การสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมของสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลัก วัฒนธรรมประชาคมอาเซียน และเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก เร่งดำเนินการเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 14) ที่ได้กำหนดนโยบายในการเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาของภาครัฐและเอกชน มีกิจกรรมเรียนรู้ขยายความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางการศึกษากับประเทศ สมาชิกในอาเซียน พัฒนาและส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิก เพื่อนบ้าน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและยอมรับความแตกต่างหลากหลายในลักษณะ พหุวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับ ดูแลการศึกษา กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา เมื่อมีการรวมตัวกันของประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงมีหน้าที่โดยตรงในการขับเคลื่อนและเตรียมความพร้อม เพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยใช้กลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาเพื่อเป็น รากฐานสำคัญในการเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ความร่วมมือ ด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ อันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงปลอดภัย ทางการเมือง พัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การกินคืออยู่ดีบนพื้นฐาน ของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549, หน้า 135-139) ได้ทำการศึกษาคารวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ในการยกระดับคุณภาพของการศึกษาประเทศสมาชิกอาเซียน มีจุดร่วม 5 ประการ คือ 1) การมุ่งสู่ สังคมฐานความรู้ 2) เป้าหมายการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาสู่ระดับสากล 3) การตอบสนอง ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น 4) การศึกษาเป็นแนวทาง ในการยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และ 5) การศึกษาเพื่อพัฒนา ทุนมนุษย์อย่างรอบด้าน สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งอาเซียนได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ประเทศอาเซียนว่าเป็นประเทศ ที่มีความเข้มแข็งในการส่งเสริม การพัฒนาระบบการเรียนการสอน มีการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาราชการ ของอาเซียน มีการพัฒนาครูที่เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการพัฒนา สื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับ

การเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบาย ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ก, หน้า 18) โดยมีเป้าหมายให้สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษาดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถ ติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยพัฒนา โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากทุกภูมิภาค จำนวน 54 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียน Sister school จำนวน 30 โรงเรียน เป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 1 ภาษา พหุวัฒนธรรม มีโรงเรียนเครือข่าย อย่างน้อย 9 โรงเรียน 2) โรงเรียน Buffer school จำนวน 24 โรงเรียน เป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นการเรียนการสอน ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 1 ภาษา (ภาษาของประเทศที่มีชายแดนติดที่ตั้งของโรงเรียน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) พหุวัฒนธรรม เทคโนโลยี และพัฒนาให้เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา ที่มีความพร้อม มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนัก จัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีโรงเรียนเครือข่ายอย่างน้อย 9 โรงเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, หน้า 9-28)

ในขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ก, หน้า 13) ได้ให้ แนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษาโดยทั่วไปในการดำเนินงานอาเซียนว่า ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน 2) ประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนัก ในการดำเนินงานตลอดแนว พร้อมวางแผนกำหนดกิจกรรม/ ปฏิทินการดำเนินงาน 3) ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เอกสาร เป็นต้น 4) วางแผนพัฒนาครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) จัดตั้งเครือข่ายในสถานศึกษามีผู้เกี่ยวข้อง เช่น นายอำเภอ ผู้แทนฝ่ายวัฒนธรรม ผู้แทนสำนักงาน เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ/ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น 6) กำหนดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินงานพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดให้มีกิจกรรม ประกวดแข่งขันอันแสดง ให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

7) กำหนดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 8) สนับสนุนให้ครูและบุคลากร
 ในสถานศึกษาเป็นสมาชิกสมาคม/ ชมรมครูอาเซียนทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ
 และ 9) มีการสรุปและรายงานผลการดำเนินงานพร้อมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
 ในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์
 ที่ตัวผู้เรียน ต้องใช้ยุทธวิธีในการบริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม
 อาเซียน โดยนำอาเซียนบูรณาการในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมไปถึง
 ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไป
 อย่างไรก็ตาม พัทธราวัลย์ วงศ์บุญสิน (2555, หน้า 58-66) ได้รายงานฉบับสมบูรณ์ของ
 โครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน ในการเก็บข้อมูล
 เชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (ครูและนักเรียน) โรงเรียนประถมศึกษา
 ด้านระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียนของครูและนักเรียน ในภาพรวมพบว่าครูและนักเรียน
 โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50)
 ได้แก่ 1) ลักษณะทั่วไปของประเทศอาเซียน 2) ประชาคมอาเซียน 3) เศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน
 4) สังคมวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน 5) การเมืองความมั่นคงของประเทศอาเซียน 6) ปฏิญญา
 ว่าด้วยการเชื่อมระหว่างกัน ในอาเซียน 7) การเปิดเสรีอาเซียนด้านการศึกษา และ 8) มาตรฐานวิชาชีพ
 อาเซียน ยกเว้นลักษณะทั่วไปของประเทศอาเซียนและสังคมวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนของครู
 เท่านั้นที่อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นในรายงานดังกล่าวได้รายงานความเห็นของผู้บริหารและครู
 เกี่ยวกับความพร้อมต่อการเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียน
 ประถมศึกษามีความเห็นที่ประเทศไทยมีความพร้อมในระดับน้อยที่สุดไปจนถึงระดับน้อยในทุกข้อ
 (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50) ได้แก่ 1) นโยบายของรัฐ 2) นโยบายระดับกระทรวง 3) รูปแบบการจัดการเรียน
 การสอน 4) หลักสูตร 5) คุณภาพครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา 6) ปริมาณครู อาจารย์ บุคลากร
 ทางการศึกษา 7) คุณภาพทางการศึกษา 8) การจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับตลาดแรงงาน
 ที่เปลี่ยนแปลงไป 9) ภาษาอังกฤษ 10) ภาษาวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน 11) การแลกเปลี่ยน
 ครูอาจารย์กับประเทศสมาชิกอาเซียน 12) การแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษากับประเทศสมาชิก
 อาเซียน 13) การพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน 14) การเทียบโอนหน่วยกิต
 กับประเทศสมาชิกอาเซียน 15) การรับรองวิทยฐานะระหว่างหลักสูตรกับประเทศสมาชิกอาเซียน
 16) การรับรองวิทยฐานะระหว่างสถาบัน การศึกษา และ 17) การปรับตัวรองรับมาตรฐานการศึกษา
 ยกเว้นนโยบายระดับกระทรวงตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่อยู่ใน
 ระดับมาก

ขณะที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2557, หน้า 103-127) ได้รายงานการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เกี่ยวข้อง และนักเรียนในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (ภาคตะวันออก) ด้วยการวิเคราะห์ ความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน 3) ด้านผู้เกี่ยวข้องโดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และผู้เกี่ยวข้อง และ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียนซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนักเรียน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาครูผู้สอน และด้านผู้เกี่ยวข้อง มีระดับ ความสำเร็จในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.89 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ด้านการบริหารจัดการเรื่องผู้บริหารมีการระดมทุนและงบประมาณสนับสนุนในการขับเคลื่อน สถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเรื่องผู้บริหารจัดสรรงบประมาณรองรับการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย ในด้านการพัฒนาครูผู้สอนปรากฏว่า เรื่องครูใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ อาเซียนในชั้นเรียน และเรื่องครูจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนภาษาอังกฤษและเรียนภาษา ในประเทศเพื่อนบ้านตามความถนัดและความสนใจเป็นอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย และ ในด้านผู้เกี่ยวข้องปรากฏว่าเรื่องผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่มีความสนใจและกระตือรือร้น โดยการกล่าวถึงหรือพูดคุยเกี่ยวกับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเรื่องประชาชน ในชุมชนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย สำหรับด้านคุณภาพผู้เรียนปรากฏว่าเรื่องนักเรียนสามารถสื่อสาร ภาษาของประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน และเรื่องนักเรียนพูดและสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย และปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายและรองสุดท้ายตามลำดับเช่นเดียวกัน นอกจากนี้การวิเคราะห์ผล การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน/ หรือครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามประเด็น 4 ด้าน ดังกล่าว พบว่า การดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ที่ผ่านมาของโรงเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนไม่ได้รับ การส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในเรื่องการขาดครูผู้สอนภาษาอังกฤษและครูสอน ภาษาในประเทศอาเซียน งบประมาณในการจัดจ้างครู การอบรมครู บุคลากร และนักเรียนไม่เพียงพอ นโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการไม่ชัดเจน และ โรงเรียนขาดสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน 2) ด้านการพัฒนาครู โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่อาเซียนขาดงบประมาณ ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึง ไม่สามารถบูรณาการการเรียน การสอนได้ หนังสือบทเรียนเกี่ยวกับอาเซียนมีน้อย 3) ด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรกำหนดนโยบาย

แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ของแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน บูรณาการหลักสูตรอาเซียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางทุกกลุ่มสาระ มีการประเมินต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้บริหาร และครูผู้สอน มากเกินไป และควรจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพพื้นที่ และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน สำหรับปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียน มีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่จัดการเรียนการสอนวิชาอาเซียนให้แก่ นักเรียน โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการดำเนินงานอาเซียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก สมุทรปราการ และเขตตรวจราชการที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี ระยอง และตราด สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2557, หน้า 27-31) มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 1,768 โรงเรียน ที่มีผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2557 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละระดับประเทศ เพียงรายวิชาเดียว คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ยร้อยละ 52.59) ค่าเฉลี่ยร้อยละกลุ่มสาระอื่นต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระ โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 37.53 ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาสำหรับการสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน ได้คะแนนต่ำสุด แสดงให้เห็นความไม่พร้อมของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ถึงแม้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เช่น จัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น ๆ กิจกรรม English speed จัดทำ Small book การใช้ภาษาอังกฤษแสดงบทบาทสมมติ ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง การไปศึกษาดูงานในประเทศอาเซียนของนักเรียน และครู การจัดการเรียนการสอนโดยอาสาสมัคร การ จัดค่ายภาษาอังกฤษ ฯลฯ แต่ผลการทดสอบคุณภาพ การศึกษา (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวยังเป็นปัญหาอย่างมาก และจากผลการนิเทศติดตาม ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 พบว่า กิจกรรมที่โรงเรียนในสังกัดดำเนินการได้เป็นอันดับแรก คิดเป็น ร้อยละ 100 คือ กิจกรรมวันอาเซียน รองลงมาคือ จัดให้มีมุมหรือห้องอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 86 และอันดับสุดท้าย คือ การจัดป้ายนิเทศอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 68 มีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน

เรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีผลการดำเนินงานสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี จำนวน ร้อยละ 25 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2557 ค, หน้า 35) ซึ่งนับว่าผลการดำเนินงานเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนในสังกัดมีผลการจัดกิจกรรมไม่น่าพึงพอใจ นอกจากนั้น ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาอังกฤษมีผลคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 32.33 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 38.37 (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2557 ค, หน้า 9)

จะเห็นได้ว่า จากรายงานการวิจัยหรือผลการดำเนินงานทั้งในระดับประเทศ ระดับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของผลการศึกษาดังที่กล่าวมา อาจประสบความสำเร็จอยู่บ้างแต่ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ระดับสถานศึกษาก็ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา ดังนั้น การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เขตตรวจราชการที่ 3 และเขตตรวจราชการที่ 9) ต้องได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารและ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญต่อการใช้กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และกำหนดรูปแบบในการบริหาร โดยการเลือกวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและสภาพแวดล้อมของพื้นที่เพื่อที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทาง ในการดำเนินงานที่เป็นรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 3 และเขตตรวจราชการที่ 9 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17 เขต ที่ดำเนินการตามนโยบาย การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาจึงควรมีรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพ พื้นที่ดังกล่าว

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความตระหนักและสนใจที่จะศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ ในการบริหารสถานศึกษาในประเทศไทยให้รองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน การวิจัย ใช้รูปแบบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษา

รองรับประชาคมอาเซียน การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ในการพัฒนารูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การวิจัยเชิงทดลองโดยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

คำถามในการวิจัย

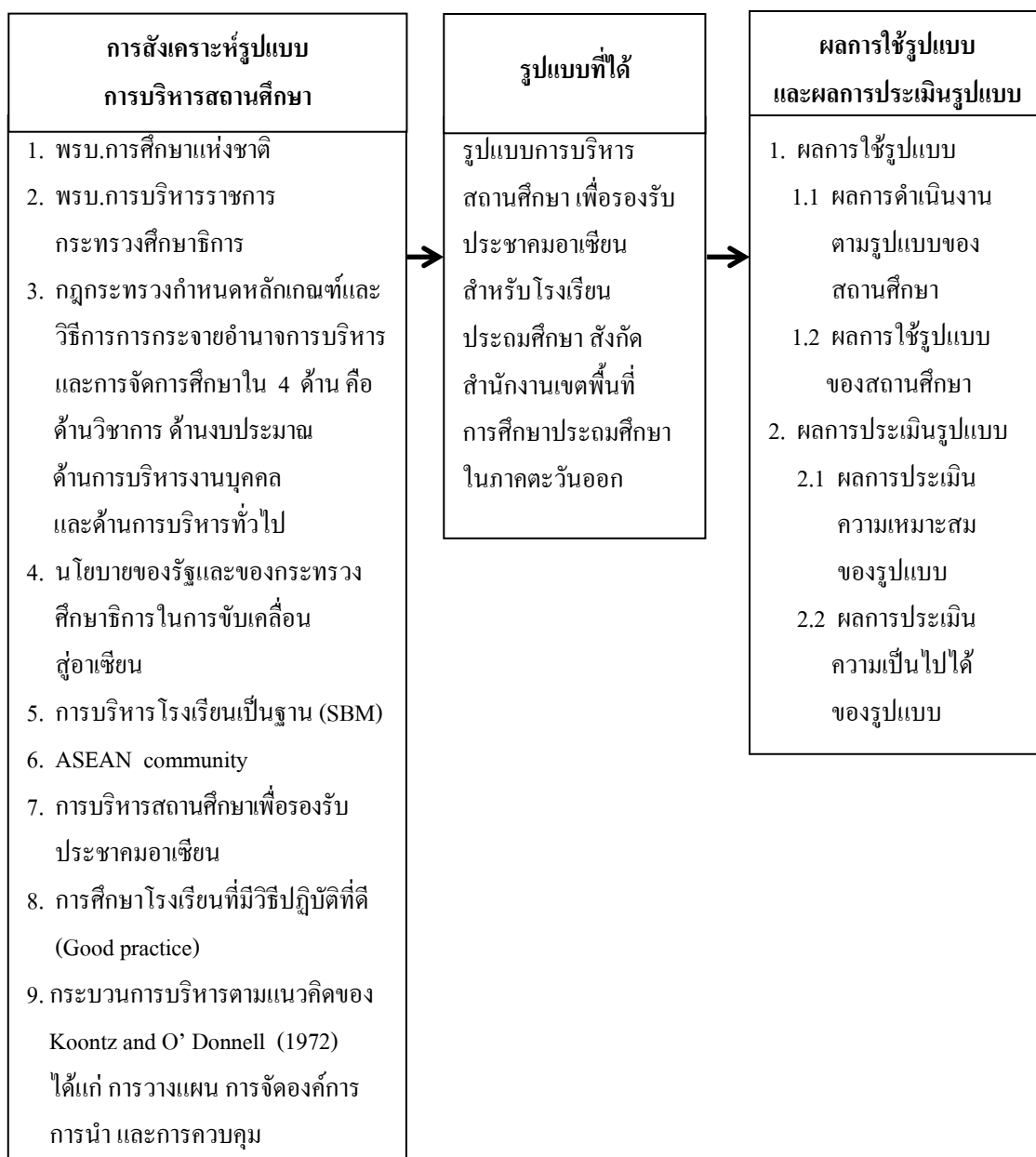
1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเป็นอย่างไร
2. ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเป็นอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ดังต่อไปนี้
  - 1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - 1.2 พระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - 1.3 กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
  - 1.4 นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ในการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน
  - 1.5 การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน (School based management)
  - 1.6 ASEAN community
  - 1.7 การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
  - 1.8 การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice)
  - 1.9 กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ Koontz and O' Donnell (1972) ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)
2. ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาไปใช้เพื่อวิเคราะห์ผลการนำไปใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
3. ศึกษาผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยสรุปความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำเสนอในแผนภาพกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง และสามารถ
นำไปใช้ในการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาได้
2. เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ขอบเขตของงานวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของงานวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ที่จะนำมาใช้ในการสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ดังต่อไปนี้

1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 พระราชบัญญัติการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.3 กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

1.4 นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ในการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน

1.5 การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน (School base management)

1.6 ASEAN community

1.7 การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

1.8 การศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice)

1.9 กระบวนการบริหารตามแนวคิดของ Koontz and O' Donnell (1972) ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ศึกษา แบ่งเป็น 3 พื้นที่ ดังนี้

2.1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ตามโครงการ Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 โรงเรียน ทั่วประเทศตามขนาดของโรงเรียน

2.2 การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน 4 โรงเรียน

2.3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ 17 เขตพื้นที่การศึกษา กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2559 แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีใน 4 โรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2558 โรงเรียนละ 1 วัน รวม 4 วัน

3.2 การใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน 4 โรงเรียน ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

3.3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก 17 เขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

4. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล และประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ผู้ให้ข้อมูล

4.1.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน และครูวิชาการตามกลุ่มสาระ ทั้ง 4 โรงเรียน

4.1.2 ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก 17 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1,768 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก 17 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 318 คน

5. ขอบเขตด้านเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

5.1 แบบสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี 4 โรงเรียน

5.2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน และครูตามกลุ่มสาระของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีทั้ง 4 โรงเรียน

5.3 แบบสอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบและแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ หมายถึง ตัวแบบการบริหารงานในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ที่แสดงให้เห็น โครงสร้าง แบบแผน ขั้นตอน และการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง ขั้นตอน การดำเนินการร่างรูปแบบ ทดสอบร่างรูปแบบ สังเคราะห์และสรุปเป็นรูปแบบ โดยศึกษาและสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง หมายถึง ตัวแบบ (Model) ที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้าง แบบแผนขั้นตอน วิธีการในการดำเนินการประสานความสัมพันธ์ ตามภารกิจ บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ บริหารทั่วไป เพื่อส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง มีความพร้อมในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่
  - 3.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับงานหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อให้การบริหารจัดการงานวิชาการด้านการพัฒนาอาเซียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 3.2 การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณและการประเมินผลการใช้งบประมาณของงานอาเซียน โดยยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพที่ดีของผู้เรียน
  - 3.3 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานด้านบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับอาเซียน ตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยี และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร รวมทั้ง การสร้างขวัญและกำลังใจ
  - 3.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับอาเซียน ในการพัฒนาสภาพแวดล้อม การจัดทำแหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการเครือข่าย และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
- 4 การรองรับประชาคมอาเซียน หมายถึง การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

5. หน้าที่หลักทางการบริหาร หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

5.1 การวางแผน คือ กระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการและแนวปฏิบัติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

5.2 การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน และการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

5.3 การนำ หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้ความสามารถซึ่งบุคคลให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งองค์การสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

5.4 การควบคุม หมายถึง การกำกับติดตามดูแลให้การทำงานเป็นไปตามแผน มีการวัดผลงานที่ทำได้เทียบกับมาตรฐานที่กำหนด ทำให้ทราบถึงความผิดพลาดหรือความเบี่ยงเบนไปจากแผน เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

6. ผลการใช้รูปแบบ หมายถึง ผลของการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สร้างขึ้นไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา ตามบริบทของอาเซียนใน 4 องค์ประกอบ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีหน้าที่จัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

9. ความเหมาะสมของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้าง มีองค์ประกอบและขั้นตอนที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อช่วยให้เกิดความถูกต้องเหมาะสมในการนำไปใช้

10. ความเป็นไปได้ของรูปแบบ หมายถึง การนำสิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษามาของผู้สร้างไปใช้โดยสามารถตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตามขอบข่ายของงานที่กำหนดในการวิจัยนั้น

11. วิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ๆ และมีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ

หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ได้บันทึกเป็นเอกสาร และเผยแพร่
ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งนำเสนอ ดังนี้

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
2. การบริหารสถานศึกษาโดยทั่วไปในปัจจุบัน
3. แนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
4. ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
5. บริบทของสถานศึกษาตามโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN
6. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
7. การวิจัยแบบผสม (Mixed method)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

ข้อมูลพื้นฐาน

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเขตตรวจราชการที่ 3 ประกอบด้วย จังหวัด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก และสมุทรปราการ และเขตตรวจราชการที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี ระยอง และตราด รวมทั้งสิ้น 9 จังหวัด มีพื้นที่ 37,506.89 ตารางกิโลเมตร ประชากรจำนวน 5,866,932 คน ความหนาแน่นของประชากร 156.42 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 73 อำเภอ 571 ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล 414 แห่ง เทศบาล 209 แห่ง และหมู่บ้าน 5,082 หมู่บ้าน (สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, 2557, หน้า 18-19)

ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงมีจำนวน 17 แห่ง (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127, หน้า 28-61) โดยเขตตรวจราชการที่ 3 มีสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาทั้งสิ้น 9 เขต ประกอบด้วย 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จะเชิงเทรา เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองจะเชิงเทรา อำเภอบางปะกง อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 แบ่งเป็น อำเภอบางคล้า อำเภอพนมสารคาม อำเภอราชสาส์น อำเภอแปลงยาว อำเภอลองเขื่อน อำเภอท่าตะเกียบ และอำเภอสนามชัยเขต 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอบ้านสร้าง อำเภอศรีมโหสถ อำเภอประจันตคาม และอำเภอศรีมหาโพธิ์ 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 แบ่งเป็น อำเภอนาคี และอำเภอกบินทร์บุรี 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก แบ่งเป็น อำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี อำเภอบ้านนา และอำเภองครักษ์ 6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอวังสมบูรณ์ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอลองหาด และอำเภอเขาฉกรรจ์ 7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 แบ่งเป็น อำเภอตาพระยา อำเภอวัฒนานคร อำเภอโคกสูง และอำเภออรัญประเทศ 8) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 9) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แบ่งเป็นอำเภอบางเสาธง อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางพลี

เขตตรวจราชการที่ 9 มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั้งสิ้น 8 เขต

ประกอบด้วย 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอนายายอาม 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แบ่งเป็น อำเภอเขาคิชฌกูฏ อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอสอยดาว อำเภอขลุง อำเภอมะขาม และอำเภอโป่งน้ำร้อน 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอบ้านบึง 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 แบ่งเป็น อำเภอบ่อทอง อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอพนัสนิคม และอำเภอพานทอง 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แบ่งเป็น อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ 6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 แบ่งเป็น อำเภอเมืองระยอง อำเภอปลวกแดง อำเภอนิคมพัฒนา อำเภอบ้านค่าย และอำเภอบ้านฉาง 7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 แบ่งเป็น อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา 8) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด อำเภอเมืองตราด อำเภอลองใหญ่ อำเภอเขาสมิง อำเภอบ่อไร่ อำเภอแหลมงอบ อำเภอเกาะกูด และอำเภอเกาะช้าง

ข้อมูลจำนวนสถานศึกษา

จำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ในภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 17 เขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	จำนวนสถานศึกษา
1. สมุทรปราการ เขต 1	72
2. สมุทรปราการ เขต 2	71
3. จันทบุรี เขต 1	88
4. จันทบุรี เขต 2	108
5. ฉะเชิงเทรา เขต 1	142
6. ฉะเชิงเทรา เขต 2	156
7. ชลบุรี เขต 1	82
8. ชลบุรี เขต 2	112
9. ชลบุรี เขต 3	81
10. ตราด	115
11. นครนายก	136
12. ปราจีนบุรี เขต 1	130
13. ปราจีนบุรี เขต 2	113
14. ระยอง เขต 1	116
15. ระยอง เขต 2	89
16. สระแก้ว เขต 1	147
17. สระแก้ว เขต 2	125
รวม	1,768

ข้อมูลคุณภาพการศึกษา จากการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET)

ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2557 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมของเขตตรวจราชการที่ 3 และเขตตรวจราชการที่ 9 (สำนักงานเลขาธิการภาค 5, 2558, หน้า 27-31) พบว่า นักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 คือ วิชาสังคมศึกษา (ร้อยละ 52.59) และวิชาคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 52.23) ส่วนวิชาภาษาไทย (ร้อยละ 49.80) วิชาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 40.15) และวิชาภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 37.53) นักเรียนสอบได้ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 เมื่อพิจารณารายเขตตรวจราชการ มีผลดังนี้

เขตตรวจราชการที่ 3 พบว่า นักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 คือ วิชาสังคมศึกษา (ร้อยละ 51.99) วิชาคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 51.07) และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 คือ วิชาภาษาไทย (ร้อยละ 49.05) วิชาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 39.27) และวิชาภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 36.31)

เขตตรวจราชการที่ 9 พบว่า นักเรียนสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50 คือ วิชาคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 53.42) วิชาสังคมศึกษา (ร้อยละ 53.20) และวิชาภาษาไทย (ร้อยละ 50.57) และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 คือ วิชาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 41.05) และวิชาภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 38.77)

จากผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าถ้ารวมคะแนนการทดสอบ O-NET ระดับประเทศ ปี พ.ศ. 2557 ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 2 วิชาที่ได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 50 เล็กน้อย คือ วิชาสังคมศึกษา (ร้อยละ 52.59) และวิชาคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 52.23) นอกจากนั้นได้คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 คือ วิชาภาษาไทย (ร้อยละ 49.80) วิชาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 40.15) และวิชาภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 37.53) โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาสำหรับการสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้คะแนนต่ำที่สุด แสดงให้เห็นความไม่พร้อม ของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของเขตตรวจราชการที่ 3 และเขตตรวจราชการที่ 9 ที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี (Good practices)

จากการตรวจติดตามและประเมินผลในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับอาเซียนจาก จำนวน 1,768 โรงเรียน ปรากฏว่า มีโรงเรียนที่จัดกิจกรรมสามารถใช้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่นได้จำนวน 102 โรงเรียน ซึ่งมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประสบผลสำเร็จ ดังนี้ จัดกิจกรรมการเรียน

การสอนภาษาอังกฤษ จัดกิจกรรมการสอนแบบบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
 จัดกิจกรรม English speech จัดทำ Small book กิจกรรม Speech and skill การใช้ภาษาอังกฤษ
 แสดงบทบาทสมมติ การพูดภาษาอังกฤษในที่สาธารณะ การใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน
 เขียน ภาษาอังกฤษ และศูนย์อาเซียนศึกษา การเล่นนิทานภาษาอังกฤษ การพูดภาษาอังกฤษ
 ในที่สาธารณะกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษ กิจกรรมการฝึกพูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษ กิจกรรม
 Speech contest skill กิจกรรม Crossword โครงการ MEP มีอาสาสมัครช่วยสอน ครูจัดกิจกรรม
 ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติมีผลงานพานักเรียนไปเรียนภาษาที่สนามบินสุวรรณภูมิ การจัดการเรียน
 การสอนโดยครูชาวต่างชาติและครูไทย การจัดการเรียนการสอนโดยอาสาสมัคร (Peace corp)
 ร่วมกับครูไทย การจัดค่ายภาษาอังกฤษสำหรับครูและนักเรียนระดับประถมศึกษา กิจกรรม
 English junior ค่ายวิชาการภาษาอังกฤษ O-NET กิจกรรมการพัฒนาภาษาเพื่อเตรียมพร้อมผู้อาเซียน
 กิจกรรม English story telling จัดกิจกรรมชุมนุมสอนภาษาอาเซียน กิจกรรมการใช้ภาษาประเทศที่ 2
 ในการสื่อสาร เปิดโปรแกรม English program โครงการ Education hub สนทนาภาษาอังกฤษ
 จากการจัดบริษัทเทมบริด จัดแหล่งเรียนรู้ทุกมุมในห้องเรียน โดยมี Concept ne speak english all day
 กิจกรรมสัปดาห์ภาษาอังกฤษ แลกเปลี่ยนด้านการศึกษากับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ
 (สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, 2557, หน้า 18-19)

การบริหารสถานศึกษาโดยทั่วไปในปัจจุบัน

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันไม่มีกฎหมายระเบียบหลักเกณฑ์ใดที่กำหนดไว้ให้ถือปฏิบัติอย่างชัดเจน เพียงแต่เป็นการกำหนดสถานภาพตลอดจนบทบาทอำนาจหน้าที่ไว้ในกฎหมายต่าง ๆ ขณะที่การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามบทบาทอำนาจหน้าที่ มีทั้งที่มีกฎหมายรองรับและในบางครั้งไม่มีกฎหมายรองรับแต่เป็นการปฏิบัติงานตามประเพณีสืบทอดกันต่อ ๆ มา เท่าที่ไม่ขัดแย้งกับข้อกฎหมาย จรรยาบรรณ และผลกระทบในองค์กร เพื่อให้ได้สภาพและบริบทการบริหารสถานศึกษาโดยทั่ว ๆ ไปในปัจจุบันจึงขอเสนอประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและกำหนดอยู่ในกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 38-53) มีรายละเอียดดังนี้

1.1 สถานศึกษา หมายความว่า สถานศึกษาพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

1.3 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้ คือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน และศูนย์การเรียน

1.4 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ

1.5 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุและทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริหารสถานศึกษา

2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 44-48) มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ให้จัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

2.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.2 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น การแบ่งส่วนราชการตาม 2.1.2 และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

2.2 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

2.3 สถานศึกษาและส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นเป็นผู้บังคับบัญชาและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.3.1 บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษา หรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ

2.3.2 ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.3.3 เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในราชการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาหรือส่วนราชการได้รับตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.4 จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

2.3.5 อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปัตร์ของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2.3.6 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการ คณะกรรมการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

3. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 81) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

3.1 ควบคุมดูแลให้การบริหารบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ อนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

3.2 พิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา

3.3 ส่งเสริมสนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.4 จัดทำมาตรฐานภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา

3.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อเสนออนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

4. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 151-154) มีรายละเอียด ดังนี้

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตนแล้วแต่กรณีในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่นักคิด ครูรอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำแผนงบประมาณ และคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การตรวจสอบติดตามและใช้ผลผลิตจากงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การปฏิบัติงานอื่นใดที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การวางแผนพัสดุ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ การเบิกเงินจากคลัง การนำเงินส่งคลัง การจัดทำบัญชีการเงิน และการจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาทุกประเภท การประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การออกจากราชการ การจัดทำระบบและจัดทำทะเบียนประวัติ การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ และการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนการบริหารงานการศึกษา การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน การดำเนินงานธุรการ การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การรับนักเรียน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

จะเห็นได้ว่าสถานภาพและการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาตามกฎหมายดังกล่าวจะนำมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยทั่วไปยังไม่ได้ ทั้งนี้ ยังมีบทบาทอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะของสถานศึกษาในกฎหมาย ระเบียบอื่นอีกหลายประการ เช่น การงบประมาณการเงิน การบริหารงานบุคคล หลักสูตร การวัดผลประเมิน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน การลา การอนุญาตอนุมัติต่าง ๆ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามมาตรา 34 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้การแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ทำให้สถานศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษามีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและบทบาทอำนาจหน้าที่แตกต่างกันไป และเมื่อกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมายให้สถานศึกษา โดยทั่วไปดำเนินการขับเคลื่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 แต่ละสถานศึกษาจึงต้องบูรณาการงานอาเซียนที่ได้รับมอบหมายไปดำเนินการตามสภาพและ โครงสร้างที่มีความแตกต่างกันของแต่ละสถานศึกษาดังนั้น การที่ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีความจำเป็นที่สอดคล้องกับสภาพและบริบท ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการตามที่กล่าวมา

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับหลักการทางวิชาการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร ที่เกี่ยวข้องโดยครอบคลุมประเด็นหลักเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาและแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร สำหรับกิจกรรมที่ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จเป็นหน้าที่ของผู้บริหารหรือหน้าที่การบริหาร ผู้วิจัยนำเสนอหลักการแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหาร ดังนี้

หลักการและแนวคิดกระบวนการบริหาร

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในครั้งนี้ จำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมกับการบริหารและภารกิจของสถานศึกษา ดังนั้น จึงทบทวนแนวคิดในการบริหารสถานศึกษามีรายละเอียด ที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

ความหมายของการบริหาร จากการศึกษาแนวคิดของ Hersey and Blanchard (1982, p. 3); Koontz and Wehrich (1990, p. 4); Husen and Postlewaite (1994, p. 213); Kreither (1998, p. 5) และ Bateman and Snell (1999, p. 6) สรุปได้ว่า การบริหารคือ กระบวนการทำงานโดยอาศัยผู้อื่น ที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นการดำเนินการร่วมกับบุคคลอื่นหรือดำเนินการผ่านบุคคลอื่น

หน้าที่และกระบวนการในการบริหาร จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ ได้แก่ อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 19); Gulick and Urwick (1973, p. 13); Koontz and Wehrich (1990, pp. 22-24); Robbins and Mukerji (1984, pp. 7-8); Lunenburg and Ornstein (1996, p. 490); Gibson (1997, pp. 15-17); Bateman and Snell (1999, pp. 6-8) และ DuBrin (2000, pp. 12-13) พบว่า มีความแตกต่างกันบ้างในการจัดกลุ่มภารกิจ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ในรายละเอียดมีความสอดคล้องกัน โดยกลุ่มภารกิจและกระบวนการบริหารจะครอบคลุมใน 4 เรื่องหลัก ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ การควบคุม

การวางแผน (Planning)

Koontz and O'Donnell (1972, p. 113) ให้ความหมายของการวางแผนว่า หมายถึง การตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอย่างไร และใครเป็นผู้กระทำ

Kast and Rosenzweig (1985, p. 435) การวางแผน คือ กระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการและแนวปฏิบัติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ การวางแผนเป็นภารกิจที่สำคัญอันดับแรกของผู้บริหาร ดังนั้น จึงจำเป็นที่หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องให้ความสำคัญต่อการวางแผน เนื่องจากการวางแผนมีส่วนช่วยผู้บริหารในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การใช้ทรัพยากรอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด 2) การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ 3) ลดความขัดแย้งในองค์กรหรือหน่วยงาน 4) สามารถเห็นล่วงหน้าถึงปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้นและสามารถปรับสถานการณ์ที่ดีและเลวให้เกิดประโยชน์ได้ 5) สามารถควบคุมงานได้อย่างมีระบบและไม่ก่อให้เกิดผลในทางลบ 6) พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของหน่วยงานเป็นไปอย่างทันเหตุการณ์ 7) ช่วยให้การพัฒนาทุกด้านทุกระดับสอดคล้องต้องกัน

8) เกิดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่มีกิจกรรมเหมือนกันคล้ายคลึงกัน หรือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน 9) ช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดขนาดของตนเองได้

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 23) ได้กำหนดนโยบายเฉพาะในการเตรียมความพร้อมต่อเนื่องภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3 ประการ ได้แก่ 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการศึกษาของภาครัฐและเอกชน นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ขยายความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษา และกระแสนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษากับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาและเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาประเทศสมาชิกอาเซียน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน การยอมรับในความแตกต่างหลากหลายในลักษณะสังคมพหุวัฒนธรรม

จากหลักการของการวางแผนตามแนวคิดของ Kast and Rosenzweig (1985) และนโยบายเฉพาะของกระทรวงศึกษาธิการในการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรการบรรลุวัตถุประสงค์ การคาดคะเนถึงปัญหาและอุปสรรค การควบคุมงานอย่างเป็นระบบ การพัฒนาและแก้ไขปัญหาของหน่วยงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการศึกษานักเรียน ครู อาจารย์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาประเทศสมาชิกอาเซียน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนนั้นเป็นการวางแผนการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนทั้งสิ้น

โดยสรุปการวางแผนเป็นกระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไร มีการเลือกวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และแนวปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

การจัดองค์การ (Organizing)

การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน และการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ (ธงชัย สันติวงษ์, 2548, หน้า 220-221)

การจัดองค์การ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบหน้าที่งานต่าง ๆ ภายในองค์การ การจัดองค์การเป็นเรื่องที่ต่อเนื่องและเป็นเหตุเป็นผลโดยตรงจากแผนงานที่ได้กำหนดไว้ โครงสร้างองค์การที่จัดคือ ความพยายามที่จะให้มีสื่อ เครื่องมือ หนทางที่จะทำให้งานที่วางแผนสำเร็จ ดังนั้น องค์การจึงควรมีความสอดคล้องกับความจำเป็นของปริมาณงานที่กำหนด การจัดองค์การแสดงให้เห็นถึงกระแสการไหลของงาน ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงขอบเขตของงาน เป็นกรอบช่วยเชื่อมโยงความพยายามจากขั้นตอนการวางแผนไปสู่ผลสำเร็จในขั้นตอนของการควบคุม จัดวางช่องทางเพื่อการติดต่อ สื่อสารและการตัดสินใจ ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อน ขัดข้องขัดแย้งในหน้าที่การงาน และช่วยให้พลังความพยายามมีจุดหมายชัดเจน โดยการจัดกิจกรรม

ให้สัมพันธ์กับเป้าหมายต่าง ๆ นอกจากนี้โครงสร้างองค์การจะต้องมีการปรับหรือปรุงแต่งอยู่เสมอ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โครงสร้างขององค์การจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม และเข้าได้กับสภาพแวดล้อม ถ้าวัตถุประสงค์และวิธีการปฏิบัติงานขององค์การเปลี่ยนไป ความจำเป็นในการปรับปรุงระบบย่อยต่าง ๆ และการจัดความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยก็จะต้องเกิดขึ้นตามมา (ธงชัย สันติวงษ์, 2548, หน้า 227)

การจัดองค์การประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้ (Owens, 1998, p. 145)

1. การจัดเตรียมโครงสร้าง/แผนผังองค์การ
2. การจัดวางความสัมพันธ์ กำหนดเส้นทางการติดต่อที่จะช่วยก่อให้เกิดการประสานงาน

ที่ดี

3. จัดทำรายละเอียดบรรยายลักษณะงาน กำหนดขอบเขตความสัมพันธ์ พร้อมทั้ง ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่

4. กำหนดคุณสมบัติของตำแหน่งและคุณสมบัติของบุคคลสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ

รูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การ (Organization structure) อาจแบ่งเป็นแบบใหญ่ ๆ ได้ 2 รูปแบบ คือ โครงสร้างองค์การที่เป็นทางการ และโครงสร้างองค์การที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งโครงสร้างองค์การที่เป็นทางการจะมีลักษณะที่มีลำดับชั้นการบังคับบัญชา กำหนดตำแหน่ง หน้าที่ มีการแบ่ง จัดส่วนงานซึ่งจะทำให้บุคลากรมีความรู้ ความชำนาญเพิ่มขึ้น มีการพิจารณาผลงานตามความสามารถ (Stoner, 1978, p. 316; Lunenberg & Ornstein, 1996, pp. 27-28) รูปแบบการจัดโครงสร้างองค์การ แบ่งได้ ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างองค์การแบบแบ่งแยกตามหน้าที่ (Functional structure) โครงสร้างที่จัดขึ้นจะมีการจัดแบ่งสายงาน โดยถือเอาประเภทของงานหรือหน้าที่ในการทำงานต่าง ๆ เป็นหลัก

2. การจัดโครงสร้างองค์การแบบแบ่งส่วนงานออกเป็นหน่วยงาน (Divisional structure) ในการจัดองค์การประเภทนี้ อาจแบ่งออกโดยยึดถือหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันแต่ที่นิยมกันมาก คือ การจัดแบ่งออกตามผลิตภัณฑ์และการจัดแบ่งออกตามพื้นที่

3. การจัดโครงสร้างแบบผสม มักเป็นโครงสร้างขององค์การที่จัดแบ่งขึ้น โดยคำนึงถึง ประโยชน์ที่ได้รับขององค์การเป็นหลัก การจัดกลุ่มกิจกรรมหรือการจัดแผนงานในระดับต่าง ๆ จะไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวขึ้นกับความเหมาะสมกับบริบทขององค์การ การจัดโครงสร้างแบบผสม อาจใช้หลักเกณฑ์ของการแบ่งตามหน้าที่ แบ่งตามผลิตภัณฑ์ แบ่งตามพื้นที่ผสมกันในแต่ละระดับชั้น ก็ได้

4. การจัดโครงสร้างองค์การแบบ Matrix เป็นการจัดองค์การที่พยายามรักษาสมดุล ระหว่างหน้าที่และฝ่ายผลิตให้พอเหมาะกัน ลักษณะที่สำคัญคือการให้อำนาจสองตำแหน่งหน้าที่ แทนที่จะเป็นเพียงตำแหน่งเดียว ซึ่งมักจะไม่ค่อยพบ แต่มักนำไปใช้กับองค์การที่มีขนาดใหญ่

5. การจัดโครงสร้างองค์การแบบสายงานหลักและสายงานให้คำปรึกษา (Line and staff organization) เป็นการจัดองค์การในปัจจุบันที่ประกอบด้วยบุคคลสองกลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานหลัก มีสายบังคับบัญชา มีอำนาจหน้าที่และอีกกลุ่มเป็นที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำ

ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 14) ได้กำหนดนโยบายเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาของภาครัฐและเอกชน มีกิจกรรมขยายความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือแลกเปลี่ยนทางการศึกษากับประเทศสมาชิกอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 ก, หน้า 13) ได้นำนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาทั่วไปทุกแห่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน และผู้แทนจากหน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งจัดการประชุมคณะกรรมการดังกล่าวเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการดำเนินงาน วางแผนกำหนดกิจกรรม/ ปฏิทินการดำเนินงาน และมอบหมายงาน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการจัดองค์การในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดองค์การคือการกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน และการจัดสายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

การนำ (Leading)

การนำ หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้ความสามารถชักจูงบุคคลให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด จนกระทั่งองค์การสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2548, หน้า 363)

การนำ ถือได้ว่าเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญและจำเป็นต้องใช้ศิลปะในการบังคับบัญชา เพราะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบังคับบัญชา ซึ่งเป็นทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่มีการผันแปรไปในทางต่าง ๆ ได้เสมอ ผู้บริหารจึงต้องเข้าใจและสามารถกำกับและชักจูงให้มีพฤติกรรมที่เป็นไปในทางที่ดีโดยตลอด ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ

การนำ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่มีความสามารถรู้จักหลักวิธีการชี้แนะและควบคุมบังคับบัญชา หน้าที่หลายด้านจะต้องปฏิบัติในการสั่งการ คือ การรู้จักมอบหมายงานให้ถูกต้อง ต้องเข้าใจหลักและวิธีการจูงใจคนและความสามารถในการกระตุ้นให้ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ต้องประสานการทุ่มเทจากผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายให้สอดคล้องเข้ากันได้เป็นอย่างดี และรวมถึงมีศิลปะในการกระตุ้นส่งเสริมให้ฝ่ายต่าง ๆ มีความริเริ่มอุทิศกำลังกายกำลังความคิดให้เป็นประโยชน์ต่องานขององค์การ และการรู้จักวิธีการขจัดข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้ด้วย (ธงชัย สันติวงษ์, 2548, หน้า 82)

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 ข, หน้า 15) ได้กำหนดเป้าหมายและความสำคัญของอาเซียน รวมทั้งนโยบายทางการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องปรับตัวและบทบาทในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พัฒนาผู้บริหาร สถานศึกษาในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน โดยมีสมรรถนะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต ในประชาคมอาเซียนและสังคมโลก ได้แก่ 1) ความเป็นผู้มีจิตวิญญาณแห่งมิตรไมตรี สันติภาพ และความสงบสุข จิตสำนึกแห่งคนดี เรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อทำความดีและทำคุณประโยชน์ แก่ผู้อื่นเสมอ 2) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา จำเป็น ต้องเรียนรู้และมีแผนในการศึกษาวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ 3) การมีทีมงานและที่ปรึกษาจะเกิดพลังความสามารถ ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงและความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น โดยมีสมรรถ 4) การติดต่อสื่อสารระหว่างกันต้องเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งด้านกว้างและลึก โดยเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 และ 5) ความฉลาดในความคิดมีพื้นฐานจากการรักการอ่าน การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ การสั่งสม ความรู้และวิทยาการทำให้เกิดไหวพริบบริปัญญาคือคนที่ฉลาดในการคิด ซึ่งสมรรถนะทั้ง 5 ดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาและปรับตัวให้สามารถเป็นผู้นำองค์กรไปสู่เป้าหมาย คือ ความพร้อม ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาของตนเอง

โดยสรุปการนำ หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้ความสามารถชักจูงบุคคล ให้ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุดจนกระทั่งองค์กรสามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

การควบคุม (Controlling)

Kast and Rosenzweig (1985, p. 405) ให้ความหมาย การควบคุม หมายถึง การกำกับ ติดตามดูแลให้การทำงานเป็นไปตามแผน เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ผู้บริหารต้องคอย ควบคุม ดูแลงานที่รับผิดชอบ กระบวนการควบคุม ทำได้โดยการวัดผลงานที่ทำได้โดยเทียบกับ มาตรฐานที่กำหนด เพื่อทำให้ทราบถึงความผิดพลาดหรือความเบี่ยงเบนไปจากแผน และสามารถ แก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

การควบคุมมีความสำคัญต่อการบริหารงานในองค์กร เพราะกระบวนการควบคุมจะทำ หน้าที่ในการเป็นตัวที่ช่วยชี้บอกปัญหา เป็นเครื่องมือในการวัดและการตรวจสอบ ทำให้ทราบ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ล่วงหน้า ทำให้สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงสถานการณ์ เพื่อให้เข้าสู่แนวทาง แห่งวัตถุประสงค์ที่วางไว้

กระบวนการควบคุมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่รู้สึกว่าเป็นการก้าวก่ายหน้าทีหรือจับผิด การทำงาน คือ การนิเทศติดตาม ซึ่งการนิเทศติดตามการดำเนินงาน โครงการพัฒนาสู่ประชาคม

อาเซียน มีรายละเอียด คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 31-32) หลักการและแนวคิดในการนิเทศติดตามการดำเนินงาน เป็นกรนิเทศที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาปัจจัยกระบวนการและผลผลิตของ โครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นวิธีการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศจะเป็น ผู้ที่ให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีคุณภาพ ในการนิเทศติดตามการดำเนินงาน ดำเนินการเป็นระยะ ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า การควบคุมหมายถึง การกำกับติดตามดูแลให้การทำงานเป็นไปตามแผน มีการวัดผลงานที่ทำได้เทียบกับผลงานที่กำหนด ทำให้ทราบถึงความผิดพลาดหรือความเบี่ยงเบนไปจากแผน เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด

งานของสถานศึกษา

ภารกิจหลักของผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เพราะว่าการดำเนินงานมิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นสำเร็จ ผู้ร่วมงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญาความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะเป็นผู้นำเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

โรงเรียนเป็นองค์การการศึกษาที่อยู่ระดับปฏิบัติและมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นหน่วยที่นำนโยบายและหลักสูตรไปดำเนินการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ระบบการบริหารการศึกษาทั้งหมดจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับระบบบริหารของโรงเรียน ดังนั้น ระบบบริหารงานโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจตลอดเวลาจึงจะสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติ ตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

สำหรับรายละเอียดงานของสถานศึกษา อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 23-24);

Campbell and Gregg (1957) และ Smith (1961, p. 170) กล่าวถึง งานบริหาร โรงเรียนที่สอดคล้องกัน โดยแบ่งเป็น 6 งาน คือ 1) งานด้านหลักสูตรและการสอน 2) งานบริหารบุคลากร 3) งานบริการนักเรียน 4) งานด้านอาคารสถานที่ 5) งานด้านงบประมาณและธุรการ และ 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดย Kimbrough and Nunnery (1988, p. 44) มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีงานการจัดโครงสร้างองค์การ และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ต่อสาธารณชนด้วย

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

การปฏิรูปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หน่วยปฏิบัติการทางการศึกษาส่วนที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดคือสถานศึกษา เพราะเป็นหน่วยที่ให้บริการการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนโดยตรง และต้องรับภารกิจในการบริหาร และการจัดการศึกษาที่แท้จริงเกือบทั้งหมดอยู่ที่สถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงาน ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์กรอบภารกิจของสถานศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคคล 3) งานการเงิน และ 4) งานบริหารทั่วไปเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม จากสาระเรื่อง งานบริหารสถานศึกษาข้างต้นสามารถบูรณาการและจัดกลุ่มภารกิจของงานตามแนวคิด ทฤษฎี ให้สอดคล้องภารกิจตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

งานวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 151-152) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการ ไปได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียน เป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ขอบข่าย/ภารกิจ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำหรับการดำเนินงานวิชาการที่เกี่ยวกับอาเซียนมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เน้นอาเซียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 ข, หน้า 15) การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้เรียนได้ ดังนี้

1. จัดเป็นรายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการอาเซียนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามบริบทและสภาพความพร้อมของสถานศึกษา
2. จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นอาเซียนตามความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษา จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นอาเซียนตามบริบทและสภาพความพร้อมของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริม/ปลูกฝังคุณลักษณะของเด็กไทยในอาเซียนตามบริบทและสภาพความพร้อมของสถานศึกษา

จะเห็นได้ว่า หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดแผนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 16) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจะขาดหลักสูตรไม่ได้ เพราะหลักสูตรเป็น โครงร่างกำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียนและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน เมื่อมีหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นอาเซียนแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการ ในยุคปฏิรูปการศึกษา จึงให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรม โดยวิธีต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เกิดการพัฒนาตนและสังคม คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

โดยสรุปแล้วการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนไปจากอดีต กล่าวคือ ในอดีตแนวทางการดำเนินงานด้านวิชาการ และหลักสูตรถูกกำหนดโดยส่วนกลาง ส่งผลให้หลักสูตรไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่นและไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ในปัจจุบัน มีการกระจายอำนาจการบริหารทางวิชาการให้กับสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษา สามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้เอง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่น และตอบสนองต่อสภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น อย่างไรก็ตามความสำเร็จในการจัดการเรียน การสอนของสถานศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการจัดให้มีกลไกในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานที่ดีและต่อเนื่องด้วย

งานงบประมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 152-153)
การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหารายได้จากบริการ มาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

ขอบข่าย/ ภารกิจ

1. การจัดทำและเสนอของบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ

3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
5. การบริหารการเงิน
6. การบริหารบัญชี
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ในการบริหารงานงบประมาณที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาที่ผ่านมา จากรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final report) โครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน โดย พัชราวลัย วงศ์บุญสิน (2555, หน้า 6) กล่าวว่าค่าใช้จ่ายงบประมาณและข้อเสนอแนะไว้ดังนี้ 1) นับแต่ปีงบประมาณ 2557 กระทรวงศึกษาธิการควรมีการกำหนดงบประมาณด้านการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะขึ้น เพื่อผลักดันให้เกิดการสนับสนุนกัน ทุกเขตพื้นที่และทุกโรงเรียนอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง และ 2) ควรมีการศึกษางบประมาณสนับสนุนในโรงเรียนประถมศึกษาตามขนาดที่แตกต่างกัน เพื่อให้โรงเรียนแต่ละแห่งได้นำงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเหมาะสม

โดยสรุปการบริหารงบประมาณที่เกี่ยวกับอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำงบประมาณตามแผนงาน โครงการ การใช้จ่ายงบประมาณ การนิเทศติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ และรายงานการใช้งบประมาณ

งานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 153-154) เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่าย/ภารกิจ

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ
6. การสร้างขวัญกำลังใจ

มาตรา 54 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักนิติกร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 51-52) มีรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล โดยกำหนดให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษาจะเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 69-81) มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาไว้ โดยหน่วยงานส่วนกลางมีบทบาทในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานบุคคล กำหนดอัตรากำลัง กำหนดระเบียบต่าง ๆ ในการบริหารงานข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาในเรื่องการกำหนดอัตรากำลังจำนวน และระเบียบหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งครูและบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งพิจารณาความดีความชอบของครูและผู้บริหารสถานศึกษาด้วย และระดับสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษากำหนด เสนอความต้องการจำนวนและอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ผู้บริหาร

สถานศึกษาจะทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา พิจารณาความดีความชอบ ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดทำมาตรฐานและภาระงานสำหรับข้าราชการครู และบุคลากร ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมายทั้งจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการสถานศึกษา

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียนด้วยกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ และการศึกษาดูอย่าง แแผนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม สามารถทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียนและนำแผนการจัด การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างดี (ธนชัย มากพูน, 2556)

งานบริหารทั่วไป ซึ่งหมายถึง งานบริหารอื่น ๆ ของสถานศึกษาที่นอกเหนือจากงาน ดังกล่าวข้างต้น เช่น 1) งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ การให้ความร่วมมือ การช่วยเหลือ การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มุ่งสร้างสรรค์และ ก่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ วัตถุประสงค์ก็เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน มีขอบข่ายงาน ที่ครอบคลุมงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนทราบ อันจะสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง วิทยาลัยกับชุมชน การร่วมกิจกรรมของชุมชนที่เป็นประโยชน์ และการให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ของโรงเรียน รวมทั้งการให้บริการแก่ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ 2) งานกิจการนักเรียน และบรรดากิจการต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่เกี่ยวข้องกับนักเรียน มีขอบข่ายของงานครอบคลุมถึงงาน ระเบียบและทะเบียนต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง การสำมะโนนักเรียน การรับสมัครนักเรียน การลงทะเบียน สถิตินักเรียน บัญชีนักเรียนและ การมาเรียน การปฐมนิเทศนักเรียน การรายงานเกี่ยวกับนักเรียน ความปลอดภัยของนักเรียน ทุนการศึกษา หอพัก การจัดหางาน การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา งานการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร และงานความประพฤติและระเบียบของนักเรียน 3) งานอาคารสถานที่ ซึ่งการดำเนินการ จะได้ผลเพียงไรขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน โดยขอบข่าย งานอาคารสถานที่ประกอบด้วย งานการจัดสร้างอาคารสถานที่ ทั้งในด้านการวางแผน การออกแบบ การก่อสร้าง การใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน การจัดสถานที่ สำหรับการเรียนรู้นอกห้องเรียนและสำหรับชุมชน การควบคุม ดูแล รักษา ตรวจสอบ และประเมินผล การใช้อาคารสถานที่ และการดูแลสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Kimbrough & Nunnery, 1988, pp. 40-44)

หลักการสำคัญของการบริหารทั่วไปเกี่ยวกับอาเซียน คือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 31-33) ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามบริบท สภาพ และความเหมาะสมของสถานศึกษา ซึ่งในการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างจริงจัง โดยการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน การจัดห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน การจัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน โดยเฉพาะ โครงการแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ ผู้บริหาร ระหว่างประเทศ สมาชิกประชาคมอาเซียน การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการจัดงานวันอาเซียน เป็นต้น

โดยสรุปการบริหารทั่วไป เป็นการดำเนินงานที่นอกเหนือจากการดำเนินงานหลัก ไม่เป็นกลุ่มงานที่มีลักษณะคล้ายกัน แต่จะเป็นกิจกรรมที่หลากหลายแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมอบหมายกิจกรรมหรืองานดังกล่าวให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จึงจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จากกระบวนการบริหารและการบริหารสถานศึกษาในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการกำกับดูแลและติดตามผลในงานบริหารทุกด้าน ให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ คือ คุณภาพของการจัดการศึกษา และคุณภาพการศึกษาของนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายอันสูงสุด ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนก็จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management)

แนวคิดในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวคิดที่แพร่หลาย ซึ่งมีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางทั่วโลก โดยเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาและปรับปรุงสถานศึกษา ด้วยการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจไปยังสถานศึกษาผ่านทางคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และผู้แทนในชุมชนท้องถิ่น โดยกระจายอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารแบบมีส่วนร่วม และตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคลให้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน (รุ่ง แก้วแดง, 2541, หน้า 263; อุทัย บุญประเสริฐ, 2543, หน้า ข-ค และ Cheng, 1996, p. 44)

แนวคิดในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสอดคล้องกับการบริหารโดยคณะกรรมการ ดังจะเห็นได้จากที่ Carr (1998, pp. 1-8) ได้กล่าวถึง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่มีคณะกรรมการ โรงเรียน หรือสภาโรงเรียน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนด เป้าหมายของโรงเรียน การกำกับ สนับสนุน และส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ การบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ทั้งนี้ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานยังพบด้วยว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งซึ่งส่งผล ต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

หลักการที่สำคัญในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การกระจายอำนาจ การจัดการ การศึกษาไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โรงเรียนทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร การตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ แนวคิดในการให้โรงเรียนได้บริหารตนเอง จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นการพัฒนาระดับรากหญ้าที่จะส่งผลให้เกิด การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้เกิดการบริหารแบบโปร่งใส เนื่องจากยึดหลักการ ตรวจสอบและถ่วงดุล ด้วยการแบ่งอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน คือ ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบาย และควบคุมมาตรฐาน องค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา และสถานศึกษาบริหารและจัดการศึกษา (รุ่ง แก้วแดง, 2541; อุทัย บุญประเสริฐ, 2543; Cheng, 1996)

จุดมุ่งหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารทั้งในด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเพิ่มความรับผิดชอบต่อตรวจสอบ ได้ของโรงเรียน การเสริมพลังจากการปกครองตนเองร่วมกัน ซึ่งจะสร้างบริบทที่นำไปสู่วัฒนธรรม โรงเรียนที่มีความร่วมแรงร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และลดปัญหาความขัดแย้ง ทำให้ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีลักษณะเด่น คือ อำนาจการควบคุมอยู่โรงเรียน แต่มีส่วนร่วม จากทั้งชุมชน ครู และผู้บริหารโรงเรียน (Cheng, 1996)

จากหลักการสำคัญและจุดมุ่งหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การกระจายอำนาจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร ทั้งในด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเพิ่มความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ให้แก่สถานศึกษา ดังนั้น การขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อม สู่ประชาคมอาเซียนในการยกระดับคุณภาพและสร้างโอกาสทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 ตามแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนัก ความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 29) โดยมีรายละเอียด คือ 1) พัฒนาคำรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 2) จัดการอบรมพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา 3) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนบุคลากรทั้งผู้บริหาร

ครูอาจารย์ นักเรียนและนักศึกษา 4) ส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา 5) ส่งเสริมให้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษ เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น 6) สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีคุณภาพ 7) จัดตั้งกองทุนเพื่อเปิดโอกาสให้ครู และนักเรียน ได้มีประสบการณ์ หรือศึกษาต่อในประเทศสมาชิกอาเซียน และ 8) พัฒนาสถานศึกษาให้สามารถเปิดห้องเรียนพิเศษเพื่อรับบรรยายการศึกษารองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยการดำเนิน การดังกล่าวต้องมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของโรงเรียน ซึ่งในการตรวจสอบความรับผิดชอบของทุกระดับ ใช้วิธีการนิเทศติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีทั้งปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยเชิงลบ โดยปัจจัยเชิงบวกที่เอื้อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จ ได้แก่

- 1) ความมุ่งมั่นของคนทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกระดับ
- 2) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจในเป้าหมายของโรงเรียน บทบาทความรับผิดชอบของตน
- 3) การกระจายอำนาจไปยังคณะกรรมการโรงเรียนอย่างแท้จริง
- 4) การยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 5) มีระบบการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ
- 6) บุคลากรมีความรู้และเข้าใจในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 7) คณะกรรมการโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา
- 8) ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม และ
- 9) มีการให้รางวัลสำหรับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ

- 1) ความสับสนในนโยบายของส่วนกลางทำให้โรงเรียนไม่กล้าตัดสินใจ
- 2) การขาดทรัพยากร
- 3) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรู้สึกว่าการมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มภาระ
- 4) เปลี่ยนแปลงเฉพาะรูปแบบแต่ไม่เปลี่ยนวิธีการบริหาร
- 5) อำนาจการตัดสินใจผูกขาดโดยคณะกรรมการโรงเรียนเท่านั้น ไม่มีการกระจายไปทั่วโรงเรียน
- 6) ผู้บริหารยังคงใช้ความคิดเห็นส่วนตัวในการตัดสินใจ และ
- 7) ความขัดแย้งระหว่างผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา (Wohlstetter & Morhman, 1993)

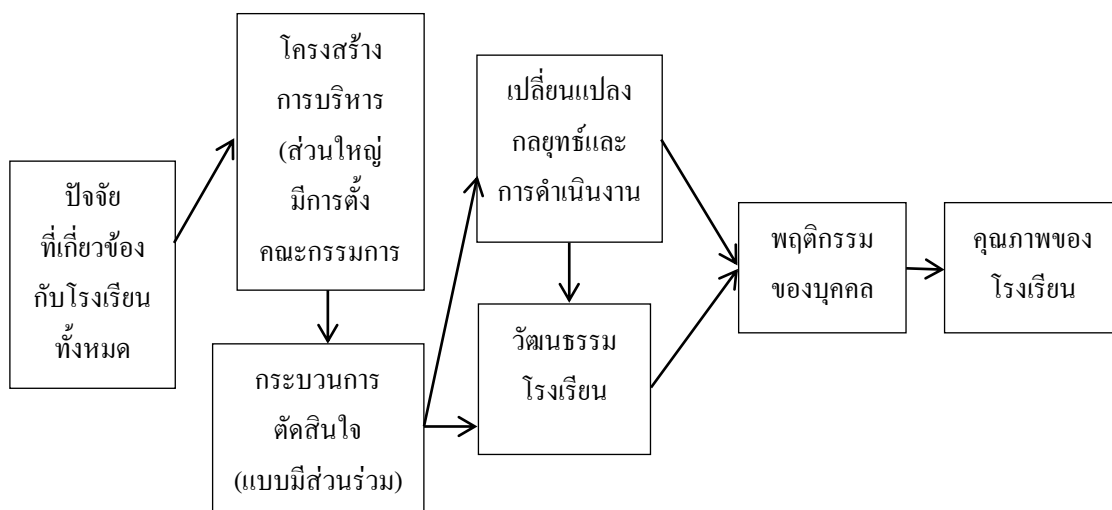
รูปแบบของคณะกรรมการโรงเรียนในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่สำคัญมี 4 รูปแบบ ได้แก่

- 1) มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrative control school council) โดยผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง มีบทบาทและอำนาจสำคัญในฐานะผู้มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้าย
- 2) มีครูเป็นหลัก (Professional control school council) โดยจะมีส่วนผู้แทนครูในคณะกรรมการมากที่สุด รูปแบบนี้อยู่บนฐานคิดที่เชื่อว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด รวมทั้งเป็นผู้ปฏิบัติ ย่อมรับรู้ปัญหาทุกอย่างได้ดีกว่า และสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด
- 3) มีชุมชนเป็นหลัก (Community control school council) รูปแบบนี้

อยู่บนฐานความเชื่อว่าจะสามารถเพิ่มความรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนมากขึ้น รวมทั้งสามารถจัดการศึกษาได้ตามความต้องการของชุมชน และส่งผลให้ผู้รับบริการการศึกษา มีความพึงพอใจมากขึ้น โดยคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครองและชุมชน ท้องถิ่นในสัดส่วนมากที่สุด และ 4) มีครูและชุมชนเป็นหลัก (Professional/ Community control school council) เป็นรูปแบบที่เชื่อว่าทั้งครูและผู้ปกครองหรือชุมชนต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษา โดยครูจะได้รับความต้องการของครูและชุมชน ในขณะเดียวกัน ผู้ปกครองและชุมชน ก็จะมีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้วย ดังนั้น ในรูปแบบนี้สัดส่วนของผู้แทนครู และผู้แทนจากผู้ปกครอง หรือชุมชนในคณะกรรมการจะมีจำนวนเท่า ๆ กัน สำหรับองค์ประกอบของคณะกรรมการโรงเรียน โดยทั่วไปจะประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารโรงเรียน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543; Kuehn, 1996; Carr, 1998; Leithwood & Menzies, 1998)

นอกจากนี้ Briggs (2003) ผู้ช่วยพิเศษสำนักงานการประถมและมัธยมศึกษา กระทรวงการศึกษา ประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศสหรัฐอเมริกา ในงานสัมมนาปฏิรูปการศึกษานานาชาติ ครั้งที่ 3 ซึ่งจัดโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 8-11 กันยายน พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับบริบทด้วยรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสหรัฐอเมริกาก็จะเหมาะสมกับบริบทของตน ดังนั้น การจะนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปดำเนินการจึงต้องพิจารณาด้วยว่าอยู่ในบริบทอย่างไร สำหรับสหรัฐอเมริกามีบริบทที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ รัฐบาลกลางของสหรัฐให้เงินอุดหนุนกับการศึกษาของสถานศึกษาประมาณร้อยละ 7-9 โดยเงินทุนสำหรับการจัดการศึกษาจะมีทั้งจากรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น จะเห็นว่า รัฐบาลกลางของสหรัฐอเมริกาใช้งบประมาณในส่วนนี้ไม่มากนัก นอกจากนี้ รัฐบาลกลางจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร มาตรฐาน และการประเมินผล แต่จะจัดให้มีการประเมินผลระดับชาติในทุก ๆ 2 ปี เพื่อพิจารณาปัญหาในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ คุลอำนาจของมลรัฐและเขตการศึกษา ใน 50 มลรัฐ มีความแตกต่างกันมาก โดยปัจจุบันสหรัฐอเมริกามี 14,859 เขตการศึกษา 93,273 โรงเรียน และมีนักเรียน 47,233,000 คน ในอดีตที่ยังไม่มีการดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานอำนาจส่วนใหญ่ในด้านบุคลากร งบประมาณ และหลักสูตรจะอยู่กับเขตการศึกษา และเมื่อดำเนินการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้กระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังโรงเรียน โดยยึดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยหวังว่าจะนำไปสู่มูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะการพัฒนาจริยธรรมในการทำงานและความรับผิดชอบ และหวังว่าการเน้นดำเนินการที่การบริหารจัดการ

องค์กรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสูงขึ้น ทั้งในด้านอำนาจ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และรางวัล รวมทั้งนำไปสู่การพัฒนาในระดับบุคคลด้วย โดยแสดงเป็นภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 2 แบบจำลองของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาในระดับบุคคล (Briggs, 2003)

ทั้งนี้ เมื่อตอนเริ่มต้นดำเนินการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสหรัฐอเมริกา มีจุดเน้นเพียงให้สามารถดำเนินการได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจึงได้เปลี่ยนแปลงไปใช้ในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในฐานะเครื่องมือของการพัฒนา ซึ่งการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่จะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้นั้น ควรมีลักษณะดังนี้ 1) การพัฒนาวิสัยทัศน์จะต้องมีเรื่องการเรียนการสอน และสาระด้านวิชาการและมาตรฐานอยู่ด้วย 2) ใช้การตัดสินใจเป็นเครื่องมือโดยให้อำนาจการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นปัจจัยหลักที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3) การกระจายอำนาจอย่างทั่วถึงทั้งโรงเรียน ซึ่งเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะนำศักยภาพที่มีอยู่ของบุคลากร ซึ่งเชี่ยวชาญคนละด้านมาใช้อย่างเต็มที่ 4) พัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะ โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นจุดอ่อนของโรงเรียน 5) การรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายๆ แห่ง เพื่อให้สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล 6) การให้รางวัลเมื่อสามารถดำเนินการให้มีความก้าวหน้าในเรื่องต่างๆ 7) สนับสนุนให้ใช้ภาวะผู้นำร่วมภายในโรงเรียนตามความเชี่ยวชาญของบุคลากรที่ต่างกัน และ 8) มีการระดมทรัพยากรจากภายนอกโรงเรียน

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 47-48) ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1) บริหารกิจการของสถานศึกษา หรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ และของสถานศึกษา หรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา 2) ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากรการเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาให้เป็นระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ 3) เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้ง การจัดนิติกรรมสัญญาในราชการของสถานศึกษา ตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบหมาย 4) จัดทำรายงานประจำปี เกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา 5) อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตร และวุฒิบัตรของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด 6) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย อาทิ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมอบหมาย

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า 81) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) ควบคุมดูแลให้การบริหารบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการ ตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่ศึกษากำหนด 2) พิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา 3) ส่งเสริมสนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4) จัดทำมาตรฐานภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา 5) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสนออนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

จากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดดังกล่าว ในการดำเนินการเกี่ยวกับอาเซียน จึงต้องมีความถูกต้องตามกำหนดในการอนุญาต อนุมัติ หรือให้ความเห็นชอบในการดำเนินการของสถานศึกษา

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษา

ปัจจุบันมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และหลากหลายประเภท และในยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่เร่งพัฒนาการศึกษา

ให้สามารถพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้คนไปช่วยพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลายเป็นเครื่องมือที่มี พลังภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เช่น ช่วยนำการศึกษาให้เข้าถึงประชาชน ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียน และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการ ช่วยเพิ่มความรวดเร็วและแม่นยำในการจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเก็บรักษา และการเรียกใช้ข้อมูลในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยการเรียนการสอน (สุขุม เฉลยทรัพย์ และครรชิต มาลัยวงศ์, 2547, หน้า 243-244) โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในด้านการศึกษาก็สามารถสรุปได้เป็นลักษณะที่สำคัญ ๆ ตามการเสนอแนะของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2540, หน้า 14-21) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษามี 6 ประเภท คือ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer assisted instruction: CAI) การศึกษาทางไกล (Distance learning) การใช้เครือข่ายการศึกษา (Education network) การใช้งานในห้องสมุด (E-library) การใช้งานในห้องปฏิบัติการ และการใช้งานประจำและงานบริหาร

ไพรัช รัชชพงษ์ และ กฤษณะ ช่างกล่อม (2541) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษามี 5 ประเภท คือ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer assisted instruction: CAI) การใช้เป็นระบบสื่อประสม (Multimedia) การใช้ระบบสารสนเทศ การใช้เป็นระบบฐานข้อมูล และการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต

กิดานันท์ มลิทอง (2543, หน้า 262) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษามี 7 ประเภท คือ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) สื่อประสม (Multimedia) การประชุมทางไกลโดยวีดิทัศน์ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ระบบสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล และระบบข่ายงาน

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษาประกอบด้วย ระบบฐานข้อมูล (Database system) ระบบสารสนเทศ (Information system) ระบบเครือข่าย (Network system) สื่อประสม (Multimedia) คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer assisted instruction) การศึกษาทางไกล (Tele-education) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-library)

จากแผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษาระหว่างประเทศ (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2558, หน้า 19, 30) ที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนและที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษา ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 11-12 กันยายน พ.ศ. 2557 ได้รับรองประเด็นสำคัญด้านการศึกษา (Key elements on education) 8 ประการ ที่จะใช้เป็นแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ภายหลังปี พ.ศ. 2558

มีกิจกรรมตามประเด็นสำคัญประการหนึ่ง คือ ประเด็นที่ 3 การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการจึงได้นำประเด็น ดังกล่าวมากำหนดในแผนยุทธศาสตร์อาเซียน ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ “เสริมสร้างความเข้าใจ ใฝ่รู้ภาษา มุ่งพัฒนาสัมพันธ์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี สานสามัคคีอาเซียน” โดยการกำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน 3 กลยุทธ์ คือ 1) สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทุกประเภท เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเข้มแข็ง 2) พัฒนาผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 3) สนับสนุนการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม

โดยสรุป ปัจจุบันสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเกี่ยวกับอาเซียนอย่างกว้างขวาง โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการใช้อย่างหลากหลาย ผู้บริหารจึงควรตระหนักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่าง ๆ ให้เกิดผลในการบริหารการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความพร้อมในการบริหารและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ความสำคัญและพัฒนาการของประชาคมอาเซียน

ความเป็นมา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) หรืออาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญาอาเซียน หรือปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งลงนามโดยรัฐมนตรีของ 5 ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ต่อมาประเทศบรูไน ดารุสซาลาม เข้าเป็นสมาชิกประเทศที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2527 เวียดนามเข้าเป็นสมาชิก ประเทศที่ 7 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 สปป.ลาว และสหภาพพม่าเข้าเป็นสมาชิกประเทศที่ 8 และ 9 ตามลำดับ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 และกัมพูชาเป็นสมาชิกประเทศที่ 10 เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2552 โดยมีวัตถุประสงค์การก่อตั้ง เริ่มต้นจากการสร้างความร่วมมือทางด้านการเมือง ต่อมาความร่วมมือได้พัฒนามิติดขึ้น ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจครั้งที่สำคัญที่สุด คือ การตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN free trade area: AFTA) และมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาเซียนทั้งในเชิงทวิภาคีและพหุภาคีอื่น ๆ มีอุตสาหกรรมหลักบางสาขาที่ซ้อนทับกันอยู่บ้าง

เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปทางเกษตร ปูนซีเมนต์ เสื้อผ้าและสิ่งทอ แต่ก็ยังมีหลายอุตสาหกรรม เช่นกัน ที่ไม่ต้องแข่งกันเอง โดยมีสินค้านำเข้าเป็นเครื่องจักรที่ต้องพึ่งพิงจากประเทศนอกอาเซียน หลายบริษัทของไทย ได้เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่ส่วนใหญ่ ยังจำกัดอยู่เพียงภาคธุรกิจขนาดใหญ่ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 ก, หน้า 9-11)

วัตถุประสงค์และสัญลักษณ์ของ ASEAN คือ การร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงแห่งภูมิภาค ความเจริญทางเศรษฐกิจ และพัฒนาการทางสังคม ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยเหลือกันในการฝึกอบรมการวิจัยและส่งเสริม การศึกษาโดยมีสัญลักษณ์ คือ รูปวงข้าวสีเหลือง 10 รวง บนพื้นสีแดงล้อมรอบด้วยวงกลมสีขาว และสีน้ำเงิน มีความหมาย ดังนี้ รูปวงข้าวสีเหลือง 10 รวง หมายถึง ประเทศสมาชิก 10 ประเทศ สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง สีแดง หมายถึง ความกล้าหาญมีพลวัติ สีขาว หมายถึง ความบริสุทธิ์ สีน้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและความมั่นคง (เอกรินทร์ สีมหาศาล, สุคนธ์ สนิทพานนท์ และสมปอง อมรสิทธิวงศ์, ม.ป.ป., หน้า 12)

ต่อมาผู้นำกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือ ในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of Asean concord II หรือ Bali concord II) ประกาศร่วมจัดตั้ง ประชาคมอาเซียน (Asean community) ภายในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) ใน 3 ด้าน คือ 1) ประชาคม การเมืองความมั่นคงอาเซียน (Asean political security community หรือ APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (Asean economic community หรือ AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (Asean socio-cultural community หรือ ASCC) ต่อมาผู้นำอาเซียนให้เร่งรัดประชาคมอาเซียน ให้เร็วขึ้นอีก 5 ปี ให้เกิดภายในปี พ.ศ. 2558 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 4)

นโยบายและกลไกด้านการศึกษาของอาเซียน

ความร่วมมือระดับภูมิภาคในมิติทางการศึกษามีพัฒนาการเป็นลำดับอย่างช้า ๆ ทั้งในเชิงกลไกการบริหารจัดการ และในเชิงสาระความร่วมมือในระดับต่าง ๆ มาเป็นลำดับ เริ่มดำเนินการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2508 จากการก่อตั้ง The Southeast Asian ministers of education organization (SEAMEO) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์และ วัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีกลไกของการประชุมใหญ่ประจำปี คือ การประชุม รัฐมนตรีศึกษา (สภาซีเมค) หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2518 มีการจัดการประชุมด้านการศึกษา ASEAN permanent committee on socio-cultural activities และมีการยกระดับความร่วมมือสู่ระดับรัฐมนตรี อาเซียนด้านการศึกษา ในปี พ.ศ. 2520 และตัว Committee เองก็มีการยกระดับเป็น ASEAN committee

on education (ASCOE) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 และมีการยกระดับการขับเคลื่อนสู่ระดับผู้นำ ด้วยการมีปฏิญญารับรองในระดับผู้นำสูงสุดด้านการศึกษา จากการประชุมอาเซียนปี พ.ศ. 2552 นอกจากนี้กลไกเชิงโครงสร้างดังกล่าว ยังมีกลไกด้านการขับเคลื่อนผ่านแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ตั้งแต่แผนปฏิบัติการฮานอย (พ.ศ. 2541-2546) แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (พ.ศ. 2547-2553) แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (A blueprint for ASEAN socio-cultural community) ในปี พ.ศ. 2550 และมีการทำเป็นแผนสำหรับปี พ.ศ. 2552-2558 โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ คือ 1) การพัฒนามนุษย์ 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา โดยในเรื่องการจัดการศึกษาในแผนงานดังกล่าว ประกอบด้วยสาระ 4 ประการ คือ (ศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล, 2554)

1. การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ: ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนระหว่างภูมิภาคผ่าน โครงการต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนในกลุ่มประเทศอาเซียนเป็นเวลา 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปี

2. การส่งเสริมทุนอาเซียนและเครือข่ายการศึกษา: จัดสรรทุนการศึกษาอาเซียน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในสถาบันและบุคลากรทุกระดับ

3. การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน: แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม สอนค่านิยมร่วมในหลักสูตร ส่งเสริมการเรียนภาษาอาเซียน จัดทำหลักสูตรอาเซียนทั้งในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา

4. การพัฒนาเยาวชนอาเซียน: ดำเนินโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินโครงการกีฬา มหาวิทยาลัยอาเซียน จัดแข่งขันระดับเยาวชนอย่างต่อเนื่อง จัดตั้งกองทุนเยาวชนอาเซียน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเครือข่ายและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับวิธีการและกลยุทธ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน จัดทำ ASEAN youth development index เพื่อประเมินผลลัพธ์บทบาทของการศึกษาต่อการพัฒนาประชาคมอาเซียนในระดับผู้นำเองจากปฏิญญารับรองในระดับผู้นำสูงสุดด้านการศึกษา จากการประชุมอาเซียน ปี พ.ศ. 2552 (Cha-am Hua Hin declaration on strengthening cooperation on education to achieve an ASEAN caring and sharing community) ได้มีการกำหนดเป็นบทบาทด้านการศึกษาในเสาแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 เสาด้านความมั่นคง

4.1.1 ส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับ

หลักประชาธิปไตย การยอมรับซึ่งกันและกัน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ธรรมเนียม ประเพณี เพื่อนำสู่สันติภาพ ผ่านหลักสูตรการศึกษา รวมถึงการแลกเปลี่ยนฝึกอบรมครู และผ่านฐานข้อมูลออนไลน์

4.1.2 ทำการจัดประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูในหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน (ปัจจุบันมีกลไกในเรื่องของการประชุมระดับผู้บริหาร โรงเรียนอาเซียน)

4.2 เสาค้านเศรษฐกิจ

4.2.1 พัฒนามาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงกรอบของทักษะทั้งทางวิชาการและวิชาชีพที่จำเป็นต้องพัฒนาเพื่อการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก และตอบสนองต่อภาคอุตสาหกรรม

4.2.2 สนับสนุนให้เกิดการเคลื่อนย้ายนักศึกษา และแรงงานฝีมือระหว่างกัน

4.2.3 สนับสนุนให้เกิดการตั้งมาตรฐานสมรรถนะร่วมกันทั้งในระดับอาชีพะและมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน

4.3 เสาค้านสังคมและวัฒนธรรม

4.3.1 จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อสนับสนุนการสอน

4.3.2 จัดทำหลักสูตรอาเซียนในมหาวิทยาลัย

4.3.3 จัดให้มีการเรียนด้านภาษาอาเซียนในโรงเรียน

4.3.4 จัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชน

4.3.5 สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศอาเซียน

4.3.6 จัดให้มีการทำวิจัยและพัฒนาร่วมกัน

4.3.7 สร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

อาจจัดรางวัล “ASEAN green school”

4.3.8 จัดให้มีกิจกรรมวันอาเซียน (8 สิงหาคม)

4.3.9 ตกลงที่จะร่วมใช้และจัดหาทรัพยากรร่วมกันเพื่อพัฒนาทางการศึกษารวมถึงการจัดตั้งกองทุนด้านการศึกษาระดับภูมิภาคยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาของอาเซียน

นโยบายด้านการศึกษาของไทยในการเตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียน

1. นโยบายด้านการศึกษาของไทยในการเตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียน

จากรายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทางการศึกษา การจัดเตรียมประชาชนสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ในปี พ.ศ. 2558 ได้สรุปไว้ดังนี้ (ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล, 2554)

เพื่อให้มีการขับเคลื่อนตามข้อผูกพันปฏิญญาชะอำ-หัวหินว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนสู่เป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน มีผู้แทนองค์กรหลัก

ผู้แทนกรมอาเซียน ผู้อำนวยการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็น
กรรมการ มีมติใน 5 นโยบายและกิจกรรม แสดงตามตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 นโยบายและกิจกรรมการขับเคลื่อนตามข้อผูกพันปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วย
การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา (ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล, 2554)

นโยบาย	กิจกรรม
1. เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้าง ความตระหนักและเตรียมความพร้อม ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำสิ่งพิมพ์ นิทรรศการ เว็บไซต์ - โครงการฝึกอบรม รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะ ข้าราชการ - จัดเวทีวิชาการเกี่ยวกับอาเซียน ผ่านทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และ กศน.ตำบล - จัดสัมมนาการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา กับประเทศอื่น ๆ - สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในหลักสูตร เพื่อสร้างความรู้และเจตคติที่ดี - จัดทำคลังความรู้เรื่องอาเซียน
2. พัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสม ทั้งเรื่องภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญ รวมทั้ง การพัฒนาแผนผลิตกำลังคน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งเครือข่ายสหกิจศึกษาอาเซียน - จัดโครงการพัฒนาบุคลากรด้านภาษา แก่ทั้งบุคลากรในกระทรวงฯ นักเรียน และประชาชนทั่วไป เช่น การทำ E-book - จัดเวทีวิชาการ ดำเนินการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง - จัดหลักสูตร การฝึกอบรม ค่ายเยาวชน กิจกรรม แข่งขันทางวิชาการ - พัฒนาวิชาอาเซียนศึกษา
3. พัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริม การหมุนเวียนของนักศึกษาและครู อาจารย์ในอาเซียน รวมถึงการส่งเสริม ความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษาต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ - การแลกเปลี่ยนบุคลากรและข้อมูล การศึกษาดูงาน เช่น โครงการนำร่องแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่าง มาเลเซีย-อินโดนีเซีย-ไทย, ทำค่ายอาสา ระหว่างประเทศ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

นโยบาย	กิจกรรม
การแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนา ระบบการเรียนทางไกล การส่งเสริม และปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมทางอาชีพ	- จัดทำ E-learning - จัดโครงการงานชุมนุมยุวกาชาดเอเชียแปซิฟิก - พัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในทุกระดับการศึกษา - สร้างมาตรฐานฝีมือแรงงาน
4. การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรี ทางการศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วม ด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญ ต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรี ด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน ดำเนินการ วิจัยเพื่อศึกษากฎระเบียบ ผลกระทบ ด้านการเปิดเสรี และให้ความรู้ แก่สถาบันการศึกษาและผู้บริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมจัดทำ แผนยุทธศาสตร์	- โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพ บุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรี - โครงการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบนโยบายและ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียน - การประชุมผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ อย่างไม่เป็นทางการเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและ แนวทางการพัฒนากฎหมาย
5. การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากร สำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	- จัดค่ายเพื่อสร้างประสบการณ์ด้านภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพเยาวชนสำหรับ การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน - จัดกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน มหกรรมดนตรีอาเซียน เวทีแสดงความคิดเห็น เรือเยาวชนอาเซียน โครงการอาเซียนล่องโขง ฯลฯ

นโยบายด้านการศึกษาของไทยในการเตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียนข้างต้น ส่วนใหญ่
เน้นบทบาทของการศึกษาในระบบ ให้ความสำคัญต่อบทบาทของการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยน้อย นอกจากนี้เนื่องจากภารกิจนี้ไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จ
ด้วยบทบาทเฉพาะองค์กร หน่วยงานด้านการศึกษาโดยตรง จึงจำเป็นต้องสร้างความร่วมมือ

และประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กระทรวงแรงงาน ภาคเศรษฐกิจ ท้องถิ่น ภาคประชาสังคม โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพความพร้อมของคนไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

จากรายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทางการศึกษา การจัดเตรียมประชาชนสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558 ได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพความพร้อมของคนไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล, 2554) ดังต่อไปนี้

1. เร่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ผลกระทบจากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน รวมทั้งการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ โดยไม่ลืมความเป็นไทยให้กับคนไทยกลุ่มต่าง ๆ ตามตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 กลุ่มเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน (ศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล, 2554)

กลุ่มเป้าหมาย	แนวทางการดำเนินการ
กลุ่มประชาชนทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - เร่งสร้างกระแส ความรู้ ความเข้าใจผ่านสื่อสารมวลชน - พัฒนาสื่อท้องถิ่นเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในชุมชน โดยร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. อสม. กศน. ฯลฯ - ส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรมและศาสนาเพื่อสร้างกิจกรรมสมานฉันท์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน
กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการเป็นประชาคมอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดเวทีเพื่อกระตุ้นกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการเป็นประชาคมอาเซียน ให้ตระหนัก และวิเคราะห์ ร่วมกันคิดค้นหามาตรการเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และใช้โอกาสในการพัฒนาอาชีพ วิสาหกิจของกลุ่มคนให้เติบโตไปได้ในประชาคมอาเซียน
กลุ่มนักเรียน นักศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - สอดแทรก เนื้อหาเรื่องประชาคมอาเซียนในรายวิชาต่าง ๆ ในสถานศึกษาทุกระดับ - ปฏิรูปการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ใหม่ เพื่อสร้างความสมานฉันท์ ไม่ก่อเกิดอคติระหว่างประเทศในประชาคม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลุ่มเป้าหมาย	แนวทางการดำเนินการ
กลุ่มบุคลากรของรัฐที่มีบทบาทเกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดอบรมให้ความรู้เรื่องประชาคมอาเซียนและผลกระทบต่อประเทศไทย จากการเข้าร่วมประชาคม โดยเน้นผลกระทบด้านที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน - ส่งเสริมการใช้ ICT จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

2. พัฒนาศักยภาพหน่วยงานภาครัฐเพื่อเตรียมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ในรายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทางการศึกษา การจัดเตรียมประชาชนสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) ในปี พ.ศ. 2558 (ศรีวิการ์ เมฆวัชชัยกุล, 2554) ได้เสนอแนะแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ครูและบุคลากรภาครัฐ ควรกำหนดสมรรถนะและวัดการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐทุกปี ในด้านต่อไปนี้ ภาษาอังกฤษ ความรู้ความเข้าใจด้านอาเซียน ด้าน ICT และทักษะการสื่อสาร

2.2 ใช้การจัดสรรเงิน โบนัสและการประเมินผลอย่างเป็นระบบเป็นกระบวนการส่งเสริมหน่วยงานให้พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทั้งในด้านภาษาอังกฤษความรู้ความเข้าใจด้านอาเซียน ICT และทักษะการสื่อสาร

2.3 ฝึกอบรมครูเพื่อให้สามารถใช้ ICT เป็นเครื่องมือจัดการเรียนรู้

2.4 สร้างบุคลากรของรัฐที่เชี่ยวชาญประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมอาเซียน โดยการให้ทุนการศึกษา ทุนวิจัย และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครือข่าย

2.5 ส่งเสริมการผลิตสื่อและรายการเพื่อพัฒนาความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน

2.6 ส่งเสริมท้องถิ่นให้จัดฝึกอบรมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในด้านภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านตามความต้องการของพื้นที่ โดยรัฐจัดเงินสมทบ

2.7 สร้างมาตรการแรงจูงใจให้บริษัทพัฒนาบุคลากรในด้านภาษา และทำ CSR เพื่อส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับสังคม โรงเรียน และชุมชน

นอกจากนั้น รายงานการศึกษาดังกล่าวยังได้เสนอตัวอย่างโครงการที่พัฒนาศักยภาพหน่วยงานภาครัฐเพื่อเตรียมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ดังนี้ (ศรีวิการ์ เมฆวัชชัยกุล, 2554)

1. จัดตั้งกองทุนพัฒนาบุคลากรสู่อาเซียน เพื่อสนับสนุนโครงการของหน่วยงานและสถานศึกษาต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
  2. นำร่องการพัฒนาบุคลากรจังหวัดยุทธศาสตร์ชายแดนสู่ประชาคมอาเซียน จัดโครงการนำร่องตามจังหวัดยุทธศาสตร์ชายแดน โดยร่วมกับสถาบันศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะเขตพื้นที่เชื่อมต่อกับประเทศไทย รวมทั้งพัฒนาความสามารถด้านภาษาเพื่อนบ้านให้ประชาชนและบุคลากรของรัฐ
  3. สร้างบุคลากรของรัฐที่เชี่ยวชาญด้านประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมอาเซียน โดยให้ทุนการศึกษาต่อและทุนการวิจัย และสนับสนุนเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
  4. จัดตั้งศูนย์การพัฒนาหลักสูตรของภูมิภาค เพื่อสนับสนุนหลักสูตรและการบริหารจัดการการศึกษาของพื้นที่ยุทธศาสตร์ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน
  5. Thailand HRM: กำลังคนที่ต้องการสัมมนาระดมความคิดเห็นจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม ถึงสาขาวิชาการและวิชาชีพที่ประเทศไทยควรมี เพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาปัจจุบันให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน
  6. ASEAN school public private partnership: ส่งเสริมเอกชนให้จัดตั้งโรงเรียนเพื่อตอบสนองศักยภาพในการสร้างคนสู่อาเซียน โดยรัฐสนับสนุนการลงทุน และเอกชนบริหารจัดการ
3. สนับสนุนข้อมูลความรู้เพื่อสร้างโอกาสทางการค้าและโอกาสในการทำงาน
- ในประชาคมอาเซียน แนวทางดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านโอกาสทางการค้าและโอกาสในการทำงานของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน การเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโอกาสทางธุรกิจและโอกาสในการทำงานของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน ผู้สำเร็จการศึกษา และประชาชนในหลากหลายช่องทาง ตัวอย่างโครงการได้แก่ ASEAN job database: พัฒนาฐานข้อมูลด้านความต้องการแรงงานของทุกประเทศในอาเซียน เพื่อให้บัณฑิตไทยเข้าถึงช่องทางการทำงาน
4. ร่วมมือระหว่างประเทศในประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาบุคลากร
- ในภาคเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน และมีผลกระทบต่อกัน แนวทางดำเนินการ ได้แก่ การสร้างหลักสูตรร่วมเพื่อพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมที่มีจุดแข็งร่วมกัน เอื้อประโยชน์ต่อกัน และมีผลกระทบต่อกัน ในภูมิภาค เช่น ท่องเที่ยว การเกษตร การจัดการทรัพยากร

สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ฯลฯ ตัวอย่างโครงการ ได้แก่ Stronger ASEAN: partnership for tourism industry โดยการสร้างหลักสูตรร่วมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (GMS)

บริบทของสถานศึกษาตามโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค เอเชีย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา เนื่องจาก การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยและภูมิภาค เพื่อสร้างประชาคมอาเซียน ดินแดนแห่งความสงบสุข สันติภาพ และมีความเจริญรุ่งเรือง ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา ได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of Asean เพื่อผลักดัน การดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องต่อการเป็นประชาคมอาเซียน และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญ สำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคม อาเซียน (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ข, หน้า 217) สำหรับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการ ดำเนินการของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN (สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 58-65) มีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงาน โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
- 1.2 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ของโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์และ โรงเรียนเครือข่าย รวมทั้งศึกษานิเทศก์
- 1.3 เพื่อพัฒนาโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ที่มีความพร้อมสำหรับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์ และ โรงเรียน ที่เป็นเครือข่าย รวมทั้งประชาชนในชุมชนที่รายรอบโรงเรียน
- 1.4 เพื่อพัฒนาให้ครูและนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นศูนย์อาเซียนศึกษาสามารถใช้ภาษา ต่างประเทศ พหุวัฒนธรรม และเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสารกับประเทศ ในประชาคมอาเซียน

2. เป้าหมาย

2.1 เชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ในโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนศึกษานิเทศก์ และศูนย์อาเซียนศึกษา จำนวน 54 ศูนย์

2.2 เชิงคุณภาพ

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนร่วมกับที่ปรึกษาศูนย์อาเซียนศึกษา และศึกษานิเทศก์

2.2.2 ครูและนักเรียนของโรงเรียน Sister school และ Buffer school มีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ พหุวัฒนธรรม และเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศในการสื่อสารกับประเทศในประชาคมอาเซียน

2.2.3 ศูนย์อาเซียนศึกษามีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมีศักยภาพในการจัดกิจกรรม สร้างความตระหนักและพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน

2.2.4 โรงเรียนเครือข่ายและประชาชนในชุมชนที่รายรอบโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ได้อย่างมีคุณภาพ

3. การดำเนินการ

3.1 ประชุมจัดทำแนวทางการดำเนินงาน โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

3.2 ประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการแก่โรงเรียน Sister school และ Buffer school

3.3 พัฒนาโรงเรียนเป็นศูนย์อาเซียนศึกษา

3.4 เสริมสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน ภาษาอังกฤษแบบเข้ม ภาษาต่างประเทศที่สอง ภาษาเพื่อนบ้าน พหุวัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

3.5 พัฒนานักเรียน (ค่ายวิชาการ)

3.6 ค่ายวิชาการกลุ่มประเทศอาเซียน

3.7 ประชาสัมพันธ์

3.8 นิเทศกำกับติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินโครงการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา โดยการศึกษารายชื่อของโรงเรียน Sister school จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ดังนี้ คือ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนแม่คือวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนอนุบาลพังงา จังหวัดพังงา และโรงเรียนอนุบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ผลการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของทั้ง 4 โรงเรียน ปรากฏว่ากิจกรรมการดำเนินงานของโรงเรียนมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายกันในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เช่น การจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจ การจัดห้อง/ มุมอาเซียน การจัดตั้งเครือข่าย และการจัดงานวันอาเซียน สำหรับการบริหารงานวิชาการมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ตามสภาพและบริบทของแต่ละสถานศึกษา แต่มีกิจกรรมที่คล้ายกัน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ และการนิเทศติดตาม เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับกรณีศึกษาเพื่อการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออก มีสาระสำคัญ ดังนี้

Bardo and Hartman (1982, p. 70) กล่าวถึง รูปแบบในทางสังคมศาสตร์ว่า หมายถึง ชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะ และหรือบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม เพราะการทำเช่นนั้น จะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นค่อยลงไป ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้น ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ

ทาคาโอะ มียากาวะ (2529, หน้า 12) กล่าวว่า รูปแบบ คือ การแสดงภาพความเป็นจริงที่กำลังศึกษาค้นคว้าในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เป็นการอธิบายการพยากรณ์หรือการควบคุมเกี่ยวกับ โครงสร้างและการเคลื่อนไหวของสภาพความเป็นจริงที่กำลังค้นคว้าอยู่

Keeves (1988, p. 559) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การแสดงโครงสร้างเพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร

โดยสรุป รูปแบบ หมายถึง แบบที่เป็นข้อความเชิงนามธรรมที่แสดงให้เห็นโครงสร้างระบบและการเคลื่อนไหวของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของการสร้างรูปแบบ

ประเภทของรูปแบบ

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ พบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้หลายลักษณะซึ่งแตกต่างกันไป ดังนี้

Keeves (1988, pp. 561-565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางคณิตศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยยึดแนวทางของ Caplan and Tutsuoka และพัฒนาการใช้รูปแบบทางการศึกษาเป็น 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analoque model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบในการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้าและปล่อยน้ำออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบเปรียบเสมือนกับน้ำที่ไหลออกจากถัง ดังนั้นนักเรียนที่คงอยู่ในระบบจึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น จุดมุ่งหมายของรูปแบบก็เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงประชากรนักเรียนของโรงเรียน

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดและใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือ ขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้สามารถนำไปสู่การสร้างทฤษฎีเพราะสามารถนำไปทดสอบสมมติฐานได้ รูปแบบทางคณิตศาสตร์นี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุทำให้สามารถศึกษา รูปแบบเชิงข้อความที่ตัวแปรสลับซับซ้อนได้แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้ คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 รูปแบบระบบเส้นเดี่ยว (Recursive model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียว โดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2 รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่งอาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงเหตุและ เชิงผลพร้อมกันจึงมีทิศทางย้อนกลับได้

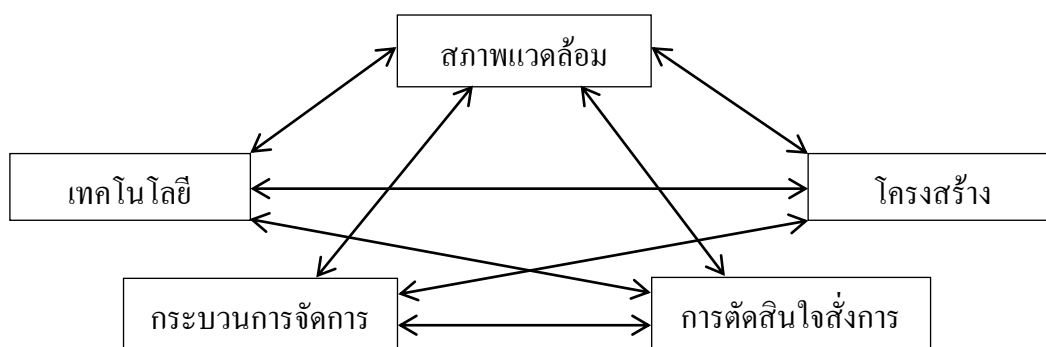
ในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) เพื่อให้เข้าใจง่าย เนื่องจากรูปแบบเชิงข้อความ เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย มีองค์ประกอบหลัก คือ แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็น โครงสร้างทางความคิดขององค์ประกอบและความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบนั้น ๆ และยังมี การใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เข้าใจรูปแบบได้แจ่มชัดมากขึ้น

องค์ประกอบของรูปแบบ

Brown and Moberg (1980, pp. 16-17) ได้วิเคราะห์รูปแบบมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency approach) กล่าวคือ องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อม (Environment)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. โครงสร้าง (Structure)
4. กระบวนการจัดการ (Management process)
5. กระบวนการตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

รูปแบบการศึกษาและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดองค์การและการบริหารของ Brown and Moberg (1980) ดังแสดงในภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพที่ 3 รูปแบบเชิงระบบและสถานการณ์ของ Brown and Moberg (1980, p. 17)

Keeves (1997, pp. 386-387) ได้กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปควรมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างเชิงรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative relationships)

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 32) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบว่า รูปแบบเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกโยชน์มาก แต่มีข้อให้คิดว่าต้องใช้ให้ถูกกับงานในแต่ละลักษณะ จึงไม่อาจกำหนดให้เป็นหลักเกณฑ์แน่นอนตายตัวได้

สอดคล้องกับแนวคิดของสมาน อัสวภูมิ (2551, หน้า 16) และ Bardo and Hartman (1982, pp. 70-71) และทาคาโอะ มียากาวะ (2529, หน้า 15) ที่มีแนวคิดว่าการแบ่งประเภทของรูปแบบ ไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวว่า ควรมีรายละเอียดขององค์ประกอบอย่างไร รูปแบบจึงจะเหมาะสม เนื่องจากรายละเอียดและองค์ประกอบที่เหมาะสมของรูปแบบจะขึ้นกับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและวัตถุประสงค์ในการสร้างของรูปแบบนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุป คือ การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไร จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่ศึกษาหรือการออกแบบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้นเป็นสำคัญ

ลักษณะของรูปแบบที่ดี

จากคุณประโยชน์ของรูปแบบที่ช่วยในการสร้างทฤษฎี ลดการอ้างอิงหลักฐานจำนวนมากอธิบายและพยากรณ์สิ่งต่าง ๆ ทำให้มีการนำรูปแบบมาใช้ในการศึกษากันมาก แต่เนื่องจากรูปแบบมีข้อจำกัด กล่าวคือ รูปแบบอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงบางครั้งรูปแบบก่อให้เกิดความเข้าใจผิดว่า เรื่องจริงหรือของจริงนั้นเป็นเรื่องง่าย ๆ (Oversimplification) บ่อยครั้งที่พบว่าทฤษฎีที่สำคัญและมีชื่อเสียงหลายทฤษฎีมีรูปแบบที่ไม่สมบูรณ์ เสนอข้อเท็จจริงของทฤษฎีผิดพลาดแปลความหมายผิด เสนอข้อสรุปโดยอ้างเหตุผลผิด เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มักวิจัยควรรระมัดระวัง (Bertalanffy, 1968, p. 200) และควรศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญและลักษณะของรูปแบบที่ดีเพื่อให้การสร้างรูปแบบมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

ทาคาโอะ มียากาวะ (2529, หน้า 15) กล่าวว่า รูปแบบที่ดีเปรียบเสมือนสิ่งที่ทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนั้น ๆ ได้มีความเข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อนการศึกษาในแนวคิดต่อไป ดังนั้น การสร้างรูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร มากกว่า เน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบรวม
2. รูปแบบควรนำไปสู่การพยากรณ์ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้น ต้องถูกยกเลิกไป
3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลของเรื่องที่ศึกษาได้ อย่างชัดเจน
4. รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่หรือความสัมพันธ์ของเรื่องที่ศึกษาได้
5. รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับกรอบทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของแบบจำลอง 4 ประการ ได้แก่

1. แบบจำลองควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรมากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงต้นของการพัฒนาแบบจำลอง
2. แบบจำลองควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้แบบจำลอง ได้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. แบบจำลองควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากแบบจำลองจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์แล้วยังใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. แบบจำลองควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษาดูด้วย

สรุปได้ว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะที่ชัดเจน คือ อธิบายแนวคิดของเรื่องที่จะศึกษาได้โดยสื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปร สามารถทดสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ และควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้แบบจำลองได้

การทดสอบรูปแบบ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสร้างรูปแบบก็เพื่อทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้น ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการประมาณค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ ดังนั้น รูปแบบที่สร้างขึ้น จึงควรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับวิธีการทดสอบ โดยปกติแล้วการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์มักจะดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ ผลของการทดสอบ จะนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธรูปแบบนั้นและนำไปสู่การสร้างทฤษฎีใหม่ต่อไป การทดสอบ หรือการตรวจสอบรูปแบบสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมิน

Joint committee on standards for educational evaluation ได้นำเสนอหลักการประเมิน เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบซึ่งจัดเป็นหมวด (Madaus, Seriven & Stufflebeam, 1983, pp. 399-402) ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นการประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standards) เป็นการประเมิน การสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นการประเมิน ความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy standards) เป็นการประเมิน ความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. ข้อจำกัดของการทดสอบรูปแบบหรือการประเมิน

ในบางเรื่องก็ไม่สามารถกระทำได้ด้วยข้อจำกัดของสภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่ง Eisner (1976, pp. 192-193) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวว่า การวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการตามหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือเชิงปริมาณมากเกินไป และในบางเรื่องก็ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป จึงได้เสนอแนวคิด การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 การประเมินโดยแนวทางนี้มีได้ประเมินโดยเน้นสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบของการประเมินแบบอ้างอิงเป้าหมาย (Goal based model) การตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบการประเมินอิงการตัดสินใจ (Decision making model) แต่อย่างไรอย่างหนึ่ง แต่การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์ที่ วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถุกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์

หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกัน ตามวิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วิจัยเนื่องจากการวัดคุณค่า ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องมือใด ๆ ได้และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ต่อมาได้มีการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาระดับสูงในวงการอุดมศึกษามากขึ้นในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ในเรื่องนั้นจริง ๆ มาเป็นผู้ประเมินผล ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะนั้นผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

2.3 เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.4 เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามความถนัดของแต่ละคนนับตั้งแต่กำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูลตลอดจนวิธีการนำเสนอ ทั้งนี้ การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์และการเป็นที่เชื่อถือ (High credit) ของวิชาชีพนั้นเป็นสำคัญ

จากการวิเคราะห์เอกสารดังกล่าวแล้วสรุปได้ว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่เราไม่ได้สำหรับการสร้างรูปแบบ คือ การทดสอบรูปแบบ ทั้งนี้ เพื่อให้รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความชัดเจน และเหมาะสม การทดสอบรูปแบบทำได้ 2 ลักษณะ คือ การประเมินทางสถิติและการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของรูปแบบว่าเป็นรูปแบบทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ หรือเป็นรูปแบบทางการศึกษา

สำหรับงานวิจัยฉบับนี้เป็นการสร้างรูปแบบทางการศึกษาจึงใช้การทดสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในเรื่องที่เกี่ยวกับเครือข่ายทางการศึกษา โดยเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

การพัฒนารูปแบบ

ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ โดยนักวิชาการหลายท่านเพื่อที่จะนำรูปแบบที่ค้นพบดำเนินการตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

กาญจนา จันทร์ประเสริฐ (2554, หน้า 12-13) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้สรุปขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบตามลำดับ ดังนี้

1. การเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ที่คำนึงถึงองค์ความรู้และเจตคติทางด้านวิทยาศาสตร์
2. การเรียนรู้แบบตนเอง ได้แก่ กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง
3. การเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการกระตุ้นความต้องการในการสืบเสาะหาความรู้
4. รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากโจทย์ปัญหา โดยการสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่มเพื่อแก้โจทย์ปัญหาที่เป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้
5. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และผลงาน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน
6. ผลที่ได้รับผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2552, หน้า 4-5) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย ได้กำหนดการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างรูปแบบการเรียนรู้แนวพุทธ โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพสนามจากโรงเรียนตัวอย่างวิถีพุทธ 4 แห่ง สร้างรูปแบบกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ (ฉบับร่าง) ทดลองสอนนำร่องและสร้างคู่มือครู รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แนวพุทธ (ฉบับร่าง) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ขั้นที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง และขั้นที่ 3 การประเมินผลรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ ได้รูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย

สำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ ดังนี้

1. สัมภาษณ์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดทำตารางสังเคราะห์เอกสารเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสังเคราะห์ข้อมูลซึ่งผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และทำการสังเคราะห์ข้อมูลเป็นร่างกรอบแนวคิดของรูปแบบ

2. การวิจัยภาคสนาม โดยการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีของโรงเรียน Sister school ตามโครงการ Spirit of ASEAN ใน 4 โรงเรียน ตามภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยการศึกษาเอกสาร สังเกต และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน และครูวิชาการตามกลุ่มสาระสังเคราะห์ข้อมูลเป็นร่างรูปแบบ ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ นำผลการสังเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบมาสรุปเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนารูปแบบเป็นการกำหนดโครงสร้างขั้นตอน การดำเนินการร่างรูปแบบ ทดสอบร่างรูปแบบ แล้วสังเคราะห์และสรุปเป็นรูปแบบที่จะนำไปใช้ต่อไป

การวิจัยแบบผสม (Mixed method)

ความหมาย

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวิจัยแบบผสมหลายท่าน ดังนี้

Tashakkori and Teddlie (1998) เป็นประเภทของการออกแบบการวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งใช้วิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการกำหนดปัญหาการวิจัยการกำหนดวิธีการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปอ้างอิง

Johnson and Onwuegbuzi (2004) กล่าวว่า การวิจัยแบบผสม เป็นการวิจัยที่นักวิจัยพยายามผสมหรือผนวกเทคนิคกระบวนการวิธีและแนวคิด ของการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน โดยใช้ทั้งอุปนัย (Induction) คือ การค้นหารูปแบบจากความเป็นจริง และนิรนัย (Deduction) คือ การทดสอบทฤษฎีและสมมุติฐาน รวมไปถึงการอนุมานจากความคิดความเข้าใจ (Abduction) โดยกระบวนการทัศน์ในการวิจัยหรือความเชื่อพื้นฐานในการศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้น ในความเป็นจริงของการวิจัยแบบผสมเป็นการผสมรวมแนวคิดทางการวิจัยกลุ่มแนวคิด ปรัชยานิยม (Positivism) ของการวิจัยเชิงปริมาณ แนวคิดปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) ของการวิจัยเชิงคุณภาพเกิดเป็นกระบวนการทัศน์การวิจัยด้วยแนวคิดพหุนิยม (Pluralism) คือ การแสวงหาความรู้จากหลายกระบวนการวิธี

Creswell and Plano (2007) ให้ความหมายของการวิจัยแบบผสมไว้ว่า การวิจัยแบบผสม เป็นการผนวกรวมการวิจัยสองรูปแบบ คือ การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเข้าด้วยกัน โดยใช้เทคนิคการวิจัยทั้งสองรูปแบบ และมีการประสมประสานทางใดทางหนึ่งในกระบวนการวิจัย

Greene (2007) กล่าวว่า การวิจัยแบบผสมเป็นพหุวิธีที่ช่วยให้นักวิจัยมองเห็นและได้ยินอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (Multiple ways for seeing and hearing) การวิจัยแบบผสม จึงเป็นการวิจัยรูปแบบที่สาม ที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักวิจัยและนักวิชาการว่าเป็นประโยชน์ต่อวงการวิจัย เนื่องจากผนวกข้อดี ของการวิจัยทั้งสองรูปแบบและแก้ไขข้อด้อยของการวิจัยแบบใดแบบหนึ่งไป อย่างไรก็ตาม การวิจัยแบบผสมมีความท้าทายแฝงอยู่ด้วย ทั้งทักษะการวิจัยของนักวิจัยที่ต้องใช้มากยิ่งขึ้น นักวิจัยจำเป็นต้องวางแผนรูปแบบการวิจัยแบบผสมให้เหมาะสมกับปัญหาการวิจัย รวมทั้งความยุ่งยากซับซ้อนขึ้นของกระบวนการวิจัยแบบผสม

สรุปได้ว่า การวิจัยแบบผสม หมายถึง การที่ผู้วิจัยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ทั้งเรื่องเทคนิควิธีการ แนวทางความคิดรวบยอดเพื่อสามารถตอบคำถาม การวิจัยได้ครบสมบูรณ์มากขึ้น

การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

จากความหมายของการวิจัยแบบผสม ซึ่งเป็นการออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการกำหนดปัญหาการวิจัยการกำหนดวิธีการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปอ้างอิง ผู้วิจัยจึงนำเสนอการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นการสร้างรูปแบบแนวคิด ทฤษฎีจากปรากฏการณ์จริงหรือการอนุมานแบบอุปนัย (Induction) โดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ที่สำคัญ ส่วนลักษณะการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้น การทดสอบหรือยืนยันแนวคิดทฤษฎี เพื่ออธิบายหรือพยากรณ์ข้อมูลหรือการอนุมานแบบนิรนัย (Deduction) โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเป็นสำคัญซึ่งทั้งสองวิธีมีจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน (อโณทัย งามวิชัยกิจ, 2558, หน้า 2)

จุดเด่นจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณ

จุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณ

Johnson and Onwuegbuzi (2004, p. 19) ได้กล่าวถึง จุดเด่นของการวิจัยเชิงปริมาณไว้ ดังนี้

1. ทดสอบและตรวจสอบแนวคิดทฤษฎีที่เกิดขึ้นแล้วเพื่ออธิบายว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรมากกว่าอธิบายว่าทำไม
2. ทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งขึ้นไว้ล่วงหน้าก่อนการเก็บข้อมูล โดยมุ่งหวังการนำผลไปใช้ในทางปฏิบัติ อาศัยข้อมูลที่เก็บแบบสุ่มในขนาดตัวอย่างที่เพียงพอ
3. นำผลไปใช้ต่อไปและวิจัยซ้ำในกลุ่มประชากรอื่นได้

4. สามารถสร้างสถานการณ์ที่ลดผลรบกวนจากตัวแปรแทรกซ้อนเพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้

5. เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลได้รวดเร็ว
6. ได้ผลเป็นตัวเลขชัดเจนที่มีคุณสมบัติเชิงปริมาณ
7. ผลการวิจัยไม่ขึ้นกับตัวนักวิจัยมากนักจึงอาจให้ความน่าเชื่อถือมากกว่า
8. ได้ประโยชน์จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก

จุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณ

Johnson and Onwuegbuzi (2004, p. 19) ได้กล่าวถึง จุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณไว้

ดังนี้

1. ตัวแปรที่นักวิจัยใช้อาจไม่ตรงกับความเป็นจริง
2. ทฤษฎีที่นักวิจัยเลือกไว้ อาจไม่ตรงกับความเป็นจริง
3. ขาดความเข้าใจปรากฏการณ์ที่แท้จริง เนื่องจากมุ่งเน้นการทดสอบแนวคิดทฤษฎี

และสมมุติฐาน

จุดเด่นจุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ

จุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพ

Johnson and Onwuegbuzi (2004, p. 20) ได้กล่าวถึงจุดเด่นของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้

ดังนี้

1. เก็บผลการวิจัยจากตัวอย่างที่คัดเลือกแล้วว่าสามารถให้ข้อมูลได้โดยตรง
2. ได้ข้อมูลเชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย
3. อธิบายปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนได้
4. ศึกษาข้อมูลกรณีที่น่าสนใจศึกษาได้อย่างเฉพาะเจาะจง
5. นำข้อมูลจากหลายกรณีมาวิเคราะห์ร่วมกันได้
6. เข้าใจประสบการณ์ส่วนบุคคลที่มีต่อปรากฏการณ์ โดยผ่านการบอกเล่าจากผู้เกี่ยวข้อง
7. กำหนดบริบทหรือปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ที่สนใจได้
8. ศึกษากระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้
9. การวิจัยเชิงคุณภาพแบบสร้างทฤษฎีฐานรากเพื่อสร้างแนวคิดทฤษฎีในการอธิบาย

ปรากฏการณ์ใหม่ได้

10. แสดงการแปลความหมายตัวแปรที่สนใจของกลุ่มตัวอย่างได้
11. เป็นการเก็บข้อมูลในรูปแบบที่เป็นธรรมชาติ

12. ตอบสนองสถานการณ์เฉพาะพื้นที่เหตุการณ์เฉพาะและจุดประสงค์การวิจัยเฉพาะเจาะจงของผู้เกี่ยวข้องได้

13. ยืดหยุ่นได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในระหว่างการศึกษา

14. สามารถนำเสนอรายละเอียดกรณีศึกษาที่มีความสำคัญเพื่อสนับสนุนความสำคัญหรือแสดงความสมจริงได้

15. ไม่สามารถนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ต่างออกไปได้

16. ไม่สามารถนำตัวเลขไปใช้พยากรณ์เชิงปริมาณได้

17. อาจมีความไม่น่าเชื่อถือ เพราะผลขึ้นกับผู้วิจัยและพุดตรวจสอบ

จุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพ

Johnson and Onwuegbuzi (2004, p. 20) ได้กล่าวถึง จุดด้อยของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เวลามาก
2. ผลแปรผันตามอคติของผู้วิจัยแต่ละบุคคล

จากจุดเด่นและจุดด้อยของการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพดังกล่าว จึงมีนักวิชาการประยุกต์การวิจัยแบบที่ สาม คือการวิจัยแบบผสม ซึ่งมีคุณค่า ดังนี้

คุณค่าของการวิจัยแบบผสม

Johnson and Turner (2003) กล่าวว่า การวิจัยแบบผสมเป็นการวิจัยที่เก็บข้อมูลโดยใช้กลยุทธ์รูปแบบและกระบวนการวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ได้จุดเด่นที่สนับสนุนกันจากแต่ละวิธี และแก้ปัญหาจุดด้อยของแต่ละวิธีวิจัย หากนักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยแบบผสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนั้นย่อมมีคุณภาพดีกว่าการวิจัยเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การเพิ่มการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเข้าใจมุมมองของกลุ่มตัวอย่างรวมเข้า กับการวิจัยแบบทดลอง ซึ่งเป็นเชิงปริมาณทำให้ลดปัญหาความเที่ยงตรงภายนอกของการวิจัยแบบทดลอง ซึ่งปัญหาสำคัญของการวิจัยแบบทดลอง คือผลการทดลองไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้ เป็นต้น

รัตนะ บัวสนธิ์ (2555) กล่าวว่า การวิจัยแบบผสม มีคุณค่าและข้อจำกัด ดังนี้

1. ทำให้ได้คำตอบที่การวิจัยเพียงวิธีเดียวไม่สามารถตอบได้อย่างครอบคลุม
2. ทำให้ได้คำตอบที่กว้างขวางและลุ่มลึก
3. สอดคล้องกับธรรมชาติของศาสตร์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์

มนุษย์

4. ช่วยให้นักวิจัยสามารถตั้งคำถามวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างหลากหลายและเปิดโอกาสให้นักวิจัยใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีในการหาคำตอบได้อย่างหลากหลาย

ข้อจำกัดของการวิจัยแบบผสม

1. มีความยุ่งยากในการดำเนินการ กรณีที่มีนักวิจัยคนเดียว
2. ผู้วิจัยต้องเรียนรู้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพและต้องรู้จัก

การผสมผสานวิธีให้เหมาะสม

3. เสียค่าใช้จ่ายสูงและใช้ระยะเวลานาน
4. ความไม่ชัดเจนในวิธีวิทยาของการวิจัยแบบผสม
5. รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัยที่ไม่ชัดเจนและปัญหาในการสรุปผลการทำ

ความเข้าใจกับผู้อ่านเมื่อผลการวิจัยของสองวิธีการขัดแย้งกัน

สรุปได้ว่า การวิจัยแบบผสม ช่วยลดจุดอ่อนและเพิ่มจุดแข็งของงานวิจัยแต่ละวิธีและช่วยให้ได้ประโยชน์จากงานวิจัยแต่ละแนวได้มากขึ้น แต่มีความยุ่งยาก ค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลานานในการเรียนรู้และดำเนินการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัยแบบผสม

Greene, Caracelli and Graham (1989) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญทางวิชาการที่สำคัญ ที่นักวิชาการสามารถนำไปพิจารณาในการตัดสินใจว่าควรเลือกใช้การวิจัยแบบผสมหรือไม่ เนื่องจากความสำคัญของการวิจัยแบบผสมประกอบด้วย ห้าประการหลัก ได้แก่

1. การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) การวิจัยแบบผสมสามารถตรวจสอบความสอดคล้องและยืนยันความถูกต้องกับความเป็นจริงผ่านการตรวจสอบเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวิจัยทั้งสองรูปแบบ

2. การสนับสนุนผลให้สมบูรณ์ (Complementary) การวิจัยแบบผสมสามารถนำผลมาขยายความอธิบายผลซึ่งกันและกันช่วยทำให้ผลการวิจัยมีความละเอียดทำให้ผู้ใช้ผลการวิจัยเข้าใจกระจ่างแจ้งมากยิ่งขึ้นได้ เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพแสดงผลได้เนื้อหา ขณะที่การวิจัยเชิงปริมาณแสดงผลด้วยตัวเลขดังนั้น การใช้ผลการวิจัยทั้งสองรูปแบบผสมกัน ทำให้ผลการวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. การพัฒนา (Development) การวิจัยแบบผสมทำให้นักวิจัยสามารถนำผลการวิจัยแรกไปช่วยพัฒนาวิธีวิจัยในการวิจัยต่อไปให้ดียิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างกระบวนการวิธีวิจัยและการวัด เป็นต้น

4. การเริ่มต้น (Initiation) การวิจัยแบบผสม ทำให้นักวิจัยสามารถนำผลการค้นหาข้อสงสัย ความขัดแย้งหรือกรอบแนวคิดใหม่ที่ได้จากการวิจัยหนึ่งเพื่อไปตั้งเป็นคำถามการวิจัยหรือพัฒนาการวิจัยต่อไปได้

5. การขยายความ (Expansion) การวิจัยแบบผสมทำให้นักวิจัยสามารถขยายขอบเขตการวิจัย ได้ทั้งแนวกว้างและแนวลึก โดยผ่านกระบวนการวิจัยที่หลากหลาย

รูปแบบของการวิจัยแบบผสม

Creswell (2013) กล่าวถึง การวิจัยแบบผสมว่า แบ่งตามเวลาการดำเนินการวิจัยและความสำคัญของการวิจัยแต่ละวิธี เป็น 6 รูปแบบใหญ่ ได้แก่

1. การวิจัยแบบพร้อมกัน (Convergent parallel design) เป็นการวิจัยที่นักวิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกันกับเชิงปริมาณ โดยให้ความสำคัญการวิจัยทั้งสองแบบเท่าเทียมกัน และนำผลรวมกันในช่วงแปรผลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องหรือให้ผลการวิจัยสมบูรณ์มากขึ้น

2. การวิจัยแบบเชิงอธิบาย (Explanatory sequential design) เป็นการวิจัยแบ่งออกเป็นสองขั้นตอน ช่วงแรกเป็นการวิจัยหลักเป็นการวิจัยเชิงปริมาณก่อนเพื่อตอบปัญหาการวิจัย และต่อด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อช่วยในการอธิบายผลให้กระจ่างยิ่งขึ้น

3. การวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory sequential design) เป็นการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ช่วงแรกเป็นการวิจัยหลักเพื่อสำรวจข้อมูลโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ และนำผลมาต่อด้วยการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อยืนยันและสามารถนำไปใช้ต่อไปในวงกว้าง

4. การวิจัยแบบรองรับภายใน (Embedded design) เป็นการวิจัยที่มีการวิจัยย่อยเป็นเชิงคุณภาพหรือเชิงคุณภาพภายในการวิจัยไม่ว่าจะเป็นเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณเพื่อให้การวิจัยไปสนับสนุนการวิจัยหลักให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

5. การวิจัยแบบปฏิรูป (Transformative design) เป็นการวิจัยที่นักวิจัยต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดจากผลการวิจัย เป็นการวิจัยด้วยวิธีวิจัยหนึ่งแล้วต่อด้วยอีกวิธีหนึ่งแบบไหนก่อนก็ได้แบบเป็นอิสระเพื่อต้องการให้เกิดความร่วมมือสูงสุด ซึ่งมักเป็นการศึกษาในกลุ่มประชากรที่ยากต่อการเข้าถึง สุดท้ายนักวิจัยบูรณาการผลของการศึกษาวิจัยจากระยะแรกและระยะหลังเข้าด้วยกันในการแปลผล เพื่อสรุปกรอบแนวคิด

6. การวิจัยแบบหลายช่วง (Multi-phase design) เป็นการวิจัยที่มีหลายช่วงหลายรูปแบบ อาจมีทั้งแบบเป็นขั้นตอนและแบบพร้อมกัน เพื่อตอบปัญหาการวิจัยอย่างเป็นระบบสำหรับโครงการวิจัยขนาดใหญ่ อาจต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของนักวิจัยเป็นกลุ่มใหญ่ แต่ละรูปแบบของการวิจัยแบบผสมผสานจะมีรายละเอียดกระบวนการวิจัยที่แตกต่างกัน ซึ่งจะกล่าวต่อไปให้หัวข้อกระบวนการวิจัย พร้อมยกตัวอย่างงานวิจัยของนักวิชาการที่รายงานผลแล้วเป็นสังเขป เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจรูปแบบและกระบวนการมากขึ้น รวมถึงสามารถค้นคว้าอย่างละเอียดเพิ่มเติมจากเอกสารอ้างอิง เพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกต่อไปได้

กระบวนการวิจัยแบบผสม

Johnson and Onwuegbuzie (2004) นำเสนอการวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่

1. ระบุปัญหาการวิจัย
2. กำหนดว่าควรใช้วิจัยแบบผสมผสานหรือไม่
3. เลือกรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน
4. เก็บข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. แปลผลข้อมูล
7. ตรวจสอบข้อมูล
8. สรุปผลการวิจัยและเขียนรายงาน

สรุปได้ว่า การวิจัยแบบผสมเป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เข้าด้วยกัน ทำให้เพิ่มจุดแข็งและลดจุดอ่อนของงานวิจัยทั้ง 2 วิธี จนได้ประโยชน์จากงานวิจัยแบบผสมมากขึ้น โดยมีกระบวนการวิจัยที่ชัดเจนทุกขั้นตอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมธินี วงศ์วานิช รัชมการภรณ์ (2554) ได้ศึกษา แนวทางในการดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เรื่อง “เครือข่ายการศึกษาไทย: กลไกสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกภาคส่วนควรสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ภาษาประชาคมเพื่อนบ้านอาเซียน ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ การมีภาวะผู้นำ ทักษะด้านการปรับตัวและการใช้ชีวิตเพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม สังคม ศาสนา และการศึกษา เพื่อเตรียมคนไทยให้เป็นคนมีคุณภาพ สถาบันการศึกษาในทุกระดับการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา ควรสร้างบรรยากาศและส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ทำให้เกิดองค์กรและสังคมแห่งการเรียนรู้รวมถึงการทำวิจัยเพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมไปถึงการจัดการศึกษาในทุกระดับการศึกษาควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาในระดับภูมิภาคอาเซียนที่เอื้อต่อการพัฒนาและจัดระบบการจัดการศึกษาที่จะส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในระดับภูมิภาคอาเซียน

เกียรติศักดิ์ ชัยยามะ (2554) ได้ศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ เพื่อวิเคราะห์สภาพบริบททั่วไปและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ศึกษาความต้องการ รูปแบบ และบทบาทของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เกิดจากกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอน ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งครูที่ปรึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน คณะผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จำนวน 453 คน พบว่า 1) โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพมีความพร้อมด้านสภาพบริบททั่วไปและมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายการจัดการศึกษาและหลักสูตรที่เอื้อต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองอาเซียนที่ดีตลอดจนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความต้องการในด้านการส่งเสริมครูและบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียน และด้านหลักสูตรของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และได้กำหนดรูปแบบ คือ การพัฒนาค่านิยมร่วมโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โครงการ และกิจกรรมควบคู่ไปกับการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน คือ การศึกษาบริบท (Context) การกำหนดตัวป้อน (Input) กำหนดกระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ตลอดจนกำหนดบทบาทของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ 3) คณะครูได้ร่วมกันดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวคิด 5 ขั้นตอน ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ความสำคัญ วางแผนจัดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยจัดทำแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โครงการและกิจกรรมพิเศษ ชุดหนังสือกิจกรรมการเรียนรู้ “อาเซียนศึกษา” เพื่อพัฒนาค่านิยมร่วมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกันจนสิ้นสุดกระบวนการวิจัย ผลการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วม พบว่า การนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยของค่านิยมร่วม และพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านค่านิยมร่วมหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

พิสมัย พันธลาวัณย์ (2556, หน้า 35) ได้ศึกษาความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้ประชาคมอาเซียน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้มีความพยายามที่จะเตรียมความพร้อมเพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดได้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน งานวิจัยนี้ได้ศึกษาความพร้อมของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 19 โรงเรียน ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาซึ่งจะมีขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และต่อเนื่อง ไปจนถึงการเลือกประกอบอาชีพในตลาดแรงงานของประเทศอาเซียน ตอบสนองนโยบายของประเทศชาติ และกลุ่มประชาคมอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน และครู ประกอบไปด้วยครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำนวน 152 คน และครูผู้สอน จำนวน 57 คน รวมกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 228 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม มีความพร้อมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้น การพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของครูและการพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้บริหารมีความพร้อมอยู่ในระดับ “มาก” 2) แนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรประชุมผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 19 โรงเรียน ให้วางแผนเตรียมครูบุคลากรทุกคนได้ตระหนัก ควรจัดเตรียมแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี และ 5 ปี เขียนโครงการรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและควรส่งครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ควรจัดเตรียมอาคารสถานที่ ระดับจังหวัดตามอาเซียน จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ควรจัดทำเอกสารแผ่นพับ ใบความรู้ ใบงาน บอร์ด และจัดกิจกรรมให้ครูพูดภาษาอังกฤษกับครูด้วยกัน และพูดกับนักเรียนเพื่อสอดคล้องกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

สิร์รธานี วสุภัทร (2551) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้งานวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียน การสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

พินัญดา บุตรกันหา (2556) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับความพร้อมของสถานศึกษาในการรองรับก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอวังน้อยอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อม ของสถานศึกษาในการรองรับก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

สรวิศ ทนุกการ (2558) ได้ศึกษา ความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 9 ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน 3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) ด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรจัดหาครูที่สอนภาษาในประเทศ กลุ่มประชาคมอาเซียนมาสอนในสถานศึกษา จัดทำโครงการสถานศึกษาคู่พัฒนาระหว่างสถานศึกษา ในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียน ในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน

จารุวรรณิ แพร่ศรีสกุล (2556) ได้ศึกษา สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารบุคคล 3) ด้านการบริหารวิชาการเรียนรู้ 4) ด้านบริหาร จัดการเครือข่ายและชุมชนสัมพันธ์ พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ส่งเสริมจัดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ของผู้เรียน 2) ด้านการบริหารบุคลากร บุคลากรมีความตระหนักและมีทัศนคติที่ดีต่อการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน บุคลากรมีการจัดห้อง/ มุมอาเซียนศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งสืบค้นข้อมูล ผ่านระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้กับ ชาวต่างชาติ มีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการเครือข่าย และชุมชนสัมพันธ์ ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

บงกชรวี รัตนวงศ์ (2555) ได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมี ส่วนร่วม และด้านทักษะการบริหาร

ธนชัย มากพูน (2556) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนบ้านวังตาลาตสมบูรณ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ กระบวนการ ในการ ศึกษา ค้นคว้า ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ แต่ละวงรอบ

มีกระบวนการการศึกษาค้นคว้า ตามขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) ได้แก่
 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกตการณ์ 4) การสะท้อนผลเครื่องมือที่ใช้
 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมของครูขณะเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินการจัด
 การเรียนรู้ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยาย

ผลการศึกษาค้นคว้าในวงรอบที่ 1 พบว่า บุคลากรจำนวน 9 คน 5 คน ที่มีความรู้
 ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน บุคลากรอีก 5 คนยังไม่ชัดเจน
 ในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จึงดำเนินการพัฒนาบุคลากรในวงรอบที่ 2
 โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนและการนิเทศ ปรากฏว่า
 บุคลากรสี่คนนั้น มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนดีขึ้นสามารถ
 ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พัชรวัลย์ วงศ์บุญสิน (2555, หน้า 58-66) ได้รายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการพัฒนา
 บุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ
 โดยการใช้แบบสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (ครูและนักเรียน) โรงเรียนประถมศึกษาด้านระดับความรู้
 พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียนของครูและนักเรียน ในภาพรวมพบว่าครูและนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
 อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50) ได้แก่ 1) ลักษณะ
 ทั่วไปของประเทศอาเซียน 2) ประชาคมอาเซียน 3) เศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน 4) สังคม
 วัฒนธรรมของประเทศอาเซียน 5) การเมืองความมั่นคงของประเทศอาเซียน 6) ปฏิญญาว่าด้วย
 การเชื่อมระหว่างกัน ในอาเซียน 7) การเปิดเสรีอาเซียนด้านการศึกษา และ 8) มาตรฐานวิชาชีพ
 อาเซียน ยกเว้นลักษณะทั่วไปของประเทศอาเซียนและสังคมวัฒนธรรมของประเทศอาเซียนของครู
 เท่านั้นที่อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นในรายงานดังกล่าวได้รายงานความเห็นของผู้บริหารและครู
 เกี่ยวกับความพร้อมต่อการเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน พบว่าผู้บริหาร โรงเรียนและครูโรงเรียน
 ประถมศึกษามีความเห็นที่ประเทศไทยมีความพร้อมในระดับน้อยที่สุดไปจนถึงระดับน้อย
 ในทุกข้อ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50) ได้แก่ 1) นโยบายของรัฐ 2) นโยบายระดับกระทรวง 3) รูปแบบ
 การจัดการเรียนการสอน 4) หลักสูตร 5) คุณภาพครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา 6) ปริมาณครู
 อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา 7) คุณภาพทางการศึกษา 8) การจัดการเรียนการสอนเพื่อรองรับ
 ตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป 9) ภาษาอังกฤษ 10) ภาษาวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน
 11) การแลกเปลี่ยน ครูอาจารย์กับประเทศสมาชิกอาเซียน 12) การแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา
 กับประเทศสมาชิกอาเซียน 13) การพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียน
 14) การเทียบโอนหน่วยกิตกับประเทศสมาชิกอาเซียน 15) การรับรองวิทยฐานะระหว่างหลักสูตร

กับประเทศสมาชิกอาเซียน 16) การรับรองวิทยฐานะระหว่างสถาบัน การศึกษา และ 17) การปรับตัวรองรับมาตรฐานการศึกษา ยกเว้นนโยบาย ระดับกระทรวงตามความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน เพียงข้อเดียวเท่านั้นที่อยู่ในระดับมาก

ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับเหตุการณ์/ การเปลี่ยนแปลงจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเห็นว่า เหตุการณ์/ การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยภายในปี พ.ศ. 2558 ยกเว้นเรื่องการเปิดโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย เรื่องนักเรียนชาวลาว พม่า กัมพูชา มาเรียนที่โรงเรียนชายแดนไทยเป็นจำนวนมากขึ้น เรื่องครู อาจารย์ ด้านภาษาและวัฒนธรรมจากประเทศสมาชิกอาเซียนมาสอนในประเทศไทย และเรื่องครู อาจารย์ สายอาชีพศึกษา/ วิชาชีพ จากประเทศสมาชิกอาเซียน มาสอนในประเทศไทย ที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาคิดว่าน่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้ปานกลาง ภายในปี พ.ศ. 2558

นิพนธ์ พัวพงศกร (2555) ได้รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาวีจักษณ์พบว่า ในปัจจุบันการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี นับเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคของโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือกำลังพัฒนา ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

เอกราช อะมะวัลย์ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และ 2) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 วิจัยที่ใช้เลือกใช้เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการศึกษาทางเอกสาร และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในลักษณะวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เครื่องมือวิจัยหลักที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 แบบ สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม ที่ประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาต่อการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความเข้าใจเพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยศักยภาพบุคลากรที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะ ที่เหมาะสม มีความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม ได้รับการเพิ่ม

โอกาสในการหางานทำ รวมทั้งมีการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน 3) ปัจจัยคุณภาพมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน ให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และ 4) ปัจจัยการเปิดเสรีการศึกษา ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน สุดทำขงงานวิจัย ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งประกอบไปด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาความร่วมมือ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2557, หน้า 115-119) ได้รายงานการศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการดำเนินการพัฒนาจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ที่ผ่านมาของโรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ คือ โรงเรียนไม่ได้รับงบประมาณ ในการจ้างครู ผู้สอนภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนภาษาในประเทศอาเซียน ขณะเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเชิงนโยบายแก่กระทรวงศึกษาธิการ ให้ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดสรรงบประมาณจ้างครูต่างชาติเจ้าของภาษาโดยตรง รวมทั้งกระทรวง ศึกษาธิการจัดส่งครูเจ้าของภาษาไปจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ ในการดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่อาเซียน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตลอดปี

ในด้านการบริหารทั่วไป ได้ศึกษา การจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในการพัฒนาการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน หรือครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนในด้านบริหารจัดการ พบว่า การพัฒนาห้องเรียนสู่อาเซียน แหล่งเรียนรู้ โครงการจัดทำศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน การจัดกิจกรรมอาเซียนและวันอาเซียน สัปดาห์อาเซียน การประกวดแข่งขันต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน มีความสำคัญที่จะทำให้โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จ

Kirkpatrick (2006, pp. 199-218) ได้ศึกษา ภาษาอังกฤษในอาเซียนภายใต้กฎบัตรสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ในบทความนี้ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียนเป็นภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นถึงแม้จะอยู่ในประเทศเหล่านั้นของกลุ่มอาเซียนที่ไม่ได้เป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักร หรือสหรัฐอเมริกา ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงในเกือบทุกกรณี นโยบายภาษาของประเทศในกลุ่มอาเซียนต้องการคนที่จะเรียนรู้ภาษาประจำชาติของตนเองและภาษาอังกฤษ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษนี้เป็นไปตามที่มีการเรียนรู้ของภาษาประจำชาติ

ซึ่งสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลาง เช่น อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ดังนั้น ภาษาท้องถิ่น และชนพื้นเมืองอื่นที่ไม่ใช่ภาษาประจำชาติจะถูกแทนที่ด้วยภาษาอังกฤษในโรงเรียน ซึ่งนอกจากนี้ ยังเป็นเรื่องยากที่จะหาโรงเรียนรัฐบาลในอาเซียนสอนภาษาของชาติอื่น ๆ

Kast and Rosenzweig (1985, pp. 574-575) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบ ต่อการรักษาไว้ซึ่งความสมดุลด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดวิธีการที่เหมาะสมเพื่อรับมือ กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความสมดุลสำหรับองค์การประกอบด้วยมิติ ดังต่อไปนี้ 1) มีความมั่นคง 2) มีความต่อเนื่อง 3) มีความสามารถในการปรับตัว 4) มีการริเริ่มสิ่งใหม่

Barnard (1984) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะ ผู้นำทางวิชาการ แนวทางที่ศึกษาคือการเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลและความคาดหวังของผู้บริหาร ระดับสูงและครูในโรงเรียน ต่อบทบาททางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในรัฐแมสซาชูเซตส์ พบว่า 1) ความคาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้บริหารระดับสูง และครูในโรงเรียน เกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ ไม่แตกต่างกัน 2) การรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้บริหารระดับสูง และครูในโรงเรียน เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำ ทางวิชาการ มีความแตกต่างกัน

Buzzi (1991) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของโรงเรียนกับการเลือก แบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐคอนเนคติกัต ผลการวิจัยพบว่า แบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนและเป็นตัวทำนายความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ได้เป็นอย่างดี

Lau (2003) ได้ศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยการแพทย์และ วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปัญหาการขาดดุลงบประมาณของมหาวิทยาลัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม และการประชุมคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณเป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ในการจัดทำงบประมาณ บุคลากรของมหาวิทยาลัยต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ และมีความเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การติดต่อ สื่อสาร ภาวะผู้นำ การยอมรับ การฝึกอบรม การมีนโยบายที่ดี การมีแนวปฏิบัติที่ดี มีความสำคัญ ในลำดับต้น

Wilson and Mcpake (2000, pp. 119-132) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา ด้านการจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน การบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ และการประเมินผลการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 86 ของโรงเรียนได้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างเต็มรูปแบบ โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่า การที่โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนนั้น จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยควบคุมและให้ความสำคัญกับงานที่ทำ ผู้บริหารโรงเรียนบางคนเลือกที่จะใช้การรายงานเรื่องของโรงเรียนให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบมากกว่าการขอคำปรึกษาหารือกับคณะกรรมการโรงเรียน

Macquire (1994, p. 434) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหาร โรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: เงื่อนไขสำหรับการดำเนินการ (School-based management: Conditions for implementation) ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยสำคัญ 6 ประการ ในการนำนโยบายการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปดำเนินการ ได้แก่ งบประมาณ ความไว้วางใจ การฝึกอบรม การตรวจสอบได้ ความร่วมมือในการตัดสินใจ และความร่วมมือจากสหภาพครู ทั้งนี้ ผลการวิจัยยังพบอีกว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินการของโรงเรียน

Marmon (2002, p. 138) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษาภายใต้ข้อกำหนดของส่วนกลาง เครื่องมือถูกพัฒนาขึ้น โดยการแก้ไขตามคำแนะนำจากการประชุมร่วมกันของบุคคลผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ และนำไปทดลองใช้อีกครั้งเพื่อขอคำแนะนำในการจัดลำดับในการสำรวจระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักสำหรับผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษาที่กำหนดจำนวน 18 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตรทั่วไปหลักสูตรพิเศษ การหาเงินมาช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผล การจัดทำคำขอ งบประมาณ สารสนเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะผู้นำ การจูงใจ การวางแผน การพัฒนาวิชาชีพ ความสัมพันธ์กับชุมชน การสรรหา การสอน และเทคโนโลยี

Yamane (1996, pp. 286-288) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกาพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหา การปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพิ่มปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเงิน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

Anello (1996, pp. 2941-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัยเรื่องนี้เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติโรงเรียนประถมศึกษาในสปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถ ทำการนิเทศในโรงเรียนของตนได้เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้น ในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูรู้สึกพึงพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ

Goertz and Hess (1998, p. 490) ได้ศึกษา งบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในเขตการศึกษา 4 เขต ได้แก่ ชิคาโก ฟอर्थเวอร์ท นิวยอร์กซิตี และโรเซทเตอร์ จำนวน 30 โรงเรียน โดยสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,000 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียน บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการสอน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีกระบวนการบริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างเป็นทางการ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสรร งบประมาณของโรงเรียน 2) งบประมาณที่โรงเรียนมีอำนาจในการใช้จ่ายมีจำนวนจำกัด ทำให้โรงเรียนไม่สามารถพัฒนาอย่างรวดเร็ว 3) โรงเรียนสามารถใช้ข้อมูลคะแนนในการวิเคราะห์ความประสงค์ของนักเรียนและกำหนดโครงการได้

Yamane (1996, pp. 286-288) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศของสหรัฐอเมริกาพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะสูง เนื่องจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี อภิปรายปัญหา การปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครู เพิ่มปรับปรุงเทคนิคการสอน จ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าที่พักให้แก่ครูที่ไปอบรมทางวิชาการ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับอาเซียนที่เป็นงานวิจัยต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านเศรษฐกิจ แรงงาน การพัฒนา การเตรียมความพร้อม ในโครงสร้างของการบริหารจัดการ มีงานวิจัยทางการศึกษาน้อยมาก สำหรับงานวิจัยภายในประเทศสามารถสรุปงานวิจัยเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ คุณภาพการศึกษาไทยเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน แผนยุทธศาสตร์ ปัญหาอุปสรรคทางการศึกษา การพัฒนาบุคลากร ผู้เรียน การเตรียมเยาวชน การผลิตบัณฑิต การพัฒนาหลักสูตรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ขณะเดียวกัน มีงานวิจัยในต่างประเทศทางการศึกษา ทั่วไปที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิชาการด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน สื่อ การพัฒนาบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

จึงเห็นได้ว่าการศึกษาค้นคว้าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นรูปธรรม ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาการศึกษาอาเซียน จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาภูมิภาคอาเซียนในการเสริมสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยอาศัยการพัฒนารากฐานของประชาชนจากการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนการลงทุนในด้านการศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างสังคมความรู้ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ใช้วิธีการวิจัย แบบผสม (Mixed method) โดยดำเนินการวิจัย เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประชาคมอาเซียน กระบวนการบริหาร บทบาทและหน้าที่ การบริหารงานโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. จัดทำแบบสังเคราะห์เอกสารเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสังเคราะห์ข้อมูลซึ่งผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและทำการสังเคราะห์ข้อมูลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้

3. ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จากโรงเรียนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 การเลือกศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี โดยใช้วิธีการเลือกแบบ Extreme case sampling พิจารณาเลือกจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นโรงเรียน Sister school ในโครงการ Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนประกอบด้วย

3.1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี จังหวัดลพบุรี

3.1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลพังงา จังหวัดพังงา

3.1.3 โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนแม่คือวิทยา จังหวัดเชียงใหม่

3.1.4 โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิ้ว)

จังหวัดจันทบุรี

3.2 ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

3.2.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน

3.2.2 ครูผู้สอน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน

3.2.3 ครูวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 4 คน

3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย (แบบสัมภาษณ์) ดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แล้วร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.3.2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์) โดยนำร่างแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 คน ได้แก่

3.3.2.1 ดร.วสันต์ นาวเหนียว ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

3.3.2.2 ดร.ปัญญา แก้วเหล็ก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

3.3.2.3 ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.2.4 ดร.กัมปนาท วชิระชนาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชุมชน บางป่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3.3.2.5 คร.นงลักษณ์ เรือนทอง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบดินทร์เดชา
(สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 6

โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ (Index of item-objective congruence: *IOC*) โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 117)

ถ้าข้อคำถามสอดคล้องตรงจุดประสงค์	ได้ +1 คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องจุดประสงค์หรือไม่	ได้ 0 คะแนน
ถ้าข้อคำถามไม่สอดคล้องจุดประสงค์	ได้ -1 คะแนน

หลังจากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
(Index of item-objective congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า *IOC* ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ผลการตรวจสอบข้อคำถามจากค่า *IOC*

ข้อคำถามทุกข้อได้ผลค่า *IOC* ตั้งแต่ 0.60-1.00

3.4 วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง ประกอบด้วย การศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกข้อมูล ใช้เวลาในการดำเนินการโรงเรียนละ 1 วัน จำนวน 4 โรงเรียน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการจำแนกประเภทข้อมูล (Category) การเปรียบเทียบข้อมูล (Data comparison) การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Anallistic induction)

4. ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาเป็นร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับ ข้อค้นพบจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี 4 โรงเรียน

5. ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

5.1 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

5.1.1 ก่อนการสนทนากลุ่ม

5.1.1.1 กำหนดหัวข้อและประเด็นการสนทนาที่สอดคล้องกับร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.1.1.2 กำหนดวันเวลา สถานที่ สำหรับการสนทนากลุ่ม (วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ณ ห้องประชุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1)

5.1.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาของร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกำหนดเป็นประเด็นในการสนทนา จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบลงความเห็นของกลุ่มสนทนา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์และนำไปใช้ในการสนทนากลุ่ม

5.1.1.4 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
- ผู้บริหารการศึกษาระดับสูง จำนวน 2 คน

- 1) ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

- นักวิชาการด้านการบริหาร จำนวน 3 คน

- 1) ดร.สุวิทย์ มูลคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
- 2) ดร.ต่อศักดิ์ บุญเสือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธ์
อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- นักวิชาการด้านอาชีวศึกษา จำนวน 2 คน

- 1) ดร.อรรถสิทธิ์ สุทธิวารี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจัดสรร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
- 2) นางมาลี สืบกระแสศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

5.1.2 การดำเนินการสนทนากลุ่ม

5.1.2.1 ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนา ประเด็น
ในการสนทนาจะเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยดำเนินการตามประเด็น
ที่ค้นพบจากการสังเคราะห์ข้อมูล

5.1.2.2 เครื่องมือในการบันทึกข้อมูลข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่
เครื่องบันทึกเสียง วิดีโอ และสมุดบันทึก โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกการสนทนา

5.1.2.3 นำข้อมูลจากการประเมิน การลงความเห็น และข้อเสนอแนะ
จากผู้ทรงคุณวุฒิจากกรสนทนากลุ่ม ปรับปรุงเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับ
ประชาคม อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออก

5.2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับ
ประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออก ดำเนินการดังนี้

5.2.1 วิเคราะห์เนื้อหาจากรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างเป็นร่างแบบสอบถามความเป็นไปได้ต่อการปฏิบัติจริง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งกำหนดค่าระดับความเป็นไปได้ 5 ระดับ (Best & Kahn, 1998, p. 247) ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

5.2.2 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุง

5.2.3 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 คน

ผลการตรวจสอบข้อคำถามจากค่า IOC

ข้อคำถามทุกข้อได้ผลค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

5.2.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มโรงเรียนทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 30 คน

5.2.5 นำผลการตอบแบบสอบถาม มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha-coefficient) ครอนบาค (Cronbach, 1951, p. 297) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แอลฟา

n = จำนวนคำถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

5.2.6 จัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามจำนวนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

5.2.7 นำแบบสอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบ สอบถามผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 คน

5.2.8 วิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ของรูปแบบจากแบบสอบถาม โดยใช้ค่าเฉลี่ย และพิจารณาเป็นรายชื่อ นำข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ ระดับ 3.50 ขึ้นไป ไปใช้ ในการสังเคราะห์ร่วมกับความเหมาะสมของรูปแบบจากการสนทนากลุ่ม (ได้ค่าเฉลี่ยรายชื่อ ระหว่าง 3.93-4.28)

5.2.9 สังเคราะห์ผลการศึกษาคความเหมาะสมของรูปแบบกับการสอบถาม ความเป็นไปได้ของรูปแบบ สรุปยืนยันเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ไปใช้ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ใช้รูปแบบกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 เป็นเวลา 1 ภาคเรียน (2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558-16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559)

2. การกำหนดสถานศึกษาสำหรับใช้รูปแบบกำหนดโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน ประกอบด้วย

2.1 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์

2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนวัดคลองสวน

2.3 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนวัดบางโปรง

2.4 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนวัดบางกระสอบ

3. วางแผนดำเนินการใช้รูปแบบกับสถานศึกษา ประกอบด้วย

3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ โดยผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามคำสั่งที่ 582/ 2558 ลงวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2558 โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่กำหนดแผนปฏิบัติการดำเนินการใช้รูปแบบโครงการฯ ให้มีคุณภาพ ให้คำปรึกษา แนะนำ

สนับสนุน ควบคุมและติดตามผลการดำเนินงาน ให้เกิดประสิทธิผล คณะกรรมการดำเนินงาน ใช้รูปแบบ มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นหัวหน้า มีหน้าที่กำหนดปฏิทินและมอบหมายการปฏิบัติงานใช้รูปแบบ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบและ ประเมินผล

3.2 ประชุมกำหนดแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้กำหนดกิจกรรมตามปฏิทินดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปฏิทินการปฏิบัติการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน

ลำดับที่	กำหนดเวลา	รายการปฏิบัติ	สถานที่
1	4-6 ตุลาคม พ.ศ. 2558	สร้างคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง	สพป. สมุทรปราการ เขต 1
2	7 ตุลาคม พ.ศ. 2558	ตรวจคุณภาพและวิพากษ์คู่มือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	สพป. สมุทรปราการ เขต 1
3	14-16 ตุลาคม พ.ศ. 2558	ประชุมปฏิบัติการ โรงเรียนทดลองใช้คู่มือฯ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน ครูวิชาการ ครูตามกลุ่มสาระ 1. โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ 2. โรงเรียนวัดคลองสวน 3. โรงเรียนวัดบางโปรง 4. โรงเรียนวัดบางกระสอบ	สพป. สมุทรปราการ เขต 1
4	2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558	เปิดภาคเรียนเริ่มดำเนินการปฏิบัติการฯ	4 โรงเรียน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	กำหนดเวลา	รายการปฏิบัติ	สถานที่
5	12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 1 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนา งานอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์กรความรู้ สู่อเซียน	วัดคลองสวน วัดบางกระสอบ
6	13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 1 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนา งานอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์กรความรู้ สู่อเซียน	วัดบางโปรง เอี่ยมสุริย์
7	8 ธันวาคม พ.ศ. 2558	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 2 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ติดตามตามหา มุ่งพัฒนาอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ 9 ระดมทุน หนุนอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้ สู่อเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาคลกร อาเซียน	วัดคลองสวน วัดบางกระสอบ
8	9 ธันวาคม พ.ศ. 2558	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 2 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ติดตามตามหา มุ่งพัฒนาอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ 9 ระดมทุน หนุนอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้ สู่อเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาคลกร อาเซียน	วัดบางโปรง เอี่ยมสุริย์
9	13 มกราคม พ.ศ. 2559	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 3 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษา อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลาย สไลด์อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครือข่าย สานฝันอัจฉริยะอาเซียน	วัดคลองสวน วัดบางกระสอบ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับที่	กำหนดเวลา	รายการปฏิบัติ	สถานที่
10	14 มกราคม พ.ศ. 2559	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 3 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษา อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลาย สไลด์อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครือข่าย สานฝันอัจฉริยะอาเซียน	วัดบางโปรง เอี่ยมสุริย์
11	4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 4 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่อเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขาน งานอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา	วัดคลองสวน วัดบางกระสอบ
12	5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือในสถานที่จริง ครั้งที่ 4 ของหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่อเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขาน งานอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา	วัดบางโปรง เอี่ยมสุริย์
13	1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	ประชุมปฏิบัติการผลการใช้รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง	สพป. สมุทรปราการ เขต 1
14	5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้รับผิดชอบงานอาเซียนในโรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวม 8 คน	สพป. สมุทรปราการ เขต 1
15	6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	สนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้รับผิดชอบงานอาเซียนในโรงเรียน ผู้บริหาร สถานศึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี รวม 12 คน	สพป. สมุทรปราการ เขต 1

ผู้วิจัยได้เชิญคณะกรรมการดำเนินการประชุมชี้แจงรายละเอียดของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงแนวทางการนำรูปแบบไปใช้การพัฒนาบุคลากร โดยการจัดอบรมให้ความรู้ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ฟ้าไปศึกษาดูงาน จัดทำแผนการนิเทศติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน

3.3 จัดทำคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างเป็นคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 การตรวจสอบคุณภาพคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพคู่มือการบริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3.3.2 นำค่าเฉลี่ยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญรายข้อ ตามข้อ 3.3.1 ในระดับ 3.50 ขึ้นไป เป็นคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไปใช้กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้คู่มือที่มีโครงสร้างและหน่วยการเรียนรู้สรุปได้ ดังนี้

ภาพที่ 4 คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากภาพคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโครงสร้างของคู่มือ ได้แก่ รายละเอียด คู่มือการบริหารสถานศึกษา องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา และหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย ชื่อหน่วยการเรียนรู้ แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรม/วิธีการดำเนินการพัฒนา สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้ การประเมินผล ไขความรู้ และแบบฝึกปฏิบัติ ผู้วิจัยได้จัดหน่วยการเรียนรู้ออกเป็นกลุ่มงานตามภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน 13 หน่วยการเรียนรู้ ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามภารกิจการบริหาร
สถานศึกษา

ภารกิจ		หน่วยการเรียนรู้			
การบริหาร	หน่วยการเรียนรู้				
สถานศึกษา	หน่วยการเรียนรู้				
การบริหาร	หน่วย	หน่วย	หน่วย	หน่วย	หน่วย
งานวิชาการ	การเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้ สู่อาเซียน	การเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษา อาเซียน	การเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยน เรียนรู้สู่ อาเซียน	การเรียนรู้ที่ 6 เครือข่ายสถาน ฝึกอัจฉริยะ อาเซียน	การเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรม หลากหลาย สไตล์อาเซียน
การบริหาร	หน่วย				
งบประมาณ	การเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนหนุน อาเซียน				
การบริหาร	หน่วย	หน่วย	หน่วย		
งานบุคคล	การเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนา งานอาเซียน	การเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาครู สู่อาเซียน	การเรียนรู้ที่ 8 ติดตามถามหา มุ่งพัฒนา อาเซียน		
การบริหาร	หน่วย	หน่วย	หน่วย	หน่วย	
ทั่วไป	การเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้าง อาเซียน โรงเรียน ของเรา	การเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้ สู่อาเซียน	การเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าว เล่างาน งานอาเซียน	การเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียน ของเรา	

3.4 ประชุมชี้แจงวิธีดำเนินการตามปฏิทินการปฏิบัติการใช้รูปแบบและคู่มือ
การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ให้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบ
งานอาเซียน เพื่อบริหารสถานศึกษาตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับ
ประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.5 กำหนดแผนการนิเทศและดำเนินการนิเทศ ตามปฏิทินการปฏิบัติการใช้รูปแบบ และ คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

4. ตรวจสอบและสรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ตามคู่มือการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ใน 2 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก 2) การสนทนากลุ่ม และสรุปผลการใช้ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

ลำดับที่	กำหนดเวลา	รายการปฏิบัติ	สถานที่
1	12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ถึง 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	การสัมภาษณ์เชิงลึก 1. จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกำหนดประเด็น ในการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์จากรูปแบบและ คู่มือการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับ ประชาคมอาเซียน 2. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการ สัมภาษณ์ต่อไป 3. กำหนดกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนที่ ใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ประกอบด้วย 3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน 3.2 ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน จำนวน 4 คน 4. ผู้วิจัยประสานงานผู้ให้สัมภาษณ์ นัดหมาย เวลา	สพป. สมุทรปราการ เขต 1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	กำหนดเวลา	รายการปฏิบัติ	สถานที่
		และสถานที่ และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เป็นรายคน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีผู้ช่วยผู้วิจัยบันทึกผลการสัมภาษณ์	
		5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์รายคนแล้ว นำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นผลสรุปการนำรูปแบบ และคู่มือการบริหารสถานศึกษาไปใช้	
2	16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559	<p>การสนทนากลุ่ม</p> <p>1. กำหนดประเด็นในการสนทนา จากการวิเคราะห์ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง</p> <p>2. กลุ่มผู้สนทนา ประกอบด้วย</p> <p>2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้รูปแบบการบริหาร จำนวน 4 คน</p> <p>2.2 ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนในโรงเรียนที่ใช้รูปแบบการบริหาร จำนวน 4 คน</p> <p>2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนในโรงเรียนที่มี วัตถุประสงค์ที่ดี จำนวน 4 คน</p> <p>3. ดำเนินการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัย เป็นผู้ดำเนินการสนทนา และมีผู้ช่วยผู้วิจัย บันทึกผลการสนทนา และบันทึกเสียง</p> <p>4. สังเคราะห์ข้อมูลการสนทนาเพื่อสรุปเป็นผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน</p>	สพป. สมุทรปราการ เขต 1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	กำหนดเวลา	รายการปฏิบัติ	สถานที่
3	17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559	<p>ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล การสัมภาษณ์และสรุปผลการสนทนากลุ่ม มาสังเคราะห์เป็นผล การใช้รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง</p>	<p>สพป. สมุทรปราการ เขต 1</p>

ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา
เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ผู้วิจัยใช้วิธีการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามความเหมาะสม
และความเป็นได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง จากผู้บริหาร
สถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 17 เขต โดยดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 1,768 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 324 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie &
Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)
โดยกำหนดชั้นตามเขตพื้นที่การศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้อำนวยการโรงเรียน		ผู้อำนวยการโรงเรียน	
	n (คน)		n (คน)	
1. สมุทรปราการ เขต 1	72		12	
2. สมุทรปราการ เขต 2	71		12	
3. จันทบุรี เขต 1	88		15	
4. จันทบุรี เขต 2	108		19	
5. ฉะเชิงเทรา เขต 1	142		25	
6. ฉะเชิงเทรา เขต 2	156		27	
7. ชลบุรี เขต 1	82		14	
8. ชลบุรี เขต 2	112		20	
9. ชลบุรี เขต 3	81		14	
10. ตรัง	115		20	
11. นครนายก	136		24	
12. ปราจีนบุรี เขต 1	130		23	
13. ปราจีนบุรี เขต 2	113		20	
14. ระยอง เขต 1	116		20	
15. ระยอง เขต 2	89		15	
16. สระแก้ว เขต 1	147		22	
17. สระแก้ว เขต 2	125		22	
รวม	1,768		324	

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. วิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก สร้างเป็นร่างแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งกำหนดค่าระดับคุณภาพเป็น 5 ระดับ (Best & Kahn, 1998, pp. 247) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม)

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 คน โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม (Index of item-objective congruence: IOC) โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 117)

- ถ้าข้อคำถามสอดคล้องตรงจุดประสงค์ ได้ +1 คะแนน
 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องจุดประสงค์หรือไม่ ได้ 0 คะแนน
 ถ้าข้อคำถามไม่สอดคล้องจุดประสงค์ ได้ -1 คะแนน

หลังจากนั้นหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item-objective congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ผลการตรวจสอบข้อคำถามจากค่า IOC

ข้อคำถามทุกข้อได้ผลค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. นำผลการตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha-coefficient) ครอนบาค (Cronbach, 1951, p. 297) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แอลฟา
 n = จำนวนคำถาม
 $\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ
 S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ 0.99

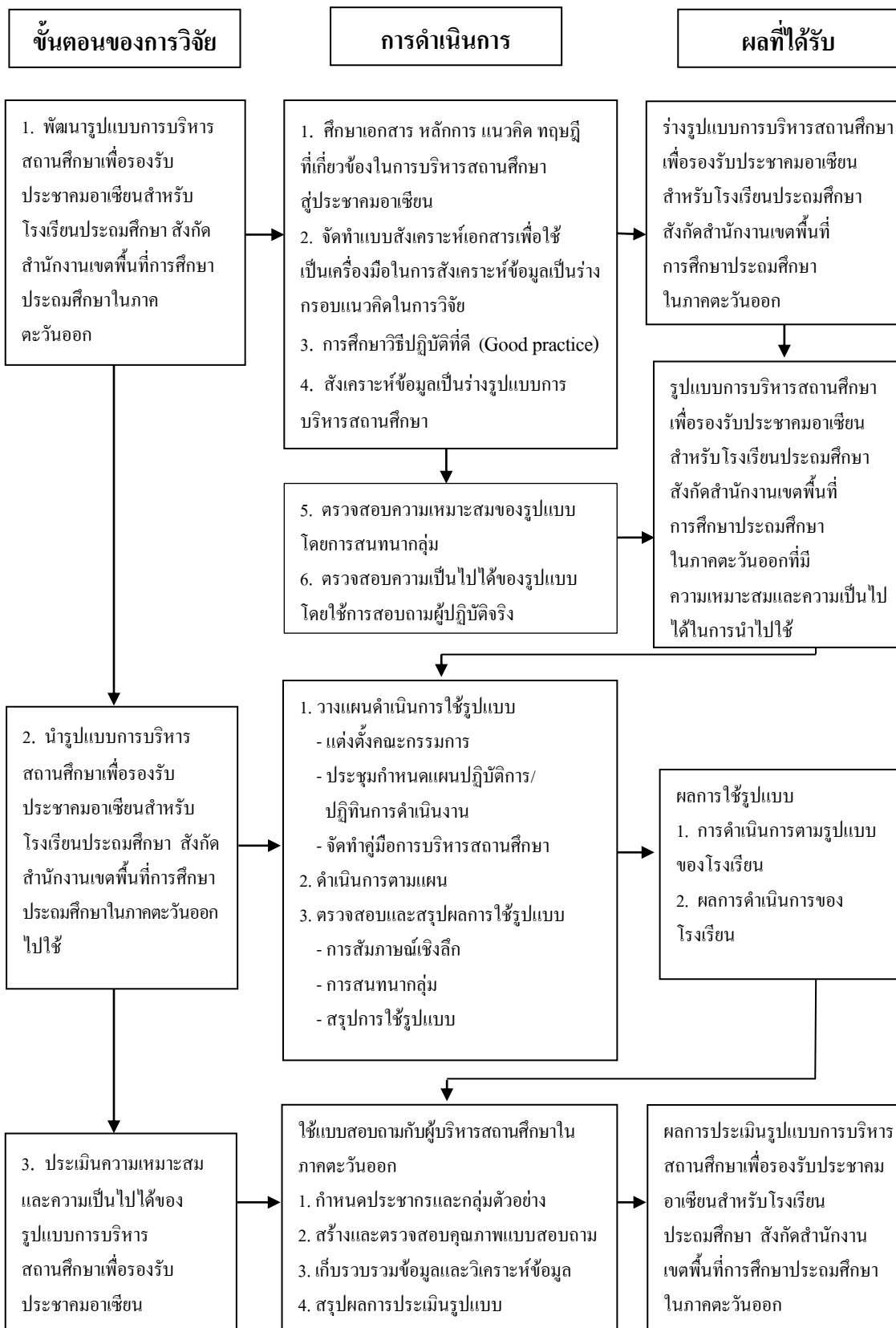
5. จัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ตามจำนวนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประสานงานการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัด โดยการส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง 324 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 318 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการคำนวณ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยจะแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด
 การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่กล่าวมาสามารถสรุปดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

มีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการใช้แบบสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ สรุปได้เป็นร่างรูปแบบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป โดยมีข้อมูลย่อยในแต่ละองค์ประกอบที่ทำให้องค์ประกอบหลักมีความแตกต่างกันชัดเจนและรายละเอียดที่สมบูรณ์มากขึ้น

ตอนที่ 2 การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ภาคสนามโดยการศึกษาเอกสารของโรงเรียน เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาการศึกษา รายงานการจัดการศึกษา รายงานโครงการ/ กิจกรรมการสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยเลือกศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จากโรงเรียนในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ใช้วิธีการเลือกแบบ Extreme case sampling พิจารณาเลือกจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นโรงเรียน Sister school ในโครงการ Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4 โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ศึกษาภาคสนามการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านแม่คือวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 2) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลั่ว) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 3) โรงเรียนอนุบาลพังงา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา และ 4) โรงเรียนอนุบาลลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ผู้วิจัยเสนอผลการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน และครูวิชาการตามกลุ่มสาระ แยกรายโรงเรียนดังต่อไปนี้

โรงเรียนแม่คือวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 บริบทโรงเรียน

โรงเรียนแม่คือวิทยา ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 2 บ้านแม่คือ ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อที่ 7 ไร่ 3 งาน 57 ตารางวา มีนักเรียนทั้งสิ้น 323 คน โรงเรียนได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาไว้ว่า “โรงเรียนแม่คือวิทยามุ่งพัฒนาการศึกษาและบุคลากรให้มีคุณภาพสู่ความเป็นอาเซียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โรงเรียนได้รับการคัดเลือกจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมในโครงการ พัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียน Sister school ในปี พ.ศ. 2551 (โรงเรียนแม่คือวิทยา, 2558)

การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียนแม่คือวิทยา มีการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหาร งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 การจัดทำ/ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

เมื่อโรงเรียนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียน Sister school โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้อาเซียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โรงเรียนยังไม่มีประสบการณ์มาก่อน จึงคิดใหม่ ทำใหม่ เริ่มจากการจัดกิจกรรมสัปดาห์อาเซียน ปี พ.ศ. 2551 โดยมีการเตรียมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ไว้ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 10 ประเทศ 10 กลุ่ม มีป้ายนิเทศให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากคอมพิวเตอร์ นักเรียนร่วมกันเขียน ลงมือทำนิตรรศการ สัปดาห์ที่ 2 จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ศูนย์อาเซียนศึกษามีห้อง มีข้อมูล จึงได้ห้องศูนย์อาเซียนศึกษาโรงเรียนแม่คือวิทยา ต่อมาได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับ

อาเซียน โดยปีแรกมีการจ้างอาจารย์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นที่ปรึกษา จ้างโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คอยให้คำแนะนำ อบรมครูทั้งคณะเพื่อปรับหลักสูตร ครูร่วมจัดทำเป็นสาระเพิ่มเติมในชั้นมัธยม ทำโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรมเป็นหลัก ทำ 1 ภาคเรียน พบว่า มีวิชา มากจึงยุบสาระเพิ่มเติมมาทำเป็นบูรณาการแทน จัดทำรายวิชาอาเซียนศึกษา ในชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 นำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู และนำไปใช้จัดการเรียนการสอน

1.2 กิจกรรมอาเซียนในสถานศึกษา

โรงเรียนมีการพัฒนาอาชีพสู่อาเซียน เช่น อาชีพการแกะสลัก เพาะเห็ดฟาง ปัจจุบันเน้นการสอนภาษา นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ตามความถนัดและความสนใจทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ครูทำชุดการเรียนรู้บูรณาการอาเซียน บทเรียนสำเร็จรูปโดยเจ้าหน้าที่ศูนย์สื่อการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีแบบฝึกหัด ใบงาน ป้ายนิเทศ ตามมุม จัดรายวิชาเพิ่มเติมเป็นเวลา 1 ภาคเรียน และบูรณาการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ภาคเรียนที่ 2 ถึงปัจจุบัน เน้นภาษาจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 สอนภาษาจีน โดยนักศึกษาแลกเปลี่ยนและครูจีน ปี พ.ศ. 2555-2556 สอนภาษาลาว จ้างโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2557 ภาษาพม่า จัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดชุมนุมอาเซียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา สัปดาห์อาเซียน กิจกรรมหน้าแถว นักเรียนใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้อาเซียนศึกษา สื่อที่นักเรียนผลิต เช่น เกม คณิตศาสตร์ ดอกไม้ประจำชาติ นักเรียนสืบค้นจากแหล่งต่าง ๆ อย่างอิสระ โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (PEER) ของอำเภอคอยสะเก็ด เป็นโรงเรียนนำร่องการใช้ห้องสมุด อิเล็กทรอนิกส์ และห้องเรียนอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา School on line เป็นโรงเรียนจัดการศึกษารูปแบบห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (MEP) เป็นศูนย์เครือข่ายป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ของอำเภอคอยสะเก็ด โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามโดยนิเทศเพื่อนร่วมงาน บันทึกการนิเทศแบบไม่เป็นทางการคุยกัน แสดงความเห็น เสนอแนะ สังเกตการสอน ทุกคนมีแผน โดยทีมงานวิชาการ สิ่งที่ต้องทำร่วมกัน เทอมละ 3 ครั้ง

1.3 ผลการจัดการเรียนรู้/ การปฏิบัติการสอน

จากผลการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน นักเรียนมีความรู้หลากหลายจากการศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระ เพื่อสร้างชิ้นงานตามความสนใจ นักเรียนมีความรู้ตามหลักสูตรมีทักษะด้านภาษา สามารถใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน ในการสื่อสารได้ตามหลักสูตรตามศักยภาพ (ภาษาอังกฤษ และภาษา ลาว จีน พม่า

หรือภาษาท้องถิ่นของนักเรียนตามเผ่าต่าง ๆ) สามารถนำเสนอเผยแพร่ผลงานในโรงเรียนให้กับโรงเรียนต่าง ๆ ได้อย่างเชื่อมั่น นักเรียนสนใจเรียนขอศิลปวัฒนธรรม การแสดง อาหาร อุปกรณ์ การแต่งกาย ชุดประจำชาติ ของแต่ละประเทศ นักเรียนมีความพร้อม มีการตื่นตัว ซอบบางแผน ร่วมกัน มีสถานักเรียนนำเสนอเผยแพร่ผลงานให้กับโรงเรียนต่าง ๆ นำเสนอนิทรรศการ เกม ตอบปัญหา ในโอกาสที่เทศบาลจัดงาน ตัวแทนนักเรียนประกวดผลงานภาษาจีน ได้ระดับเหรียญทอง

2. งานงบประมาณ

โรงเรียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงบประมาณ เพื่อจัดหาระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ เพื่อนำเข้าสู่ศูนย์การเรียนรู้อาเซียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 โดยวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด และดำเนินการใช้จ่ายตามแผน ประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งจากกระทรวงการต่างประเทศ จัดซื้อสื่อการเรียนการสอน จัดบุคลากรดูแลซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เชิญโรงเรียนต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นเครือข่าย โรงเรียนพัฒนาสู่อาเซียน ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา กำลังกาย กำลังสติปัญญากับทางโรงเรียน มีการนิเทศกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับอาเซียน

3. งานบริหารงานบุคคล

โรงเรียนจัดหาครูเพื่อใช้ในการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อาเซียนศึกษา แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา จ้างครูสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาลาว ภาษาพม่า มีการสร้างเครือข่าย การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บุคลากรมีการอบรมพัฒนาครูเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับครูและบุคลากร มีคำสั่งแต่งตั้งภาระงานของบุคลากรในการดำเนินการพัฒนาสู่อาเซียน มีการนิเทศติดตามจากผู้บริหาร เพื่อนครู และผู้ที่ได้รับมอบหมาย ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า และการสื่อสาร

4. งานบริหารทั่วไป

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน โครงการศูนย์อาเซียน

ศึกษา จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อาเซียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ในโรงเรียน จัดหาสื่อวัสดุและให้บริการศูนย์กับโรงเรียนเครือข่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้สนใจ จัดจ้างเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของศูนย์ จัดจ้างที่ปรึกษาประจำศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อเป็นผู้ให้คำแนะนำในการพัฒนา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเรื่องอาเซียน จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ ศูนย์อาเซียนศึกษาและเผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับอาเซียน จัดทำแผนปฏิบัติการสัมพันธ์ เครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ประกวดแข่งขันเกี่ยวกับอาเซียน การแกะสลัก การขายเห็ดฟาง การแต่งกาย อาหาร นิทรรศการ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด จัดห้องศูนย์อาเซียนให้บริการสื่อ ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (PEER) ของอำเภอคอยสะเก็ด ซึ่งเป็นโรงเรียนนำร่องการใช้ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และห้องเรียน อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา School on line จัดการศึกษาแบบห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ (MEP)

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1

บริบทโรงเรียน

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลสองพี่น้อง อำเภوتاใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จัดการศึกษาระดับ ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อที่ 10 ไร่ มีนักเรียนทั้งสิ้น 50 คน โรงเรียนได้กำหนด วิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาไว้ว่า “โรงเรียนและชุมชนร่วมกันพัฒนาโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศสมาชิกอาเซียน” โรงเรียนได้รับการคัดเลือกจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียน Sister school ในปี พ.ศ. 2553 แนวทางการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนสร้างความตระหนักให้กับ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนเครือข่าย จำนวน 45 โรงเรียน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในการจ้างครูธุรการ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาปี พ.ศ. 2553-2556 จ้างครูภาษาต่างประเทศ ที่ 2 (โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว), 2558)

การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 การจัดทำ/ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านสิ่ว) ได้ดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับอาเซียน โดยจัดประชุมครูโรงเรียนเครือข่ายจัดทำร่างหลักสูตรร่วมกัน ศึกษาจากโรงเรียนเครือข่าย จัดทำแบบสอบถาม ตามชุมชน ผู้ปกครอง จัดทำรายวิชาอาเซียนศึกษา จากการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และเครือข่ายผู้ปกครอง สอดแทรกในรายวิชาพื้นฐานทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ปีการศึกษา 2555 เรียนภาษาเวียดนาม ปี พ.ศ. 2556 เรียนภาษาฟิลิปปินส์ ปี พ.ศ. 2557 เรียนภาษากัมพูชา

1.2 กิจกรรมอาเซียนในสถานศึกษา

โรงเรียนดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนโดยสร้างความตระหนักให้กับ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน นำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนมาบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูนำหลักสูตรมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนตามแผน นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และในหมู่บ้านอาเซียนส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้และมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนตามความถนัดและความสนใจทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่มโดยใช้สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีในหมู่บ้านอาเซียน จัดกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา เช่น เชิญธงอาเซียนทุกวันพุธ ภาษาอาเซียนวันละคำ หน้าเสาธง จัดทำค่ายเยาวชนสู่ประชาคมอาเซียน (Love to be ASEAN) ค่าย To be ASEAN โรงเรียนขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ เพื่อขอครูมาช่วยสอน เมื่อจบประมาณในการจ้างครูไม่ได้รับการจัดสรร ประสานกับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ของนักศึกษาชาวเวียดนามสอนภาษาเวียดนาม ประสานเทศบาล มูลนิธิไทยรัฐ เป็นต้น เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ พัฒนาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามหลักสูตร โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน นิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน สังเกตการสอน ผู้อำนวยการนิเทศโรงเรียนทำหนังสือเชิญครูโรงเรียนเครือข่ายมาเรียนภาษากัมพูชา เวียดนาม ในวันว่างหรือวันเสาร์ อาทิตย์ เพื่อให้ครูมีความรู้ถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้

1.3 ผลการจัดการเรียนรู้

จากผลการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน นักเรียนมีความรู้ตามหลักสูตร นักเรียนมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ภาษาเวียดนาม ภาษากัมพูชา ในการสื่อสารได้ตามศักยภาพ นักเรียนกล้าแสดงออก สนใจเรียน กระตือรือร้นในการเรียนอาเซียนศึกษา สามารถนำเสนอผลงาน แนะนำแหล่งเรียนรู้ สื่อต่าง ๆ ในหมู่บ้านอาเซียนได้

2. งานงบประมาณ

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ แม้มีบุคลากรน้อยซึ่งต้องทำทุกงาน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยวางแผนและดำเนินงานตามแผนงานในการใช้จ่ายงบประมาณ ในการบริหารจัดการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน จากภาครัฐ มูลนิธิไทยรัฐ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ กระทรวงการต่างประเทศ โรงเรียนนำมาจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือ จัดทำหมู่บ้าน อาเซียน จัดคนดูแลซ่อมแซมเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ให้บริการโรงเรียน ใช้เครือข่ายด้านสื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ศูนย์อาเซียนศึกษา หมู่บ้าน อาเซียน โรงเรียนประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ บุคลากร ด้านภาษา แรงงาน เป็นต้น เพื่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ

3. งานบริหารงานบุคคล

โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งภาระงานของบุคลากรในการดำเนินการพัฒนาสู่อาเซียน มีความชัดเจน สรรพากรเพื่อใช้ในการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา เช่น ครูภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเขมร มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อาเซียนศึกษา แต่งตั้งครูรับผิดชอบ ศูนย์อาเซียนศึกษา ประสานมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเพื่อขอครูสอนภาษาเวียดนาม และจ้างครูสอนภาษาฟิลิปปินส์ ภาษากัมพูชา มีการสร้างเครือข่าย การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 45 โรงเรียน เปิดให้ครูโรงเรียนต่าง ๆ เรียนรู้ภาษาต่างประเทศในวันหยุด ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนา มีการจัดศึกษาดูงานให้กับครูได้ไปทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ มีการประเมิน การปฏิบัติงาน ยกย่องเชิดชูเกียรติ มีการนิเทศติดตามจากผู้บริหารและนิเทศโดยเพื่อนช่วยเพื่อน สังเกตการสอน ครูและบุคลากรสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการติดต่อ สื่อสาร

4. งานบริหารทั่วไป

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูทุกคน ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการ จัดทำแผนพัฒนา งานอาเซียน โครงการศูนย์อาเซียนศึกษา จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา จัดทำหมู่บ้าน อาเซียนและจัดหาสื่อวัสดุให้บริการในศูนย์ จัดให้นักเรียนรับผิดชอบแต่ละหมู่บ้าน ในช่วงแรก จ้างเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จัดกิจกรรมเข้าค่ายต่าง ๆ สอนภาษา และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของศูนย์ เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดจ้างที่ปรึกษาประจำศูนย์อาเซียนศึกษาให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาอาเซียน จัดทำ

เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ศูนย์อาเซียนศึกษาและข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับอาเซียน จัดทำ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมวันอาเซียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ประกวดแข่งขันเกี่ยวกับอาเซียน การแต่งกาย ร้องเพลงอาหาร นิทรรศการ จัดตั้งชุมชนอาเซียน จัดบรรยายภาพ สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างเป็นสัดส่วนชัดเจนให้บริการสื่อ จัดทำป้ายไว้นิต เอกสารเผยแพร่ จัดกิจกรรม การเรียนรู้ จัดทำค่ายเยาวชนสู่ประชาคมอาเซียน (Love to be ASEAN) ค่าย To be ASEAN เป็นต้น

โรงเรียนอนุบาลพังงา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา บริบทโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลพังงา ตั้งอยู่ที่เลขที่ 14 หมู่ที่ 3 บ้านท้ายทอย ตำบลถ้ำน้ำผุด อำเภอ เมืองพังงา จังหวัดพังงา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา เขต 1 จัดการศึกษา ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อที่ 21 ไร่ 1 งาน 27 ตารางวา มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,524 คน โรงเรียนได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาไว้ว่า “ภายในปี พ.ศ. 2558 นักเรียนโรงเรียนอนุบาลพังงาจะมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ก้าวหน้าสู่สากล เป็นพลโลก และยั่งยืนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง” โรงเรียนได้รับการคัดเลือกจากสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมในโครงการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) รูปแบบโรงเรียน Sister school ในปี พ.ศ. 2553 (โรงเรียน อนุบาลพังงา, 2558)

การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียนอนุบาลพังงา มีการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 การจัดทำ/ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

โรงเรียนมีกระบวนการจัดทำ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับอาเซียน โดยเริ่มจากการบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปัจจุบันปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม อาเซียนศึกษา 1 ชั่วโมง/ สัปดาห์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำหน่วยการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาเซียน บูรณาการ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำร่วมกับโรงเรียนเครือข่าย Sister school ด้วยกัน ในภาคใต้ ในรายวิชาเพิ่มเติม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หน่วยการเรียนรู้ รู้จักอาเซียน 1-6 ตามระดับชั้น แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ ภาระงาน ที่นักเรียนต้องปฏิบัติ การประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อแหล่งการเรียนรู้ ใช้เป็นเครื่องมือ สำหรับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ครุภัณฑ์หลักสูตรไปจัดทำ

แผนการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ เน้นนันทนาการ เพลง กิจกรรม ทำให้นักเรียนสนใจ เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนอย่างมีความสุข

1.2 กิจกรรมอาเซียนในสถานศึกษา

โรงเรียนมีการกำหนดให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และมีอิสระในการเลือกทำ กิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนตามความถนัดและความสนใจทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ในวันอาเซียน มีการจัดกิจกรรมบูรณาการ ข่ายอาหาร การแต่งกาย ประกวดวาดภาพ ประกวด ASEAN boy, ASEAN girl จัดกิจกรรม 1 วัน มีผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมอย่างหนาแน่น นักเรียนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม การเล่นเกม นักเรียนจัดทำหนังสือเล่มเล็ก นิทานในวิชาเรียน โดยมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และตระหนักในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียน จากอาคารศูนย์อาเซียนศึกษา นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างผลงาน สื่อ จัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ หนังสือเล่มเล็ก นิทาน เรื่องราวเกี่ยวกับอาเซียน ผู้ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นักเรียนชั้นอนุบาล ร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง จัดกิจกรรมชุมนุม กิจกรรมเสริม เช่น วันอาเซียน ตลาดนัดอาเซียน นวัตกรรม ให้ความรู้ด้านวิชาการ นันทนาการ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ออกบูท ผู้ปกครอง ชุมชนร่วมกิจกรรมวันเด็ก นักเรียนใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ในอาคารศูนย์อาเซียนศึกษา ซึ่งได้มาจากครูผู้รับผิดชอบสำรวจตามความต้องการ ของครูและนักเรียนเพื่อจัดซื้อจัดหาจากหน่วยงานกลาง นักเรียนใช้อินเตอร์เน็ตในการสืบค้น หนังสือเลือกที่นักเรียนสนใจ ชุมชน โรงเรียนต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมขอใช้สื่อ จากศูนย์อาเซียนศึกษา โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สอดคล้อง กับแนวทางการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และนิเทศการจัดการเรียนการสอน โดยจัดการประชุมครู เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูส่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่ฝ่ายวิชาการ ตรวจสอบ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ นิเทศชั้นเรียนทุกชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สอนและนิเทศด้วย เพื่อนครู ร่วมสังเกตการสอนเป็นทางการและไม่เป็นทางการผู้อำนวยการสนับสนุน สอบถาม ให้กำลังใจ ผู้ปกครองร่วมตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยความเอาใจใส่

1.3 ผลการจัดการเรียนรู้/ การปฏิบัติการสอน

จากผลการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก มีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารจากการเรียนสาระเพิ่มเติม ทุกชั้น จัดหลักสูตร MEP ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เรียนภาษาอังกฤษ 5 วิชาหลัก เป็นภาษาอังกฤษสอนโดยชาวนิวซีแลนด์ นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ตามหลักสูตร กล้าคิด กล้าแสดงออก นักเรียนร่วมกิจกรรมด้วยความสนุก ชอบเรียนชุมนุมอาเซียน

2. งานงบประมาณ

โรงเรียนทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบริหารงบประมาณ มีหน้าที่จัดทำแผนงบประมาณ ระดมทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณจากงบประมาณที่ได้รับจากต้นสังกัดและจากการระดมทรัพยากร จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ผู้ปกครอง กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน บริหารเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน เรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่าย จัดทำประกาศยกย่อง ผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา เพื่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับอาเซียน

3. งานบริหารงานบุคคล

โรงเรียนจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อาเซียนศึกษา แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบ ศูนย์อาเซียนศึกษา จ้างครูเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา เช่น ครูภาษาอังกฤษ จากนิวซีแลนด์ ภาษาจีนมีการสร้างโรงเรียนเครือข่าย การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน พัฒนาบุคลากร โดยอบรมพัฒนา ศึกษาดูงาน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในและต่างประเทศ มีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรในการดำเนินการพัฒนาสู่อาเซียนอย่างชัดเจน มีการสร้างขวัญ กำลังใจโดยการยกย่องเชิดชูเกียรติ ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน มีการนิเทศติดตามจากผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่ได้รับมอบหมาย ครูและบุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในการสื่อสาร และเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้

4. งานบริหารทั่วไป

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน โครงการศูนย์อาเซียนศึกษา จัดทำอาคารศูนย์อาเซียนศึกษา และจัดหาสื่อวัสดุให้บริการในศูนย์ จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดจ้างเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของศูนย์ให้บริการเป็นแหล่งเรียนรู้หรือโรงเรียนต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยืมไปจัดงาน จัดจ้างที่ปรึกษาประจำศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ศูนย์อาเซียนศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เผยแพร่ผ่านแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพังงา ผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่สนใจ มีการจัดงานวันอาเซียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วันอาเซียน ตลาดนัดอาเซียน นวัตกรรมให้ความรู้ด้านวิชาการ นันทนาการ นักเรียน ออกบูท ผู้ปกครอง ชุมชนร่วมกิจกรรมวันเด็ก นักเรียนใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ในอาคารศูนย์อาเซียนศึกษา

โรงเรียนอนุบาลลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 บริบทโรงเรียน

โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ตั้งอยู่ที่ ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อที่ 18 ไร่ 3 งาน 16 ตารางวา มีนักเรียนทั้งสิ้น 2,355 คน ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “โรงเรียนอนุบาลลพบุรี จัดการศึกษาระดับปฐมวัยและประถมศึกษา มุ่งพัฒนาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย ใฝ่คุณธรรม จริยธรรม ดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” การบริหารจัดการ ศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนอนุบาลลพบุรีได้รับการคัดเลือกจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) รูปแบบโรงเรียน Sister school ในปี พ.ศ. 2553 แนวทางการบริหารจัดการสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนดำเนินการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา โดยมีคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูเทคโนโลยี หัวหน้าช่วงชั้น หัวหน้าวิชาการ ครูศูนย์อาเซียนศึกษา ครูรับผิดชอบศูนย์ และครูสอนภาษาอาเซียน (โรงเรียนอนุบาลลพบุรี, 2558)

โครงการพัฒนาศูนย์ประชาคมอาเซียนของโรงเรียน มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 เป็นประธานที่ปรึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นที่ปรึกษาโครงการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพิ่มมาตรฐานการประกันคุณภาพ การเตรียมตัวสู่ประชาคมอาเซียนเป็นมาตรฐานที่ 16 คือ การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เตรียมความพร้อมพัฒนาสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนหรือความเป็นสากล

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียนอนุบาลลพบุรีได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ดังนี้

1. งานวิชาการ

1.1 การจัดทำ/ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ได้ปรับปรุงหลักสูตรบูรณาการสู่อาเซียนและมาตรฐานสากล โดยจัดประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน เพื่อทำความเข้าใจในหลักการทั้งหมด นำตัวอย่างหลักสูตร แนวคิดจากเนื้อหาในอาเซียนที่เป็นหัวเรื่องหลักให้ครูเข้าใจ นำเนื้อหาเกี่ยวกับ

อาเซียนไปบูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำสาระเพิ่มเติม คณะครูดำเนินการจัดทำ ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน ในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 แล้วนำไปทำแผนการจัด การเรียนรู้ที่สอดคล้องเรื่องอาเซียน นำแผนไปใช้สอนจริง ในห้องเรียนทุกชั้น บูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และปัจจุบันบูรณาการไปที่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์โดยการใช้ Theme เรื่อง สิ่งแวดล้อม จากหนังสือ ASEAN curriculum sourcebook มาบูรณาการ รวมทั้งศิลปะ สุขศึกษา สืบค้นและบูรณาการ จัดกิจกรรมชุมนุม ชุมนุมรักอาเซียน ชุมนุมเยาวชนอาเซียน ภาษาในอาเซียนต่าง ๆ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีป้ายนิเทศ ศูนย์อาเซียนศึกษา มีข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้นักเรียน ได้เห็นตามสายชั้นต่าง ๆ โรงเรียน จัดทำสาระเพิ่มเติมสมรรถนะด้านภาษา โดยจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาจีน ภาษาอังกฤษทุกชั้น ทุกคน จัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาทักษะการอ่านและการเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร จัดกิจกรรมชุมนุมภาษากัมพูชา ชุมนุมรักอาเซียน ชุมนุมเยาวชนอาเซียน รายวิชาการค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ (Knowledge inquiry) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กระบวนการจัด การเรียนรู้ โรงเรียนเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น 10 สายชั้น รวมทั้งสายงานอำนวยการ แต่ละสายชั้นรับผิดชอบ เป็นครูของแต่ละประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เวลาจัดกิจกรรม มีการบูรณาการ 8 กลุ่มสาระ ใช้เทคนิคต่าง ๆ มีการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมค่ายเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนให้กับ โรงเรียนในเครือข่ายและ โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีการประสานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน ทั้ง 9 ประเทศ มีโรงเรียนคู่พัฒนาที่มาเลเซีย อินโดนีเซีย

1.2 กิจกรรมอาเซียนในสถานศึกษา

โรงเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ให้กับนักเรียน ได้เลือกทำอย่างอิสระ ตามความถนัดและความสนใจทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โรงเรียนเปิดรายวิชา IS หรือ Inquiry study ให้กับนักเรียน โดยมีการบูรณาการในวิชาหลัก วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เด็กทำ Project หรือ โครงงาน เด็กสืบค้นแล้วนำความรู้มาบอกต่อ ทำเป็นกลุ่มที่สนใจตรงกัน อยากรู้อะไรให้ไปสืบค้น แล้วมารายงานหน้าชั้น มีครู ที่ปรึกษาที่ถนัด คือ เมื่อเด็กสนใจเรื่องใดไปหาครูที่ปรึกษาที่มีความถนัด ในเรื่องนั้น ๆ มีครูรับผิดชอบหลัก 1 คน เป็นวิชาเพิ่มเติมต่างหาก เรียนสัปดาห์ละครั้ง เด็กมาทำงาน ต่อเองแล้วกลับมารายงานหน้าชั้น โรงเรียนดำเนินการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศ ห้องศูนย์อาเซียน บริการสื่อ จัดทำป้ายไว้นิต เอกสารเผยแพร่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ จัดค่าย อาเซียน กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมวันเผยแพร่มหกรรมวิชาการของ โรงเรียน กิจกรรม การเรียนการสอนชุมนุม จัดกิจกรรมเสียงตามสายหน้าเสาธง ข่าวสารจากอาเซียน จัดกิจกรรม

การเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ มีป้ายนิเทศ มีข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้นักเรียนได้เห็นตามสายชั้นต่าง ๆ ในห้องศูนย์อาเซียนศึกษา การใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ Power point หนังสือจัดซื้อของสำนักพิมพ์ พว. โรงเรียนมีห้องคอมพิวเตอร์ จำนวน 2 ห้อง ห้องสมุด ศูนย์ภาษาอังกฤษ ERIC center นักเรียนและครูเข้าไปศึกษาได้ วิทยากรพิเศษ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยในการจัดการเรียนการสอน

1.3 ผลการจัดการเรียนรู้

จากการจัดกิจกรรมตามตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนผู้เรียนมีคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ/ กระบวนการ และด้านเจตคติ โดยโรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการการเรียนการสอน เป็นไปตามเป้าหมายที่โครงการ Spirit of ASEAN ได้วางไว้ ครูมีคุณภาพตามตัวชี้วัด นักเรียนมีความรู้พื้นฐานภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ประเทศอาเซียน 10 ประเทศ รู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน มีความพร้อมด้านการใช้ภาษา ไอซีที ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน รู้ความเป็นประชาคมอาเซียน เด็กมีส่วนร่วม จัดนิทรรศการในประเทศที่รับผิดชอบ ร่วมกิจกรรม Walk rally เก็บข้อมูลแต่ละประเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 ปีที่ผ่านมา ภาษาอังกฤษดีขึ้น การแข่งขันศิลปหัตถกรรม นักเรียนมีผลงานระดับภาค ระดับประเทศ มากขึ้น นักเรียนกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน หรือภาษากัมพูชาในการสนทนากับครูต่างประเทศมากขึ้น นักเรียนมีเจตคติที่ดี สามารถใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศที่ 2 เพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. งานงบประมาณ

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนงานในการใช้จ่ายงบประมาณจากงบประมาณที่ได้รับจากต้นสังกัดมาใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนซึ่งได้รับการจัดสรรมาจำนวนจำกัด จึงมีการประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศ โรงเรียนจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน เครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะมีครูดูแลบำรุงรักษา ใช้เครือข่ายสถานศึกษาที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาสู่อาเซียน โรงเรียนประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ให้การสนับสนุน งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา เพื่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับอาเซียน

3. งานบริหารงานบุคคล

โรงเรียนสรรหาครูเพื่อใช้ในการจัดเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา เช่น ครูภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเขมร มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อาเซียนศึกษา แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา จ้างครูสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาเขมร มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการเรียนรู้อาเซียนให้บุคลากร มีการอบรมพัฒนาครู เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการทดสอบครูด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทุกปี มีการจัดทัศนศึกษาดูงานให้กับครูและบุคลากรได้ไปทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ มีคำสั่งแต่งตั้งภาระงานของบุคลากรในการดำเนินการพัฒนาสู่อเซียนอย่างชัดเจน มีการนิเทศ กำกับติดตามจากผู้บริหาร และผู้ที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นระบบ ครูและบุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างขวัญกำลังใจโดยจัดงานวันเกียรติยศครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ที่มีผลงานเกี่ยวกับอาเซียน

4. งานบริหารทั่วไป

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาสู่อเซียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้อาเซียน ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน/ โครงการศูนย์อาเซียนศึกษา จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา และจัดหาสื่อวัสดุให้บริการในศูนย์ จัดจ้างเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในศูนย์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของศูนย์ จัดจ้างที่ปรึกษาประจำศูนย์อาเซียนศึกษาให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องเนื้อหาเรื่องอาเซียน จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ศูนย์อาเซียนศึกษา และเผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับอาเซียน จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์สร้างเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 หรือเผยแพร่ผ่านสื่อสารมวลชน โทรทัศน์ มีการจัดงานวันอาเซียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ประกวดแข่งขันเกี่ยวกับอาเซียน การแต่งกาย อาหาร นิทรรศการ จัดตั้งชุมนุมอาเซียน จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดห้องศูนย์อาเซียนให้บริการสื่อ จัดทำป้ายไว้นิต เอกสารเผยแพร่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ จัดค่ายอาเซียน

ผลการศึกษาเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน และครูวิชาการตามกลุ่มสาระ สังเคราะห์ผลเป็นภาพรวมทั้ง 4 โรงเรียน ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ปรากฏดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลัวะ)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลพบบุรี	รวม
1. การบริหารงานวิชาการ					
1.1 การจัดทำและปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร					
1.1.1 จัดกิจกรรมอาเซียนในปี พ.ศ. 2551 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 10 ประเทศ 10 กลุ่ม	/	-	-	-	1
1.1.2 นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และจัดนิทรรศการ	/	-	-	/	2
1.1.3 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับอาเซียน จากการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และเครือข่ายผู้ปกครอง	/	/	/	/	4
1.1.4 บูรณาการอาเซียนศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	/	/	/	/	4
1.1.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู และนำไปใช้ จัดการเรียนการสอน	/	/	/	/	4
1.1.6 จัดประชุมครูโรงเรียนเครือข่ายจัดทำ ร่างหลักสูตรร่วมกัน ศึกษาจากโรงเรียนเครือข่าย จัดทำ แบบสอบถาม ถามชุมชน ผู้ปกครอง	-	/	-	-	1
1.1.7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียน และโรงเรียนเครือข่าย	/	/	/	/	4
1.1.8 จัดให้มีการจัดทำจัดหาและพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้	/	/	/	/	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่ใจวิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลัวะ)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงป่อง	รวม
1.1.9 จัดให้มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการหลากหลาย	/	/	/	/	4
1.1.10 จัดกิจกรรมชุมนุม ชุมนุมรักอาเซียน ชุมนุม เยาวชนอาเซียน ชุมนุมภาษาในอาเซียน	-	-	-	/	1
1.1.11 จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีป้ายนิเทศ ศูนย์อาเซียนศึกษา	/	/	/	/	4
1.1.12 จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	/	/	/	/	4
1.1.13 มีการประสานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิก ประชาคมอาเซียน	-	-	-	/	1
1.1.14 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	-	/	-	/	2
1.1.15 ประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา ที่เน้นอาเซียน	/	/	/	/	4
1.2 กิจกรรมอาเซียนในสถานศึกษา					
1.2.1 การพัฒนาอาชีพสู่อาเซียน เช่น อาชีพ การแกะสลัก เพาะเห็ดฟาง	/	-	-	-	1
1.2.2 ครูทำสื่อ เช่น ชุดการเรียนรู้บูรณาการอาเซียน จัดป้ายนิเทศตามมุมและบทเรียนสำเร็จรูป	/	/	-	/	3
1.2.3 จัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	/	-	-	/	2
1.2.4 จัดชุมนุมอาเซียน	/	-	/	/	3

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านแก้ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงพญา	รวม
	1.2.5 จัดกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา เช่น สัปดาห์ อาเซียน กิจกรรม หน้าแถว เชิญธงอาเซียนทุกวันพุธ ภาษา อาเซียนวันละคำ หน้าเสาธง จัดทำค่ายเยาวชนสู่ประชาคม อาเซียน (Love to be ASEAN) ค่าย To be ASEAN	/	/	/	/
1.2.6 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยนิเทศ เพื่อนร่วมงาน	-	/	/	/	3
1.2.7 จัดกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยสร้าง ความตระหนัก ให้กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน	-	/	/	/	3
1.2.8 ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อ ICT แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ เช่น ในหมู่บ้านอาเซียน	/	/	/	/	4
1.2.9 ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และมีอิสระ ในการเลือกทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนตามความถนัด และความสนใจ	-	/	/	/	3
1.2.10 มีการสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้	/	-	/	/	3
1.2.11 ประชุมครูเพื่อให้เห็นความสำคัญ และความตระหนักของการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	/	/	/	/	4
1.2.12 มีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนา งานอาเซียน	-	-	-	/	1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน		โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านแก้ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงป๋วย	รวม
1.2.13	วิเคราะห์ตัวชี้วัดเนื้อหาสาระในแผนการจัดการเรียนรู้	/	-	/	/	3
1.3	ผลการจัดการเรียนรู้					
1.3.1	การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความตระหนักเห็นความสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน	/	/	/	/	4
1.3.2	นักเรียนมีความรู้ตามหลักสูตรที่เน้นอาเซียน มีทักษะด้านภาษาอังกฤษ ภาษาของสมาชิกอาเซียน ในการสื่อสาร	/	/	/	/	4
1.3.3	นักเรียนสามารถเสนอผลงานของโรงเรียน การแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ได้	/	/	/	/	4
1.3.4	นักเรียนกล้าแสดงออก กระตือรือร้นในการเรียนอาเซียนศึกษา	/	/	/	/	4
1.3.5	โรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายของโครงการ Spirit of ASEAN	/	/	-	-	2
2. การบริหารงบประมาณ						
2.1	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งสนับสนุน เพื่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน	/	/	/	/	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านแก้ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงปบุรี	รวม
	2.2 มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนงานในการจัดตั้ง และใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน มีการประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน	/	/	/	/
2.3 นำงบประมาณที่ได้รับจากต้นสังกัดมาใช้ในการบริหาร จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	/	/	/	/	4
2.4 โรงเรียนจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับ อาเซียน รวมทั้งการรับการสนับสนุนจากกระทรวง การต่างประเทศ สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตจะมีครูดูแลบำรุงรักษาอีกทั้งใช้เครือข่าย สถานศึกษาใกล้เคียง	-	/	-	-	1
2.5 สถานศึกษามีการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ให้การสนับสนุน งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา เพื่อการพัฒนาสู่ประชาคม อาเซียน	/	/	/	/	4
2.6 มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผล การใช้จ่ายงบประมาณ เกี่ยวกับอาเซียน	/	/	/	/	4
2.7 ขอสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น เทศบาล มูลนิธิไทยรัฐ เป็นต้น	-	/	-	-	1

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านแก้ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงป่องบุรี	รวม
	3. การบริหารงานบุคลากร				
3.1 มีการสรรหาครูเพื่อใช้ในการจัดเรียนการสอน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับอาเซียน เช่น ครูภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาอาเซียน	/	/	/	/	4
3.2 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อาเซียนศึกษา	/	/	/	/	4
3.3 สถานศึกษามีครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียน โดยเฉพาะ	/	/	/	/	4
3.4 สถานศึกษาจ้างครูสอนภาษาในอาเซียน/ อังกฤษ	/	-	/	/	3
3.5 มีการสร้างเครือข่าย การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บุคลากร	/	/	/	/	4
3.6 มีการอบรมพัฒนาครู เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	/	/	/	/	4
3.7 มีการจัดทัศนศึกษาดูงานให้กับครูและบุคลากรได้ไป ทัศนศึกษายังประเทศในกลุ่มอาเซียน	/	/	/	/	4
3.8 มีคำสั่งแต่งตั้งภาระงานของบุคลากรในการดำเนินการ พัฒนาสู่อาเซียนมีความชัดเจน	/	-	/	/	3
3.9 มีการนิเทศติดตามจากผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย การดำเนินการพัฒนาสู่การเข้าเป็นประชาคมอาเซียน	/	/	/	/	4
3.10 ครูและบุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในการติดต่อสื่อสาร	/	/	/	/	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านฉั่ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงปบุรี	รวม
	3.11 มีการทดสอบครูด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทุกปี	-	-	-	/
3.12 มีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากร ทางการศึกษาการยกย่องเชิดชูเกียรติ การประเมิน การปฏิบัติงาน	/	/	/	/	4
4. การบริหารทั่วไป					
4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร โครงการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ สู่ประชาคมอาเซียน ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ	/	/	/	/	4
4.2 จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน/ โครงการศูนย์อาเซียน ศึกษา	/	/	/	/	4
4.3 จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา และจัดหาสื่อวัสดุให้บริการ ในศูนย์	/	/	/	/	4
4.4 จัดจ้างเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของศูนย์	/	/	/	/	4
4.5 จัดจ้างที่ปรึกษาประจำศูนย์อาเซียนศึกษาให้คำแนะนำ ในการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้อง เนื้อเรื่องอาเซียน	/	/	/	/	4

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เป็นภาพรวม ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ทั้ง 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่แก้ววิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านฉั่ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลดงป่อง	รวม
	4.6 จัดทำเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ศูนย์อาชีวศึกษาและ เผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับอาชีวศึกษา จัดทำ แผ่นพับประชาสัมพันธ์	/	/	/	/
4.7 สร้างเครือข่ายอาชีวศึกษาในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	/	-	/	/	3
4.8 มีการจัดงานวันอาชีวศึกษา จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ประกวดแข่งขันเกี่ยวกับอาชีวศึกษา การแต่งกาย นิทรรศการ ตลอดจนการจัดตั้งชุมนุมอาชีวศึกษา	/	/	/	/	4
4.9 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศห้อง ศูนย์อาชีวศึกษาบริการสื่อ จัดทำป้ายไว้นิต เอกสารเผยแพร่ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ จัดค่ายอาชีวศึกษา	/	/	/	/	4

จากตารางที่ 8 พบว่าผลการสังเคราะห์ภาพรวมของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) มีกิจกรรมการดำเนินงานที่คล้ายกันในการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป สำหรับด้านการบริหารวิชาการจะมีกิจกรรมการดำเนินงานที่หลากหลายแตกต่างกันหลายกิจกรรม ตามสภาพและบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

ผู้วิจัยได้นำผลการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนตามกิจกรรมต่าง ๆ มาคัดเลือกกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการเหมือนกันหรือคล้ายกันทั้ง 4 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่มการดำเนินงานหลักของ 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป และได้ปรับปรุงโครงสร้างและข้อความให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับ

แนวคิดและคำศัพท์เฉพาะที่ถูกต้องของการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับอาเซียน และสรุปเป็นตารางสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ใน 4 โรงเรียนดังกล่าว ปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จำนวน 4 โรงเรียน

ผลการสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จำนวน 4 โรงเรียน	โรงเรียนแม่คือวิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิ้ว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลเทพบุรี	รวม
	1. การบริหารงานวิชาการ	/	/	/	/
1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน	/	/	/	/	4
1.2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน	/	/	/	/	4
1.3 การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้	/	/	/	/	4
1.4 การวัดผลและประเมินผล	/	/	/	/	4
1.5 การนิเทศติดตาม	/	/	/	/	4
2. การบริหารงบประมาณ	/	/	/	/	4
การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ	/	/	/	/	4
3. การบริหารงานบุคคล	/	/	/	/	4
3.1 การสรรหาบุคลากร	/	/	/	/	4
3.2 การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	/	/	/	/	4
3.3 การสร้างขวัญและกำลังใจ	/	/	/	/	4

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์เพื่อร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จำนวน 4 โรงเรียน					
	โรงเรียนแม่คือวิทยา	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านดิว)	โรงเรียนอนุบาลพังงา	โรงเรียนอนุบาลพนบุรี	รวม
4. การบริหารทั่วไป	/	/	/	/	4
4.1 จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน	/	/	/	/	4
4.2 จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน	/	/	/	/	4
4.3 จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ออาเซียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา	/	/	/	/	4
4.4 การจัดงานวันอาเซียน	/	/	/	/	4

จากตารางที่ 9 มีกิจกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มได้ 4 กลุ่ม โดยมีกิจกรรมย่อยของแต่ละกลุ่มเป็นส่วนประกอบ และสังเคราะห์สรุปเป็นองค์ประกอบของร่างรูปแบบได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ มีกิจกรรมย่อย จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่ออาเซียน 3) การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 4) การวัดผลและประเมินผล 5) การนิเทศติดตาม

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ มีกิจกรรมย่อย จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณในการใช้จ่ายงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล มีกิจกรรมย่อย จำนวน 3 ด้าน คือ 1) การสรรหาบุคลากร 2) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน 3) การสร้างขวัญและกำลังใจ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป มีกิจกรรมย่อย จำนวน 4 ด้าน คือ 1) จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน 2) จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน 3) จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ออาเซียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา 4) การจัดงานวันอาเซียน

ตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบ

ผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบที่ได้ไปตรวจสอบความเหมาะสมโดยการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิโดยกำหนดประเด็นการสนทนาตามองค์ประกอบของร่างรูปแบบ ผลการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นสรุปได้ว่า องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ และกิจกรรมย่อยของร่างรูปแบบทั้ง 13 ด้าน มีความเหมาะสมในการกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการมี 5 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ ASEAN curriculum sourcebook เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา นำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้ และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้อาเซียน ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน วิเคราะห์จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในรายวิชาที่มีการบูรณาการอาเซียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

3. การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย การสำรวจความต้องการความจำเป็นในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อาเซียนในโรงเรียน ประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความตระหนักและความสำคัญของการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียนผลิตสื่อและจัดหาสื่อการสอนอาเซียนทั้งที่เป็นสื่อประเภทวัสดุ ประเภทอุปกรณ์ เครื่องมือ และประเภทวิธีการ และจัดทำแหล่งเรียนรู้อาเซียนให้บริการห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน โดยจัดบริการตอบคำถาม หรือให้บริการยืมสื่ออุปกรณ์แก่คณะครู โรงเรียนเครือข่ายหรือชุมชน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอาเซียนต่อไป

4. การวัดผล และประเมินผล ประกอบด้วย ประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่องของการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย วิเคราะห์หัวข้อวัด เนื้อหาสาระในแผนการจัดการเรียนรู้อาเซียน ออกแบบเครื่องมือวัดผลโดยให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และครูดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียน

มีส่วนร่วมในการประเมินผลและรวบรวมสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการวัดและประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนางานต่อไป

5. การนิเทศติดตามผล ประกอบด้วย สร้างความตระหนักและความสำคัญของการนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมวันอาเซียน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประชุมคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และภารกิจ ที่ต้องทำ ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ประเมินความต้องการในการนิเทศ และสรุปประเด็นสำคัญเพื่อจัดทำกรอบกิจกรรมการนิเทศ จัดทำสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลพร้อมทั้งรวบรวมปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงาน เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนางานอาเซียน ในปีการศึกษาต่อไป

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณมี 1 ด้าน ได้แก่

การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย วิเคราะห์นโยบาย การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน จัดทำแผน ตรวจสอบแผนงบประมาณ และอนุมัติแผนงบประมาณ ประชุมสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เห็นความจำเป็นของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดทำแผนงาน โครงการ ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ เช่น เงิน ภูมิปัญญา แรงงาน สื่อ อุปกรณ์ ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ระดมทรัพยากร นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลมี 3 ด้าน ได้แก่

1. การสรรหาบุคลากร ประกอบด้วย วิเคราะห์ความต้องการความจำเป็นด้านบุคลากร เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และติดตามประเมินผลบุคลากร ด้านภาษาและความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ประชุมสร้างความตระหนักและความสำคัญของการเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศอาเซียนและการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ประชุมคณะครูเพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางในการจัดอบรม ศึกษาดูงาน และพัฒนาครูสำรวจแหล่งความรู้ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงวิทยากรที่จะให้ความรู้ นำคณะครูและบุคลากรศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับอาเซียน และนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือ

3. การสร้างขวัญและกำลังใจ ประกอบด้วย แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างขวัญและกำลังใจ ครูและบุคลากร สร้างขวัญกำลังใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น นำคณะครูไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติครู และนำผลการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมาพิจารณาความดีความชอบ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทุ่มเทในการทำงานและสร้างขวัญกำลังใจ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไปมี 4 ด้าน ได้แก่

1. จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน ประกอบด้วย แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและประชุม เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนางานอาเซียนจัดทำโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนนำโครงการ/ กิจกรรมสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนเพื่อพัฒนา

2. จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน ประกอบด้วย จัดทำห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน ประดับ ตกแต่ง ให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ธง การแต่งกาย สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น จัดหาสื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อใช้ในโรงเรียนและให้บริการแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนเครือข่าย จัดตารางการใช้ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน ในการศึกษาค้นคว้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินการใช้ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียนศึกษา และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และ รายงานผลการใช้ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน

3. จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา ประกอบด้วย ประชาสัมพันธ์งานอาเซียนของสถานศึกษา รับสมัครและจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่อาเซียน ให้บริการงานอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน สื่อ อุปกรณ์ จัดนิทรรศการ จัดค่ายเยาวชน เป็นต้น และประเมินผลการทำงานของเครือข่ายการขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่อาเซียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. การจัดงานวันอาเซียน ประกอบด้วย ประชุมคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอาเซียน เพื่อวางแผนการจัดงานดำเนินจัด กิจกรรมตามแผนการจัดงานวันอาเซียน ประเมินผลความพึงพอใจการจัดงานวันอาเซียน และ รายงานผลการจัดงานสู่สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปวิเคราะห์และ สร้างเป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ในภาคตะวันออก และดำเนินการตรวจสอบและหาคุณภาพ ของแบบสอบถามแล้วนำไปใช้กับ ผู้ที่ปฏิบัติงานจริง โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 60 คน ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ ปრაกฏดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการตรวจสอบความเป็นไปได้ของ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

รายการ	ความเป็นไปได้			
	N = 60		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. การบริหารงานวิชาการ	4.20	0.55	มาก	2
1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน	4.17	0.64	มาก	4
1.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน	4.08	0.67	มาก	5
1.3 การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้	4.23	0.65	มาก	3
1.4 การวัดผลและประเมินผล	4.25	0.68	มาก	2
1.5 การนิเทศติดตาม	4.28	0.67	มาก	1
2. การบริหารงบประมาณ	4.12	0.76	มาก	3
การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ	4.12	0.76	มาก	
3. การบริหารงานบุคคล	4.21	0.62	มาก	1
3.1 การสรรหาบุคลากร	4.25	0.65	มาก	2
3.2 การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	4.12	0.74	มาก	3
3.3 การสร้างขวัญและกำลังใจ	4.27	0.71	มาก	1
4. การบริหารทั่วไป	4.06	0.58	มาก	4
4.1 จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน	4.15	0.76	มาก	1
4.2 จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน	3.93	0.82	มาก	4
4.3 จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน	4.08	0.62	มาก	2
และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา				
4.4 การจัดงานวันอาเซียน	4.07	0.55	มาก	3
รวม	4.15	0.54	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป และโดยรวมทุกรายด้าน และทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 (ได้ค่าเฉลี่ยรายข้อ 3.95-4.28) สามารถนำไปใช้ในการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการที่ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์ร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จำนวน 4 โรงเรียน ไปวิเคราะห์ความเหมาะสมด้วยวิธีการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผลการสนทนากลุ่มและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นได้ตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 60 คน ซึ่งผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 ผู้วิจัยจึงขอสรุปยืนยันเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็น 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน แสดงตามแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 6 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการมี 5 ด้าน องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณมี 1 ด้าน องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลมี 3 ด้าน และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไปมี 4 ด้าน โดยมีกระบวนการในการขับเคลื่อนรูปแบบ 4 กระบวนการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ การควบคุม ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผล แต่ละองค์ประกอบและแต่ละด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการมี 5 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้อาเซียน
3. การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้
4. การวัดผล และประเมินผล
5. การนิเทศติดตามผล

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณมี 1 ด้าน ได้แก่

การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลมี 3 ด้าน ได้แก่

1. การสรรหาบุคลากร
2. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
3. การสร้างขวัญและกำลังใจ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไปมี 4 ด้าน ได้แก่

1. จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน
2. จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน
3. จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา
4. การจัดงานวันอาเซียน

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้ระบุเป็นหน้าที่หลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) การวางแผน เช่น การประชุมวางแผนจัดทำสื่อรวบรวมสื่อและแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์นโยบายการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร การจัดทำแผนงานโครงการ ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน 2) การจัดองค์การ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นอาเซียน การกำหนดกรอบงานและมอบหมายงานที่ชัดเจน การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างขวัญและกำลังใจ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานอาเซียนที่ชัดเจน 3) การนำ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การผลิตสื่อเน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจด้านการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้/ มุมอาเซียน การจัดงานวันอาเซียน และ 4) การควบคุมงาน เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นอาเซียน การวัดผลและการประเมินผลการใช้สื่อ ติดตามการใช้งบประมาณและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ มีการนิเทศติดตามเป็นระยะ ซึ่งกิจกรรมหรือกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

จากการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน และผลการตรวจสอบรูปแบบของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 60 คน แล้วสรุป

ยื่นยื่นเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละองค์ประกอบที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยควรมีการเตรียมการให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนดังกล่าวมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการรองรับประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ต้องมีการประชุม อบรม ชี้แจง หรือศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนด้านอาเซียน โดยเฉพาะการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอาเซียน เช่น คู่มือการดำเนินงาน แผนปฏิบัติ/ โครงการ/ กิจกรรม แผนการนิเทศ ติดตามเพื่อให้ผู้บริหารและครูสามารถดำเนินการบริหารจัดการได้ประสบความสำเร็จ ขณะที่ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 60 คน มีค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถามด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับสูงสุดที่ใกล้เคียงกัน จากข้อมูลดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องแจ้งและย้ำกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนการใช้รูปแบบทั้ง 4 โรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ให้มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจ การสรรหาบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร ในด้านการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการนิเทศติดตาม การวัดผลประเมินผล การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนของการบริหารงานวิชาการ ในการที่จะนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน ที่ได้คัดเลือกไว้เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบดังกล่าวในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียนแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยในส่วนแรกเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนที่นำรูปแบบมาใช้ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาในภาคตะวันออก โรงเรียนละ 2 คน รวม 8 คน ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของคู่มือ ส่วนที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน และครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) โรงเรียนละ 2 คน รวม 12 คน เป็นการสนทนาตามประเด็นขององค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ แล้วสรุปเป็นผลการใช้รูปแบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน รวม 8 คน ที่ใช้คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก ตามหน่วยการเรียนรู้ของคู่มือ โดยมีผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามปฏิทินการปฏิบัติการใช้รูปแบบ ดังนี้

1.1 การดำเนินงานของโรงเรียนตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก และผลการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานใน 4 โรงเรียน ของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศ ที่ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือครั้งที่ 1 ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยงานเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนางานอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา และหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้สู่อาเซียน ดังนี้

1.1.1 โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีครูและบุคลากรที่จะต้องทำความเข้าใจและสร้างความตระหนักในการวางแผนที่ตรงกันและเป็นแนวทางที่สอดคล้องกัน ได้กำหนดให้ การพัฒนาหลักสูตรเป็นการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดห้อง/ มุมอาเซียน ยังมีข้อจำกัดด้านสถานที่เนื่องจากอยู่ระหว่างการปรับปรุงซ่อมแซม ให้ครูได้ศึกษาคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่างครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนกับครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีการนิเทศติดตามอยู่เสมอ ได้ประชุมจัดทำแนวทางการใช้ ASEAN curriculum sourcebook แต่งตั้งคณะกรรมการประจำห้องอาเซียน มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี จัดหา พัฒนาสื่อ หนังสือ ทำให้ครูและนักเรียนมีสื่อและอุปกรณ์เกี่ยวกับอาเซียนอย่างหลากหลาย มีการจัดสรรงบประมาณในการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จากงบประมาณรายหัว และเงินรายได้ของสถานศึกษา

1.1.2 โรงเรียนวัดคลองสวน ได้จัดห้องอาเซียนศึกษาซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง เป็นห้องขนาดใหญ่โดยเฉพาะ มีสื่อ เอกสาร ภาพและอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับอาเซียนมากมาย ได้กำหนดให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนขับเคลื่อนการดำเนินการอย่างเข้มแข็ง มีการแบ่งและมอบหน้าที่ให้กับครูดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละงานอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรได้นำ ASEAN curriculum sourcebook ไปสอดแทรกหรือบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ได้ส่งคณะกรรมการขับเคลื่อนงานอาเซียนและครูที่รับผิดชอบไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน

1.1.3 โรงเรียนวัดบางโปรง ได้จัดห้องอาเซียนเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ มีการใช้เทคโนโลยีภายในห้องที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้ามาศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีการให้ครูได้ศึกษาเกี่ยวกับอาเซียนจากอินเทอร์เน็ต และการส่งครูเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานที่โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี ในเบื้องต้นได้จัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาเป็นรายวิชาเพิ่มเติม พบว่ามีความยุ่งยากเป็นปัญหาจึงได้เปลี่ยนเป็นการบูรณาการสอดแทรกในวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการวางแผนงานด้านอาเซียน และมอบหมายงานให้ครูที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไปปรับปรุงห้องอาเซียน และจัดหาสื่ออุปกรณ์มาให้ครูและนักเรียนได้ใช้ศึกษาเรียนรู้ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรใช้ ASEAN curriculum sourcebook เป็นหลักในการขับเคลื่อนการเรียนการสอน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนกับครูภายในโรงเรียนและภายในกลุ่มเครือข่าย มีการพัฒนาครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการจัดการเรียนการสอน จนมีทักษะด้านนี้เป็นอย่างดี โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง

1.1.4 โรงเรียนวัดบางกระสอบ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูและนักเรียนจำนวนน้อย แต่ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามบริบทและสภาพ โดยการส่งครูเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานที่โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี มีการจัดห้องอาเซียนได้อย่างกะทัดรัดและสวยงาม มีสื่อและอุปกรณ์เกี่ยวกับอาเซียนพอสมควรและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีการมอบหมายงานให้ครูดูแลห้องอาเซียน และติดตามผลการจัดการเรียนการสอนของครูเกี่ยวกับการบูรณาการหลักสูตรอาเซียนศึกษากับกลุ่มสาระพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียนเครือข่ายเป็นอย่างดี

สรุปผลการดำเนินการของโรงเรียนและการนิเทศติดตามของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศ ในครั้งที่ 1 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ได้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนางานอาเซียน โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอาเซียนที่จะต้องเปิดใจยอมรับความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลง รู้จักฟัง คิด และนำไปใช้เพื่อเตรียมตัวสู่ประชาคมอาเซียน โดยการส่งครูเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ส่งครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี คือ โรงเรียนอนุบาลพนบุรี ภายหลังจากการอบรมและศึกษาดูงาน มีการประชุมครูเพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาอาเซียน พร้อมทั้ง วางแผนการจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียน ได้แก่ แผนงานด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือกับภาคเครือข่าย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียนโรงเรียนของเรา โรงเรียนจัดโครงสร้างการบริหาร งานอาเซียน โดยให้สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยโรงเรียนมีการออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการวางแผนงานอาเซียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้สู่อาเซียน เน้นหลักสูตร โดยใช้ ASEAN Curriculum sourbook โรงเรียนมีการจัดอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครูศึกษาหาความรู้ด้านอาเซียนด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียน มีการศึกษาดูงาน โรงเรียน Sister school ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้จัดการเรียนการสอนอาเซียนศึกษา พัฒนาครูด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ

1.2 การดำเนินงานของโรงเรียนตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก และผลการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานใน 4 โรงเรียน ของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศที่ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือครั้งที่ 2 ใน 4 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยงานเรียนรู้ที่ 8 ติดตามถามหา มุ่งพัฒนาอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนหนุนอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาศูนย์อาเซียน ดังนี้

1.2.1 โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และหัวหน้าสายชั้นทั้ง 8 กลุ่มสาระ กำหนดแผนและปฏิทินการนิเทศติดตามที่สอดคล้องกับแผนและปฏิทินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 รวมทั้งการประเมินสรุปผลการนิเทศในแต่ละครั้ง มีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อที่เกี่ยวข้องอาเซียนตามวงเงินที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา รวมทั้งใช้งบประมาณจากรายหัว และเงินรายได้สถานศึกษาของโรงเรียน ในการดำเนินการด้วย ได้จัดทำบัญชีการใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานผลการใช้จ่าย งบประมาณที่เกี่ยวกับอาเซียนไว้เป็นการเฉพาะ จัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียน ห้องประกอบอื่น ๆ และภายนอกห้องเรียน ประสานความร่วมมือจากนอกหน่วยงานในการขอ การสนับสนุนสื่อและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการจัดกิจกรรมและนิทรรศการอาเซียน ในด้านการพัฒนาบุคลากรอาเซียนได้คัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถและความสนใจรับผิดชอบ งานอาเซียน อบรมพัฒนาครู ผู้สอนภาษาอังกฤษ และจัดจ้างครูชาวต่างประเทศ เป็นชาวฟิลิปปินส์ และอุกานดา จัดให้มีการยกย่องผู้ที่ปฏิบัติงานอาเซียนด้วยความมุ่งมั่นและมีผลงานดีเด่น จำนวน 1 ครั้ง

1.2.2 โรงเรียนวัดคลองสวน เป็นโรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศเกี่ยวกับอาเซียน พร้อมกับการนิเทศตามปกติ เป็นชุดเดียวกัน มีแผนและปฏิทินการนิเทศเกี่ยวกับอาเซียนและดำเนินการตามแผนการนิเทศ ประเมินผลการนิเทศนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง ได้ปรับปรุงห้องสื่ออาเซียน ให้มีสื่อ สิ่งพิมพ์ วัสดุ อุปกรณ์ โดยใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการระดมทุนจากองค์กรเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณโดยเจ้าหน้าที่ การเงิน และผู้อำนวยการสถานศึกษาตามระยะเวลาที่ระเบียบกำหนด มีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ ทั้งในห้องปฏิบัติการอื่น เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ และภายนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียน ได้ใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาเซียนตามความสนใจได้อย่างหลากหลาย มีการจัดป้ายนิเทศที่เป็นกิจกรรมอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ ที่ห้องอาเซียน ด้านการพัฒนาบุคลากร อาเซียนมีการจ้างครูชาวต่างประเทศมาสอนภาษาอังกฤษ มอบหมายครูที่มีความรู้ความสามารถ รับผิดชอบการขับเคลื่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนอย่างเหมาะสม รวมทั้งการมอบรางวัล และยกย่องชมเชยผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนในที่ประชุมครูและกลุ่มเครือข่ายทุกครั้ง

1.2.3 โรงเรียนวัดบางโปรง มีการนิเทศติดตามและประเมินผลตามแผนการนิเทศ เกี่ยวกับอาเซียน โดยการแต่งตั้งและมอบครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีกิจกรรมการนิเทศที่น่าสนใจ เช่น การสังเกตการสอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้ครูและนักเรียน มีความสนใจในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ได้กำหนด แผนการนิเทศติดตามกำกับไว้อย่างชัดเจน ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์เกี่ยวกับอาเซียนได้ปรับปรุง ห้องอาเซียนที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจากงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาและเงินทุนจากกองทุนการไฟฟ้าฝ่ายผลิต รวมทั้งการติดตามตรวจสอบการ ใช้งบประมาณจากหน่วยตรวจสอบภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการ

กองทุนไฟฟ้าฝ่ายผลิต ได้จัดให้มีแหล่งเรียนรู้โดยเฉพาะห้องอาเซียนที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ การจัดป้ายนิเทศ สื่อมัลติมีเดีย ในการพัฒนาบุคลากร ได้จัดครูที่สอนภาษาอังกฤษโดยครูอัตราจ้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พาคูที่รับผิดชอบไปทัศนศึกษาและดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดอาเซียนศึกษา และยกย่องชมเชยกับเครือข่ายโรงเรียนในกลุ่มทุกครั้ง

1.2.4 โรงเรียนวัดบางกระสอบ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน เป็นผู้ริเริ่มเทศกาลจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาเซียนของครูในโรงเรียน รวมทั้งการรายงานผลการนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงานอาเซียน การเยี่ยมชมชั้นเรียน มีการปรับปรุงมุมอาเซียนให้มีความสวยงาม จัดหาสื่อ อุปกรณ์ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับอาเซียนจากงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะงบประมาณจากการระดมทุนในพื้นที่ที่ผู้ปกครอง ชุมชนให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี จนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนได้อย่างครบถ้วนตามบริบทและสภาพของโรงเรียน ได้จัดให้มีแหล่งเรียนรู้และบรรยากาศที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมอาเซียน ขอความร่วมมือชาวพม่าในพื้นที่มาสอนภาษาพม่าให้กับครูและนักเรียน เพื่อให้มีการสื่อสารพื้นฐานเบื้องต้นได้ มีการนำผลการปฏิบัติงานของครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การยกย่องชมเชย ในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานในที่ประชุมผู้ปกครองทุกครั้ง

สรุปผลการดำเนินการของโรงเรียนและการนิเทศติดตามของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศในครั้งที่ 2 จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ได้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ติดตามถามหามุ่งพัฒนาอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผน การนิเทศภายในเพื่อการพัฒนางานอาเซียน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการประชุมคณะกรรมการนิเทศ กำหนดภารกิจ กรอบและแผนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศและติดตามงานอาเซียนตามแผน มีการประเมินผลการนิเทศ โดยกิจกรรมการนิเทศ ได้แก่ การสังเกตชั้นเรียน การระดมสมอง การเยี่ยมเยียน การจัดทัศนศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนสนับสนุนอาเซียน โรงเรียนมีการจัดหางบประมาณในการดำเนินงานด้านอาเซียน ประกอบด้วย งบประมาณจากเงินอุดหนุน เงินรายได้สถานศึกษา เงินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังประสานหน่วยงาน องค์กรของรัฐ และเอกชน ในการระดมทุนเพื่อ การพัฒนากิจกรรมอาเซียนในสถานศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน โรงเรียนดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อาเซียน ประกอบด้วย ห้องอาเซียน มุมอาเซียนมีสีสันสดใส มีสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน บริการทั้งสื่อ ทำมือ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อสำเร็จรูป และสื่อเทคโนโลยี

ที่ทันสมัย วิทัศน์ มัลติมีเดีย มีการจัดป้ายนิเทศ ป้ายความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในบริเวณโรงเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาบุคลากรอาเซียน โรงเรียนมีการวิเคราะห์ความต้องการ และเป็นด้านบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน คัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถโดยเฉพาะ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และครูชาวต่างชาติ พร้อมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอน มีการสร้างขวัญและกำลังใจ

1.3 การดำเนินงานของโรงเรียนตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออก และผลการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานใน 4 โรงเรียน ของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศ ที่ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือครั้งที่ 3 ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยงานเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษาอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลายสไตล์อาเซียน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครื่อง่ายสานฝันอัจฉริยะอาเซียน ดังนี้

1.3.1 โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยการจัดจ้างครูชาวต่างประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ และอูกานดา จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษและ ภาษาของสมาชิกของอาเซียนบางภาษา เช่น พม่าและกัมพูชา มีการใช้เกม สื่อ เพลง ในการจัดการเรียนการสอน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับอาหาร การแต่งกาย ภาษาของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมอาจจัดเป็นกิจกรรมรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือกิจกรรมประจำปี เช่น กิจกรรมวันละ 3 ภาษาอาเซียน ดอกไม้อาเซียน นิทานอาเซียน ในด้านการสร้างเครือข่ายได้สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนภายในกลุ่มในการเป็นต้นแบบเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ

1.3.2 โรงเรียนวัดคลองสวน ได้จัดให้มีการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษโดยจ้างครูชาวต่างประเทศ คือ ฟิลิปปินส์ มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะการฝึกทักษะภาษาอังกฤษของครู นักเรียนกับครูชาวฟิลิปปินส์ในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน ทำให้ครู นักเรียน มีความกล้าที่จะสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน เช่น กิจกรรม ชุมนุมภาษาอาเซียน ทั้งพม่าและกัมพูชา กิจกรรมรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และกิจกรรมตามรอบปีอย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนสามารถเลือกร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจของแต่ละคน นอกจากนี้โรงเรียนยังได้เชิญชวนผู้ปกครองและชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมอาเซียนที่โรงเรียนจัดขึ้น สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างมาก รวมทั้งการเชิญชวนครูและนักเรียนภายในกลุ่มเครือข่ายร่วมกิจกรรมดังกล่าวด้วย มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์หน้าโรงเรียนในการให้บริการสื่อและแหล่งเรียนรู้ในห้องอาเซียนของโรงเรียน

1.3.3 โรงเรียนวัดบางโปรง มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยการจ้าง ครูอัตราจ้างเอกภาษาอังกฤษจากงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เพลง เกม สื่อมัลติมีเดีย ในกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเป็นรายสัปดาห์ โดยใช้เทคโนโลยีให้นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้า มีการเชิญชวน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายมาร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์เพื่อบริการการใช้เทคโนโลยีของห้องอาเซียน

1.3.4 โรงเรียนวัดบางกระสอบ มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นพื้นฐาน ขอความร่วมมือผู้ปกครองชาวพม่ามาสอนภาษาขั้นพื้นฐานให้กับครูและนักเรียนเพื่อการสื่อสาร มีสื่อ สิ่งพิมพ์ในมุมอาเซียน โดยการจัดซื้อจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และการระดมทุนจากผู้ปกครอง ชุมชน ได้ตามความเหมาะสม จัดกิจกรรมเรื่องธงชาติ อาหาร ภาษาอาเซียน วันละคำ นิทานอาเซียน เป็นต้น มีการประสานการดำเนินการกับกลุ่มเครือข่ายซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งการบริการมุมอาเซียนของโรงเรียนให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายตลอดเวลา มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านอาเซียนของโรงเรียน ส่งผลให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมอาเซียนของโรงเรียนเป็นอย่างมาก

สรุปผลการดำเนินการของโรงเรียนและการนิเทศติดตามของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศในครั้งที่ 3 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ได้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษาอาเซียน โรงเรียนสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาทักษะทางภาษาของโรงเรียน มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จัดกิจกรรมชุมนุมภาษาอาเซียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น เพลง เกม สื่อ หนังสือนิทานศิลปะ มีการจัดครูชาวต่างชาติสอนภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ภาษาพม่า กัมพูชา เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลายสไตส์อาเซียน โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนได้อย่างหลากหลาย ทั้งที่เป็นกิจกรรมรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และกิจกรรมประจำปี เช่น กิจกรรมวันละ 3 ภาษาอาเซียน กิจกรรมดอกไม้อาเซียน กิจกรรมเรื่องเล่าหลังอาหาร กิจกรรมนิทานอาเซียน กิจกรรมวันอาเซียน เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครือข่ายสานฝันอัจฉริยภาพอาเซียน โรงเรียนมีการประสานงานโรงเรียนใกล้เคียงให้เป็นเครือข่ายพัฒนางานอาเซียน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียน มีการให้บริการสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1.4 การดำเนินงานของโรงเรียนตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผลการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานใน 4 โรงเรียน ของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศที่ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานตามคู่มือครั้งที่ 4 ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา ดังนี้

1.4.1 โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ ได้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่เกี่ยวกับอาเซียนทั้งในด้านหลักสูตร สื่อ อุปกรณ์ สิ่งพิมพ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยเชิญชวนคณะครูและนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายมาเยี่ยมชมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน 2 วัน มีการสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน มีการประกาศมอบรางวัลครู นักเรียนที่มีผลงานด้านอาเซียนดีเด่น และมีการประชาสัมพันธ์งานและผลงานในรูปแบบแผ่นพับ เว็บไซต์ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ได้กำหนดแผนในการจัดงานวันอาเซียน ในครั้งต่อไปในฐานะโรงเรียนต้นแบบการวิจัยงานอาเซียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1.4.2 โรงเรียนวัดคลองสวน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเชิญครูและนักเรียนภายในกลุ่มเครือข่ายมาชมและใช้บริการห้องอาเซียนที่มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อ สิ่งพิมพ์ และสื่อมัลติมีเดียของโรงเรียนไว้บริการ นอกจากนี้ยังได้มอบเกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียนที่มีผลการดำเนินงานกิจกรรมอาเซียนที่ประสบความสำเร็จทุกคน มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียนและเผยแพร่สู่ผู้ปกครอง ชุมชน สร้างความพึงพอใจให้ผู้ปกครองและชุมชนเป็นอย่างมาก ส่งเสริมให้มีการระดมทุนและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนงานอาเซียนและงานอื่น ๆ ในการพัฒนาสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ได้มีการจัดทำโครงการ/ กิจกรรมสำหรับการจัดงานวันอาเซียนเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและสนับสนุนต่อไป

1.4.3 โรงเรียนวัดบางโปรง ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย โดยเชิญชวนให้ครู นักเรียนมาชมและใช้บริการห้องอาเซียน โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศของโรงเรียน จัดให้คณะครูได้ไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีเด่นและงานอาเซียนดีเด่น นำเสนอผลงานด้านอาเซียนแก่คณะกรรมการกองทุนไฟฟ้าเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์โดยแผ่นพับและเว็บไซต์ของโรงเรียนตลอดเวลา โดยจัดให้นักเรียนเป็นผู้ดูแลและควบคุมการใช้เว็บไซต์

1.4.4 โรงเรียนวัดบางกระสอบ ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ซึ่งส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดเล็กด้วยกัน จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียนและนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและสนับสนุนการระดมทรัพยากรในการดำเนินงานดังกล่าว การนำผลการปฏิบัติงานมาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี การประกาศยกย่องชมเชยครู นักเรียนที่มีผลงานดีเด่น มีการจัดทำโครงการจัดงานวันอาเซียนในครั้งต่อไปเพื่อเป็นการเตรียมการและประชาสัมพันธ์ให้งานประสบความสำเร็จ มีผู้ร่วมงานและกิจกรรมให้ได้มากที่สุด

สรุปผลการดำเนินการของโรงเรียนและการนิเทศติดตามของผู้วิจัยและทีมงานนิเทศในครั้งที่ 4 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ได้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้คู่อาเซียน โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาเซียน เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนางานอาเซียน ในโรงเรียน พร้อมทั้งมีการเชิญชวน โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงเข้ามาชมผลงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน โรงเรียนมีการประกาศยกย่องผลงานครูและนักเรียน มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือจาก ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การส่งวารสาร แผ่นพับ การนำเสนอในการประชุมผู้ปกครอง การจัดนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในชุมชน การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การเสนอผลงานในเว็บไซต์ของโรงเรียน สื่อสังคมออนไลน์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียนโรงเรียนของเรียน โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันอาเซียน หรือสัปดาห์อาเซียน โดยมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน การแสดงเกี่ยวกับอาเซียน การประกวดแข่งขันต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน การเล่นเกม ตอบปัญหา กิจกรรมนันทนาการ มีการเชิญผู้ปกครอง คนในชุมชนมาร่วมงาน

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ได้ประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพึงพอใจ ทั้งนี้ บางประเด็นได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพของแต่ละสถานศึกษา รวมทั้งช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานซึ่งเป็นภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2558 โดยบางกิจกรรมอาจเป็นการวางแผนหรือเสนอเป็นโครงการไว้ เช่น การจัดงานวันอาเซียน การวัดผลประเมินผล การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน องค์กรใดก็ตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในโรงเรียนทั่วไปได้เป็นอย่างดี โดยการปรับกิจกรรมตามหน่วยการเรียนรู้ให้เป็นการดำเนินงานตลอดปีการศึกษา

ซึ่งจะเป็นการครบรอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะมีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

1.5 ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงเรียน มีผลสรุปได้ดังนี้

1.5.1 ครูมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีทักษะในการจัดการเรียนรู้อาเซียน มีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน

1.5.2 นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับหลักสูตรอาเซียนศึกษา มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศประชาคมอาเซียน

1.5.3 สถานศึกษามีระบบการบริหารงานที่ดี มีความพร้อมด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และกิจกรรม บุคลากร งบประมาณ สถานที่และแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนรู้

1.5.4 ผู้ปกครองและชุมชนมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

2. การสรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน ที่ใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาและกลุ่มที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) ผู้วิจัยนำเสนอ ดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นอาเซียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน จัดทำหน่วยการเรียนรู้อาเซียน การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ มีการวัดผล ประเมินผล และมีการนิเทศ ติดตามผล

2.2 การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนควรมีการจัดทำงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีการวิเคราะห์นโยบาย ประชุมสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นความจำเป็นของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดทำแผนงาน โครงการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ เช่น เงิน ภูมิปัญญา แรงงาน สื่อ อุปกรณ์ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ระดมทรัพยากร และรายงานการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นระบบ

2.3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนควรดำเนินการสรรหาบุคลากร ตามความต้องการของสถานศึกษา พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน และสร้างขวัญและกำลังใจ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น นำคณะครูไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้

และประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตามการทำงานและประเมินผลการทำงานของบุคลากร

2.4 การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปควรดำเนินการจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา และการจัดงานวันอาเซียน

สรุปผลการสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน และครูหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี โดยในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ผู้เข้าร่วมสนทนา เป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับอาเซียนตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความรู้จักคุ้นเคยกัน รวมทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพนบุรีที่มาเป็นผู้ช่วยนิเทศ การดำเนินงานตามคู่มือ การเป็นวิทยากรในการศึกษาดูงานโรงเรียนอนุบาลพนบุรี จึงเป็นการสนทนากลุ่มโดยการสรุปยืนยันรูปแบบและผลการใช้รูปแบบที่ผ่านมาในประเด็นหลักที่สำคัญเท่านั้น

2.5 ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาเซียน และครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ดังนี้

2.5.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอาจใช้ ASEAN curriculum sourcebook เป็นแนวทางในการพัฒนาตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

2.5.2 ควรมีการสำรวจความต้องการการใช้สื่อในโรงเรียนเพื่อใช้ในการวางแผน จัดทำ และพัฒนา

2.5.3 กิจกรรมการเรียนรู้อาเซียนควรจัดอย่างต่อเนื่องและมีความหลากหลาย

2.5.4 โรงเรียนสามารถใช้แหล่งงบประมาณในการทำกิจกรรมการเรียนรู้อาเซียน ได้หลากหลาย เช่น เงินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เงินฝ่ายวิชาการ เงินรายได้ของสถานศึกษา เงินบริจาค เป็นต้น

2.5.5 การระดมทรัพยากรสิ่งจำเป็นในการพัฒนางานอาเซียนซึ่งสามารถ ประสานงานได้ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ปกครอง และชุมชน

2.5.6 ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ด้านภาษาอังกฤษและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

2.5.7 ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานด้านอาเซียนตามแผนงาน โครงการเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

จากการดำเนินการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งในแต่ละโรงเรียนสามารถดำเนินการตามรูปแบบ โดยปรับให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของ โรงเรียน จนประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะทุกโรงเรียนมีผลการจัดกิจกรรมหลายกิจกรรม ที่โดดเด่นน่าชื่นชม โดยสรุปผลการใช้รูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของแต่ละโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง พาคณะครู ดำเนินการตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาได้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการบริหาร งานวิชาการด้านหลักสูตรอาเซียน การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ มีการพัฒนาครูและบุคลากร โดยการอบรม ศึกษาดูงาน และการใช้ครูชาวต่างประเทศ ทำให้ครู นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน และมีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมั่นใจมากขึ้น

2. โรงเรียนวัดคลองสวน เป็นสถานศึกษาที่มีห้องอาเซียนเฉพาะที่กว้างขวาง มีสื่อ อุปกรณ์ สิ่งพิมพ์ วัสดุเกี่ยวกับอาเซียนเป็นจำนวนมาก โรงเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนอย่างหลากหลาย นักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมดังกล่าวได้ตามความสนใจ มีเครือข่ายขยายผลสู่กลุ่มเครือข่าย ของโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนที่ให้การสนับสนุน โรงเรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียนของ โรงเรียนที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. โรงเรียนวัดบางโปรง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ทักษะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารเป็นอย่างดี สามารถนำพาคณะครูให้ดำเนินงานตามรูปแบบและคู่มือ การบริหารสถานศึกษา โดยการบูรณาการเกี่ยวกับอาเซียนในทุกกลุ่มสาระ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกับครูและนักเรียน ทำให้ครูและนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอาเซียนและ สารการเรียนรู้อื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง สร้างขวัญกำลังใจแก่ครู โดยการพาไปศึกษาดูงาน โรงเรียน ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา

4. โรงเรียนวัดบางกระสอบ เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กจัดมุมอาเซียนได้อย่างสวยงาม เหมาะสมกับบริบทและสถานที่ มีสื่อ สิ่งพิมพ์ ภาพ และอุปกรณ์เกี่ยวกับอาเซียนให้ครู นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ โรงเรียนสามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนมาให้การสนับสนุนงานอาเซียนและงานอื่น ๆ ของ โรงเรียนได้เป็นอย่างมาก นักเรียนมีความรู้ทักษะและคุณลักษณะสอดคล้องกับหลักสูตรอาเซียน ครู นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาประเทศเพื่อนบ้าน (พม่า) ในขั้นพื้นฐานได้

กล่าวโดยสรุป ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน พบว่า สถานศึกษามีความกระตือรือร้น พยายามพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาคำเนินงานตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาอย่างมุ่งมั่นและจริงจัง

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ส่งให้กับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน ใน 17 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก โดยประสานผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในการส่งและรับแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ตามวัน เวลา และสถานที่นัดหมาย ได้แบบสอบถามกลับมา 318 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้จำนวน 318 ฉบับ และนำข้อมูลในแบบสอบถามไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ตามตารางที่นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออก

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$n = 318$			$n = 318$		
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	$\bar{X}$	SD	อันดับ
หลักการและเหตุผลของรูปแบบ	4.33	0.59		4.20	0.62	
แนวคิด ทฤษฎีของรูปแบบ	4.31	0.59		4.16	0.65	
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.33	0.64		4.22	0.66	
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ	4.21	0.64	3	4.07	0.58	3
1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน	4.22	0.67	2	4.11	0.62	1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
1.2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน	4.14	0.72	5	4.02	0.68	5
1.3 การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.21	0.68	3	4.05	0.65	4
1.4 การวัดผล และประเมินผล	4.20	0.70	4	4.06	0.68	3
1.5 การนิเทศ ติดตาม	4.24	0.70	1	4.08	0.67	2
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ	4.15	0.77	4	3.95	0.77	4
การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่าย	4.15	0.77		3.95	0.77	
งบประมาณ						
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล	4.24	0.63	1	4.08	0.64	2
3.1 การสรรหาบุคลากร	4.14	0.74	3	3.91	0.76	3
3.2 การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	4.24	0.67	2	4.10	0.68	2
3.3 การสร้างขวัญและกำลังใจ	4.31	0.64	1	4.17	0.68	1
องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป	4.22	0.66	2	4.11	0.63	1
4.1 จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน	4.26	0.70	2	4.11	0.67	3
4.2 จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน	4.30	0.70	1	4.19	0.70	1
4.3 จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อน	4.13	0.71	4	4.01	0.69	4
สถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยน						
เรียนรู้อาเซียนศึกษา						
4.4 การจัดงานวันอาเซียน	4.21	0.77	3	4.12	0.74	2
รวม	4.22	0.61		4.08	0.57	

จากตารางที่ 11 พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดย ความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 และความเป็นไปได้อีกมีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักการและเหตุผล แนวคิด ทฤษฎี และวัตถุประสงค์ของรูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินความเหมาะสมและ

ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ พบว่า การจัดทำงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณมีผล การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	n = 318			n = 318		
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	$\bar{X}$	SD	อันดับ
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ						
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นอาเซียน						
1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน	4.28	0.75	1	4.22	0.72	1
1.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการ	4.26	0.79	2	4.15	0.72	2
1.3 ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องและเชื่อมโยงกับหลักสูตร สถานศึกษาโดยใช้ASEAN curriculum sourcebook เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ตามบริบทและความพร้อม ของสถานศึกษา	4.22	0.78	4	4.08	0.73	3
1.4 นำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้	4.22	0.75	3	4.10	0.75	4
1.5 ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นอาเซียน	4.10	0.76	5	4.00	0.74	5
รวม	4.22	0.67		4.11	0.62	

จากตารางที่ 12 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ						
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน						
2.1 มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน วิเคราะห์จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และ จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีการบูรณาการอาเซียน	4.19	0.77	1	4.07	0.74	1
2.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	4.13	0.84	2	3.95	0.81	3
2.3 ดำเนินการวัดและประเมินผล	4.11	0.75	3	4.04	0.74	2
การจัดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไป						
รวม	4.14	0.72		4.02	0.68	

จากตารางที่ 13 พบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน วิเคราะห์จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และ จัดกิจกรรม

ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาที่มีการบูรณาการอาเซียน มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากเช่นกันมีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนา สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	n = 318			n = 318		
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	$\bar{X}$	SD	อันดับ
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ						
3. การพัฒนาสื่อ / แหล่งเรียนรู้						
3.1 สํารวจความต้องการความจำเป็น ในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อาเซียน ในโรงเรียน ประชุมบุคลากรเพื่อสร้าง ความตระหนักและความสำคัญของการใช้สื่อ และแหล่งเรียนรู้	4.23	0.76	1	4.10	0.72	1
3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นักเรียน ผลิตสื่อและจัดหาสื่อการสอนอาเซียน ทั้งที่เป็นสื่อประเภทวัสดุ ประเภทอุปกรณ์ เครื่องมือ และประเภทวิธีการ และจัดทำ แหล่งเรียนรู้อาเซียน	4.23	0.76	1	4.05	0.75	3
3.3 ให้บริการห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน โดยจัด บริการตอบคำถามหรือให้บริการยืม สื่อ อุปกรณ์ แก่คณะครู โรงเรียนเครือข่าย หรือชุมชน	4.17	0.80	4	3.96	0.82	4
3.4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการใช้สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ ในการปรับปรุงพัฒนางานอาเซียนต่อไป	4.21	0.79	3	4.09	0.73	2
รวม	4.21	0.68		4.05	0.65	

จากตารางที่ 14 พบว่า การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การสำรวจความต้องการความจำเป็น ในการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อาเซียนในโรงเรียน ประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความตระหนักและ ความสำคัญของการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เช่นกันมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล และประเมินผล

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ						
4. การวัดผล และประเมินผล						
4.1 ประชุมคณะครู เพื่อชี้แจง และ ทำความเข้าใจในเรื่องของ การวัด และ ประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.30	0.79	1	4.22	0.78	1
4.2 วิเคราะห์ตัวชี้วัด เนื้อหาสาระ ในแผนการจัดการเรียนรู้อาเซียนนอกแบบ เครื่องมือวัดผลโดยให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด และเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.19	0.74	2	4.04	0.71	2
4.3 ครูดำเนินการวัดและประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลายพร้อมทั้งเปิดโอกาส ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ รวบรวมสภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข การวัดและประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนางาน ต่อไป	4.12	0.78	3	3.92	0.83	3
รวม	4.20	0.70		4.06	0.68	

จากตารางที่ 15 พบว่า การวัดผล และประเมินผล โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การประชุมคณะครู เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่องของการวัด และประเมินผลอย่างหลากหลาย มีผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศติดตาม

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ						
5. การนิเทศ ติดตาม						
5.1 สร้างความตระหนัก และความสำคัญของการนิเทศภายใน	4.25	0.77	3	4.08	0.74	3
5.2 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมวันอาเซียนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	4.28	0.79	1	4.12	0.77	1
5.3 ประชุมคณะกรรมการนิเทศภายใน เพื่อทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และภารกิจที่ต้องทำและศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และประเมินความต้องการในการนิเทศและสรุปประเด็นสำคัญ เพื่อจัดทำกรอบและกำหนดกิจกรรมการนิเทศ	4.26	0.80	2	4.12	0.79	2

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
5.4 จัดทำสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ภายใน	4.22	0.73	4	4.08	0.75	4
5.5 ดำเนินการนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลพร้อมทั้งรวบรวมปัญหา ที่เกิดจากการดำเนินงาน เสนอแนวทาง ในการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและ พัฒนางานอาเซียนในปีการศึกษาต่อไป	4.17	0.79	5	4.00	0.77	5
รวม	4.24	0.70		4.08	0.67	

จากตารางที่ 16 พบว่า การนิเทศ ติดตาม โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือในการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัด และประเมินผล การจัดกิจกรรมวันอาเซียน และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกันมีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการ และอันดับการประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ
ด้านการจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ						
1. การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่าย งบประมาณ						
1.1 วิเคราะห์นโยบายการเตรียม ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจัดทำแผน ตรวจสอบแผนงบประมาณและอนุมัติ แผนงบประมาณ	4.12	0.83	3	3.93	0.83	3
1.2 ประชุมสร้างความตระหนัก ให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เห็นความจำเป็นของการเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียน	4.20	0.83	2	3.96	0.87	2
1.3 จัดทำแผนงานโครงการระดม ทรัพยากร ด้านต่าง ๆ เช่น เงิน ภูมิปัญญา แรงงาน สื่อ อุปกรณ์	4.12	0.86	4	3.92	0.89	4
1.4 ดำเนินการตามแผนงาน/ โครงการ ระดมทรัพยากร นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน ระดมทรัพยากร	4.09	0.85	5	3.89	0.86	5
1.5 นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้ งบประมาณและรายงานการใช้จ่าย งบประมาณ	4.22	0.84	1	4.04	0.86	1
รวม	4.15	0.77		3.95	0.77	

จากตารางที่ 17 พบว่า การจัดทำงานประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ โดยรวม มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้งบประมาณ และรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.84 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกันมีค่าเฉลี่ย 4.04 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ด้านการสรรหาบุคลากร

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล						
1. การสรรหาบุคลากร						
1.1 วิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น	4.19	0.80	1	3.99	0.83	1
ด้านบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อม						
สู่ประชาคมอาเซียน						
1.2 คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้	4.15	0.79	2	3.87	0.88	2
ความสามารถ						
1.3 ติดตามประเมินผลบุคลากรด้านภาษา	4.07	0.83	3	3.86	0.85	3
และความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน						
รวม	4.14	0.74		3.91	0.76	

จากตารางที่ 18 พบว่า การสรรหาบุคลากร โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นด้านบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 3.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล
ด้านการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล						
2. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน						
2.1 จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพของ บุคลากรให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบ	4.21	0.76	6	4.01	0.83	6
2.2 ประชุมสร้างความตระหนักและ ความสำคัญของการเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศ อาเซียนและการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.22	0.72	4	4.06	0.74	5
2.3 ประชุมคณะครู เพื่อศึกษา ความต้องการและแนวทางในการจัดอบรม ศึกษาดูงานและพัฒนาครู	4.28	0.72	1	4.14	0.76	2
2.4 สํารวจแหล่งความรู้ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงวิทยากรที่จะให้ความรู้	4.25	0.77	3	4.14	0.80	3
2.5 นำคณะครูและบุคลากรศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับ อาเซียน	4.22	0.81	5	4.17	0.85	1
2.6 นิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานเป็นระยะเพื่อให้การสนับสนุน หรือช่วยเหลือ	4.27	0.73	2	4.11	0.75	4
รวม	4.24	0.67		4.10	0.68	

จากตารางที่ 19 พบว่า การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมมีผลการประเมิน
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การประชุมคณะครู

เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางในการจัดอบรม ศึกษาคุณาและพัฒนาครู มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	n = 318			n = 318		
	$\bar{X}$	SD	อันดับ	$\bar{X}$	SD	อันดับ
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล						
3. การสร้างขวัญและกำลังใจ						
3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการสร้างขวัญและกำลังใจ ครูและบุคลากร	4.29	0.77	3	4.15	0.79	3
3.2 สร้างขวัญกำลังใจด้วยวิธีการต่าง เช่น นำคณะครูไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.21	0.80	4	4.00	0.89	4
3.3 ส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติครู	4.43	0.69	1	4.30	0.78	1
3.4 นำผลการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรมาพิจารณาความดีความชอบเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทุ่มเท ในการทำงาน และสร้างขวัญกำลังใจ	4.30	0.74	2	4.21	0.81	2
รวม	4.31	0.64		4.17	0.68	

จากตารางที่ 20 พบว่า การสร้างขวัญและกำลังใจ โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติครูมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป						
1. จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน						
1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและ ประชุมเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำ แผนพัฒนางานอาเซียน	4.24	0.78	4	4.15	0.79	1
1.2 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนางานอาเซียน	4.23	0.72	5	4.10	0.71	3
1.3 จัดทำโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผน	4.28	0.77	2	4.14	0.79	2
1.4 นำโครงการ/ กิจกรรมสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นทางการ	4.28	0.74	1	4.06	0.77	5
1.5 ติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตามแผนเพื่อพัฒนา	4.25	0.76	3	4.10	0.75	4
รวม	4.26	0.69		4.11	0.67	

จากตารางที่ 21 พบว่า การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผน และการนำโครงการ/ กิจกรรมสู่การปฏิบัติอย่างเป็นทางการ มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 และ 0.74 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.14 และ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และ 0.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป						
2. จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน						
2.1 จัดทำห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน	4.37	0.77	1	4.27	0.78	1
ระดับ ตกแต่งให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ชง การแต่งกาย สถานที่ห้องเที่ยว เป็นต้น						
2.2 จัดหา สื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อใช้ในโรงเรียนและให้บริการแก่ครูและนักเรียน โรงเรียนเครือข่าย	4.30	0.80	2	4.16	0.81	4
2.3 จัดตารางการใช้ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียนในการศึกษา ค้นคว้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.25	0.78	4	4.18	0.79	2
2.4 ประเมินการใช้ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน ศึกษาและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และรายงานผลการใช้ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน	4.27	0.76	3	4.17	0.76	3
รวม	4.30	0.70		4.19	0.70	

จากตารางที่ 22 พบว่า การจัดตั้งห้องอาเซียน/มุมอาเซียน โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า การจัดทำห้องอาเซียน/มุมอาเซียน ระดับตกแต่งให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.37 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกันมีค่าเฉลี่ย 4.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป						
3. จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา						
3.1 ประชาสัมพันธ์งานอาเซียนของสถานศึกษา	4.29	0.80	1	4.25	0.75	1
3.2 รับสมัครและจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน	4.03	0.79	4	3.86	0.85	4
3.3 ให้บริการงานอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน สื่อ อุปกรณ์จัดนิทรรศการ จัดค่ายเยาวชน เป็นต้น	4.10	0.81	2	3.98	0.80	2
3.4 ประเมินผลการทำงานของเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.08	0.82	3	3.96	0.83	3
รวม	4.13	0.71		4.01	0.69	

จากตารางที่ 23 พบว่า การจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา โดยรวมมีผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การประชาสัมพันธ์งานอาเซียนของสถานศึกษา มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ด้านการจัดงานวันอาเซียน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	<i>n</i> = 318			<i>n</i> = 318		
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	อันดับ
องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป						
4. การจัดงานวันอาเซียน						
4.1 ประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน อาเซียนเพื่อวางแผนการจัดงาน	4.22	0.76	2	4.12	0.79	2
4.2 ดำเนินจัดกิจกรรมตามแผนการจัดงาน วันอาเซียน	4.24	0.79	1	4.12	0.78	1
4.3 ประเมินผลความพึงพอใจการจัดงาน วันอาเซียน	4.21	0.86	3	4.12	0.81	3
4.4 รายงานผลการจัดงานสู่สาธารณชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.17	0.86	4	4.10	0.81	4
รวม	4.21	0.77		4.12	0.74	

จากตารางที่ 24 พบว่า การจัดงานวันอาเซียน ในภาพรวมมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การดำเนินจัดกิจกรรมตามแผนการจัดงานวันอาเซียน มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และมีผลการประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78

จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าหลักการและเหตุผลของรูปแบบ แนวคิดทฤษฎี และวัตถุประสงค์ของรูปแบบมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

องค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ มี 5 ด้าน ทุกด้านมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมาก องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ มี 1 ด้าน มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล มี 3 ด้าน ทุกด้านมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารงานทั่วไป มี 4 ด้าน และทุกด้าน มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมกับความเป็นไปได้ พบว่า ทุกองค์ประกอบจะมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้ โดยมีค่าความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณแตกต่างกัน 0.20 (ค่าเฉลี่ย 4.15-3.95) องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน 0.16 (ค่าเฉลี่ย 4.24-4.08) องค์ประกอบ ที่ 1 การบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน 0.14 (ค่าเฉลี่ย 4.21-4.07) และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไปแตกต่างกัน 0.11 (ค่าเฉลี่ย 4.22-4.11) ขณะที่ เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ ของแต่ละองค์ประกอบพบว่าด้านการสรรหาบุคลากรขององค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล มีค่าความแตกต่างกันสูงสุด คือ 0.23 (ค่าเฉลี่ย 4.14-3.91) และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ต่ำที่สุดของทุกด้าน คือ 3.91

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ทั้ง 3 ระยะ สามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง เป็นการสร้างรูปแบบจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 4 โรงเรียน ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ สังกะระห้เป็นรูปแบบได้เป็น 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ มี 5 ด้าน การบริหารงบประมาณ มี 1 ด้าน การบริหารงานบุคคล มี 3 ด้าน และการบริหารทั่วไป มี 4 ด้าน

ระยะที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ประกอบด้วยคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน โดยดำเนินการตามแผน และปฏิทินการปฏิบัติงานแล้วสรุปผลการ ใช้รูปแบบใน 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนทั้ง 4 โรงเรียน รวม 8 คน และการสนทนา

กลุ่มผู้บริหารและครู 8 คนดังกล่าว กับผู้บริหารหรือครูที่รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีอีก 4 คน รวม 12 คน ซึ่งสรุปผลการใช้รูปแบบได้ว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ทำให้สถานศึกษามีความกระตือรือร้นพยายามพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาอย่างมุ่งมั่นและจริงจัง

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการใช้แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 17 เขตพื้นที่ จากกลุ่มตัวอย่าง 318 คน ผลการประเมินรูปแบบพบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมโดยรวม ($\bar{X} = 4.22$) และมีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้โดยรวม ($\bar{X} = 4.08$) ทั้งนี้ ในแต่ละองค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยแต่ละองค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยรายด้านสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่

ด้านความเหมาะสม องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ คือ 1) การนิเทศติดตาม 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน และ 3) การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณมีด้านเดียว คือ การจัดทำงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล คือ 1) การสร้างขวัญกำลังใจ 2) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน และ 3) การสรรหาบุคลากร และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป คือ 1) การจัดห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน 2) จัดทำแผนพัฒนาอาเซียน และ 3) การจัดงานวันอาเซียน

ด้านความเป็นไปได้ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน 2) การนิเทศติดตาม และ 3) การวัดผลและประเมินผล องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ มีด้านเดียว คือ การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล คือ 1) การสร้างขวัญและกำลังใจ 2) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน และ 3) การสรรหาบุคลากร และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป คือ 1) การจัดห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน 2) การจัดงานวันอาเซียน และ 3) จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน การดำเนินการวิจัยกระทำโดยการศึกษาค้นคว้า เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน กระบวนการบริหาร การบริหารโรงเรียนเป็นฐาน บทบาทและหน้าที่การบริหารงานโรงเรียน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจนได้ร่างกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นได้ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Good practice) จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นโรงเรียน Sister school ในโครงการ Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 โรงเรียน และนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำไปตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม จนได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำไปตรวจสอบความเป็นไปได้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จากนั้นนำผลการสังเคราะห์ความเหมาะสมและผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ มาร่วมกันสรุปเป็นรูปแบบ การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในขั้นตอนต่อมาได้นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ไปใช้กับโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน เป็นเวลา 1 ภาคเรียน แล้วศึกษาผลการใช้รูปแบบใน 2 ลักษณะ คือ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนทั้ง 4 โรงเรียน รวม 8 คน เกี่ยวกับดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามรูปแบบ 2) การสนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียน กับผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีอีก 4 คน รวม 12 คน และสรุปเป็นผลการใช้รูปแบบ

ในขั้นตอนสุดท้าย ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สำหรับการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนกับผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 17 เขต ที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 คน แล้วเก็บข้อมูลมาสรุปผลการประเมินรูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 2 สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 สรุปผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหาร สถานศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยสรุปผลการวิจัยแต่ละระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการศึกษาสังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการบริหาร สถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และวิธีปฏิบัติที่ดีของการบริหารจัดการศึกษาของ สถานศึกษาตามโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) ของทั้ง 4 โรงเรียน โดยศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการสังเกต ผลการตรวจสอบความเหมาะสมที่ได้จาก การสนทนากลุ่ม และผลการตรวจสอบความเป็นไปได้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 60 คน ร่วมสังเคราะห์องค์ประกอบ เป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็น 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นอาเซียน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน 3) การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 4) การวัดผล และประเมินผล 5) การนิเทศติดตามผล

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณมี 1 ด้าน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณและ การใช้จ่ายงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสรรหาบุคลากร
2) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน 3) การสร้างขวัญและกำลังใจ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไปมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน
2) การจัดห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน 3) การจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา 4) การจัดงานวันอาเซียน

การนำองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน ไปใช้ต้องมีกิจกรรมหรือกระบวนการ
บริหารที่เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ
(Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) จึงจะประสบความสำเร็จ
ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

**ระยะที่ 2 สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง**

ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน
ประกอบการใช้คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง สรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 องค์ความรู้สู่อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษาอาเซียน หน่วย
การเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลาย สไตล์อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครือข่ายสานฝันอัจฉริย
อาเซียน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน พบว่าสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน โดยใช้ ASEAN curriculum sourcebook เป็นแนวทางในการพัฒนา
หลักสูตร มีหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การนำหลักสูตรไปใช้
และประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตรจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ จัดกิจกรรม
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีการติดตามและนิเทศการจัด
การเรียนรู้ที่เน้นอาเซียน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ มีการนิเทศติดตามประเมินผล
การใช้สื่อการสอนอาเซียนของครู ครูออกแบบเครื่องมือวัดผลสอดคล้องกับตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้
ที่คาดหวังครอบคลุมด้านความรู้ทักษะและเจตคติ ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธี
ที่หลากหลาย มีการนิเทศภายใน กำหนดกรอบ แผนการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศ มีการจัดทำ
เครื่องมือการนิเทศ และดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศ มีการประเมินผลการนิเทศ ส่งผลให้ครู

ใช้และพัฒนาหลักสูตรที่เน้นอาเซียนทั้งด้านความรู้ทักษะในการจัดการเรียนรู้อาเซียน การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และมีกระบวนการนิเทศติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. การบริหารงบประมาณ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนหนุนอาเซียน พบว่าสถานศึกษาจัดทำแผนงบประมาณ เตรียมความพร้อมสู่อาเซียน กำหนดโครงการและงบประมาณของสถานศึกษาในการทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ระดมทุนจากผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรม มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับแผน มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่า มีการนิเทศและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ทำให้มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้อง เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3. การบริหารงานบุคคล ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวางแผนพัฒนางานอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ติดตามถามหามุ่งพัฒนาอาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาบุคลากรอาเซียน พบว่าสถานศึกษาวิเคราะห์ความต้องการด้านบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน เน้นครูที่เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน มีการกำหนดกรอบงานและมอบหมายงานอย่างชัดเจน มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้านอาเซียน มีการพัฒนาครูด้านภาษาอังกฤษ ด้านเทคโนโลยี และความรู้เกี่ยวกับประเทศ สมาชิกอาเซียน จัดเอกสารตำรา สื่ออุปกรณ์เกี่ยวกับอาเซียนเพื่อให้ครูศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการนิเทศติดตามเป็นระยะ การสร้างขวัญกำลังใจ ชื่นชม ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทำให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาเซียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การบริหารทั่วไป ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา พบว่าสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานอาเซียนที่ชัดเจน การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้/ มุมอาเซียน มีการจัดทำห้องอาเซียนศึกษา มุมอาเซียน ในโรงเรียน มีการจัดหาสื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีบริการครูและนักเรียน จัดตารางการใช้ห้องการเรียนรู้อาเซียน การจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา มีการประชาสัมพันธ์ การบริการห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน จัดนิทรรศการนำเสนอวิธีปฏิบัติที่ดี

เพื่อเผยแพร่ในระดับกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีการศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี มีการเผยแพร่ผลงานการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้สถานศึกษา มีห้อง/ ศูนย์อาเซียนศึกษาไว้บริการนักเรียน ครู ชุมชน รวมทั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนอย่างทั่วถึง

สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทำให้สถานศึกษามีความกระตือรือร้นพยายามพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานตามรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาอย่างมุ่งมั่นและจริงจัง

ระยะที่ 3 สรุปผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยสรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17 เขต จากกลุ่มตัวอย่าง 324 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน 318 ฉบับ โดยมีรายละเอียดที่นำเสนอแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกี่ยวกับหลักการและเหตุผลของรูปแบบ แนวคิดทฤษฎีของรูปแบบ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. เมื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามองค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยมีความเหมาะสมในองค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล เป็นอันดับสูงสุด และมีความเป็นไปได้ในองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป เป็นอันดับสูงสุด

3. เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ มีผลดังนี้

3.1 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านการนิเทศติดตามเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นอาเซียน

3.2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการนิเทศติดตามใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นอันดับสูงสุด

3.3 องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

3.4 องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากทุกด้าน โดยมีด้านการจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียนเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดงานวันอาเซียน

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความเหมาะสมกับความเป็นไปได้ พบว่า ทุกองค์ประกอบจะมีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยขออภิปรายผลเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ที่มี 4 องค์ประกอบเป็นเพราะกรอบภารกิจของสถานศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดงานของสถานศึกษาไว้ 4 งาน คือ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคคล 3) งานการเงิน และ 4) งานบริหารทั่วไป ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะมีด้านย่อยๆ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน 3) การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผล 5) การนิเทศติดตามผล องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ คือ การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) การสรรหาบุคลากร 2) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน 3) การสร้างขวัญและกำลังใจ และองค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน 2) การจัดห้อง/มุมอาเซียน 3) จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) การจัดงานวันอาเซียน

ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 4 ประการนั้น ประกอบด้วยงานที่สำคัญของสถานศึกษาทั้งสิ้น ทั้งนี้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ของตนเองตามกรณีดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 151) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารจัดการภารกิจตามอำนาจหน้าที่ได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนและการศึกษาอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ขณะที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2540, หน้า 23-24; Campbell and Gregg, 1957; และ Smith 1961, p. 170) กล่าวถึง รูปแบบการบริหาร โรงเรียนที่มีองค์ประกอบสอดคล้องกัน โดยแบ่งเป็น 6 งาน คือ 1) งานด้านหลักสูตรและการสอน 2) งานบริหารบุคลากร 3) งานบริการนักเรียน 4) งานด้านอาคารสถานที่ 5) งานงบประมาณและธุรการ และ 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยลักษณะของรูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ตรงกับแนวคิดของทาคาโอะ มียาคาวะ (2529) ที่กำหนดไว้ 5 ประการ คือ 1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร มากกว่าเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบรวม 2) รูปแบบควรนำไปสู่การพยากรณ์ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิกไป 3) รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน 4) รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่หรือความสัมพันธ์ของเรื่องที่ศึกษาได้ และ 5) รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับ กรอบทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

ในองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ มีประเด็นในการพิจารณาว่าทำไมจึงได้รูปแบบเป็นชื่อและ โครงสร้างของรูปแบบดังกล่าว จึงขออภิปรายผล ดังนี้

1.1 การบริหารงานวิชาการ มีโครงสร้างเป็น 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นอาเซียน 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน 3) การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผล และ 5) การนิเทศติดตามผล ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นจุดหมายที่สำคัญที่สุด หลักสูตรจะกำหนดทิศทางไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ลงสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียนของครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ดังกล่าว การมีสื่อและแหล่งเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทักษะ และประสบการณ์ได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันครูต้องมีกระบวนการวัดผลประเมินผลผู้เรียนในทุกด้านเพื่อตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูผู้สอนอาจจะไม่ทราบว่าปัญหา

ที่เกิดจากการจัดการตามแผนการเรียนรู้เกิดจากอะไรถ้าไม่มี ผู้นิเทศติดตามผลเป็นผู้ให้ข้อมูล หรือการปรึกษาหารือในการแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป สอดคล้องกับ พิสมัย พันธกุลวัลย์ (2556) ได้ศึกษา ความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้ประชาคมอาเซียนพบว่า ความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเสนอ แนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาคือการวางแผนเตรียมครู บุคลากรทุกคน ได้ตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน การส่งครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษา ตลอดจน การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1.2 การบริหารงบประมาณ มีโครงสร้างด้านเดียวคือการจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ องค์ประกอบของรูปแบบในการบริหารงบประมาณเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการอำนวยความสะดวก การดำเนินงานดังกล่าวของสถานศึกษาและงบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากทางราชการ คือ หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาจึงต้องถูกตรวจสอบและรายงานผลการใช้งบประมาณ แม้แต่งบประมาณที่ได้จากการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชน และภาคเอกชน ดังนั้น การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนจึงต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการจัดทำจัดตั้งงบประมาณ และการใช้งบประมาณสอดคล้องกับ Lau (2003) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการขาดดุลงบประมาณของมหาวิทยาลัย ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรของมหาวิทยาลัยในการตัดสินใจ การใช้งบประมาณเป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในการจัดทำงบประมาณและองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำ การยอมรับ การฝึกอบรม การมีนโยบายและมีแนวปฏิบัติที่ดีในการใช้จ่ายงบประมาณ

1.3 การบริหารงานบุคคล มีโครงสร้างตามรูปแบบ 3 ด้าน คือ 1) การสรรหามหาวิทยาลัย 2) การพัฒนามหาวิทยาลัย และ 3) การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารองค์การส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน ทั้งนี้ เนื่องจากในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนต้องใช้นักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ขณะเดียวกันบุคลากรดังกล่าวและบุคลากรอื่น ๆ ก็ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถไปพร้อมกันด้วยเพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนเป็นกระบวนการจัดการทั้งระบบ โดยการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร จะทำให้นักศึกษาดังกล่าวมีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบ การปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ พร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา

เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับอาเซียนที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งศักยภาพและสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นนั้นสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาของ Marmon (2002) เกี่ยวกับการกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหารและบุคคลที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา พบว่าผู้บริหารและบุคคลในองค์กรต้องมีสมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตร การติดตามและประเมินผล การจัดทำคำของบประมาณ ภาวะผู้นำ การวางแผน ความสัมพันธ์กับชุมชน การรู้จักใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาวิชาชีพจึงจะประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กร

1.4 การบริหารทั่วไป กำหนดโครงสร้างตามรูปแบบเป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน 2) การจัดห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน 3) การจัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 4) การจัดงานวันอาเซียน ซึ่งจากรูปแบบดังกล่าว ทุกด้านจะมีเนื้อหาของสาระของการปฏิบัติงานแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ไม่สามารถนำมาจัดเป็นกลุ่มที่มีความคล้ายกันได้ เหมือนการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ เนื่องจากในการจะจัดกลุ่มในด้านต่าง ๆ ขององค์ประกอบงานบริหารทั่วไปเป็นการเฉพาะเรื่องจะได้ความสำคัญขององค์ประกอบที่จะจัดขึ้นน้อยเกินไปและจะมีองค์ประกอบของรูปแบบมากเกินไป ดังนั้น การมอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่ ให้กับบุคลากรในการรับผิดชอบการบริหารทั่วไปจึงต้องเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถหลายอย่างอยู่ในตัว โดยเฉพาะในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จมีหลายอย่าง สอดคล้องกับผลการรายงานผลการศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2557) ที่พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาห้องเรียนสู่อาเซียน การจัดทำจัดหาแหล่งเรียนรู้ การจัดทำศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน การจัดกิจกรรมอาเซียนและงานวันอาเซียน การประกวดการแข่งขันต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนมีความสำคัญที่จะทำให้โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบรูปแบบที่ผู้วิจัยจัดสร้างได้แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างแบบแผน ขั้นตอนวิธีการในการดำเนินการประสานความสัมพันธ์ตามภารกิจของสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยสถานศึกษามีกระบวนการในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม เป็นหลักการและแนวคิดหลักที่นำมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สอดคล้องกับแนวคิดของ Bardo and Hartman (1982, p. 70) ที่กล่าวว่า รูปแบบเป็นชุดของข้อความเชิงบรรยายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะ และหรือบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) ของ Keeves (1988, pp. 561-565) ที่กล่าวไว้ว่า เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษาแผนภูมิหรือรูปภาพเพื่อให้เห็น โครงสร้างทางความคิดและใช้ในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดด้อยของรูปแบบประเภทนี้ คือ ขาดความชัดเจนแน่นอนทำให้ยากต่อการทดสอบรูปแบบ อย่างไรก็ตามได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษา เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

2. ผลการใช้รูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 4 โรงเรียน นั้น ปรากฏว่าสถานศึกษามีความกระตือรือร้น มีความพยายามที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการตามองค์ประกอบของรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามหน่วยการเรียนรู้ 13 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป การบริหารดังกล่าวเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 5 และมาตรา 39 วรคสอง และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านให้สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่ง สิริรानी วสุภัทร (2551, หน้า 29) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าวจิตใจหรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษารวมพลังและประสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้งานวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณญาดา บุตรกัณฑ์ (2556) ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพร้อมของสถานศึกษาในการรองรับก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมของสถานศึกษาในการรองรับก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ขณะเดียวกัน Kim (1998, p. 192) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างภาวะผู้นำและวัฒนธรรมโรงเรียนที่มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่ศึกษานั้น มี 3 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างขององค์การ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และวัฒนธรรมโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำหรับภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ภายหลังจากใช้รูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้อาเซียน พัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศติดตาม มีจุดเน้นที่สำคัญคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน สอดคล้องกับ เมธินี วงศ์วานิช รมภการภรณ์ (2554) ได้ศึกษา แนวทางในการดำเนินงานทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เรื่อง “เครือข่ายการศึกษาไทย : กลไกสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกภาคส่วนควรสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมทางด้านทักษะภาษาอังกฤษ ภาษาประชาคมเพื่อนบ้านอาเซียน ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) กล่าวได้ว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารของคนในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน นักเรียนที่มีพื้นฐานทางภาษาที่ดีจะมีส่วนช่วยในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น นำไปสู่การประกอบอาชีพที่ต้องอาศัยภาษาอังกฤษในการติดต่อประสานงานกันระหว่างประเทศ ทั้งภาคธุรกิจ การศึกษา วัฒนธรรม การเมือง เป็นต้น จากความสำคัญดังกล่าวทำให้สถานศึกษาให้ความสำคัญด้วยการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนที่จัดแตกต่างกันไปตามพื้นที่จัดหาครูชาวต่างชาติมาปฏิบัติการสอน ในประเด็นนี้มีงานวิจัยที่สนับสนุน ได้แก่ สรวิศ ทนุการ (2558) ได้ศึกษา ความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 9 พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรจัดหาครูที่สอนภาษาในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียนมาสอนในสถานศึกษา จัดทำโครงการสถานศึกษาคู่พัฒนาระหว่างสถานศึกษาในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู และนักเรียนในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน และจรรุวรรณิ แพร่ศรีสกุล (2556) ได้ศึกษา สภาพและ แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้สถานศึกษาควรมีการนำวิทยากรชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารได้ ควรมีการพัฒนาด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นเพื่อการสนทนาและใช้ได้จริง

นอกจากนี้ ภายหลังจากการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ส่งผลให้ครูมีการพัฒนาตนเองจนครูมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีทักษะในการจัดการเรียนรู้อาเซียน มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานด้านอาเซียน นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรอาเซียนศึกษา มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน สถานศึกษามีระบบการบริหารงานที่ดี มีความพร้อมทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และกิจกรรม บุคลากร งบประมาณ สถานที่และแหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ผู้ปกครองและชุมชนมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นผลมาจากระบบการบริหารงานของสถานศึกษา โดย Maquire (1994, p. 434) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: เงื่อนไขสำหรับการดำเนินการ (School-based management: Conditions for implementation) ผลการวิจัยพบว่ามีปัจจัยสำคัญ 6 ประการ ในการนำนโยบายการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปดำเนินการ ได้แก่ งบประมาณ ความไว้วางใจ การฝึกอบรม การตรวจสอบได้ ความร่วมมือในการตัดสินใจ และความร่วมมือจากสหภาพครู ทั้งนี้ ผลการวิจัยยังพบ อีกว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินการของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการดำเนินการวางแผนพัฒนาทั้ง 4 ด้าน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาเซียน กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ ชัยยามะ (2554) ได้ศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนวัดโนทัยพายัพ เมื่อวิเคราะห์สภาพบริบททั่วไปและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความต้องการในด้านการส่งเสริมครูและบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียน และด้านหลักสูตรของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษานั้นจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรของรัฐและเอกชน ที่จะร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมสนับสนุน อันจะก่อให้เกิดความยั่งยืนและต่อเนื่องซึ่ง บงกชวิ รัตนวงศ์ (2555) ได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการปรับตัวของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ได้แก่ ปัจจัยด้านการกระจาย

อำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านทักษะการบริหาร และจากรูวรรณิ แพร์ศรีสกุล (2556) ได้ศึกษาสภาพและแนวทาง การบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการบริหารจัดการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์มีการจัดสรรงบประมาณ ให้โรงเรียนในสังกัดเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

3. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง พบว่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง อาจเห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 4 ของรูปแบบ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เป็นบทบาทหน้าที่และภาระงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นหลักในการบริหารสถานศึกษาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ส่วนประกอบย่อยของแต่ละองค์ประกอบครอบคลุมภารกิจครบถ้วน เพียงแต่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำไปบูรณาการให้นักเรียน ครู ชุมชน กับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้มากขึ้นและประสบความสำเร็จเพียงใด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำและมีสมรรถนะในการบริหารจัดการตามองค์ประกอบของรูปแบบในทุกองค์ประกอบ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ Marmon (2002, p. 138) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การกำหนดสมรรถนะหลักของผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษาภายใต้ข้อกำหนดของส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักสำหรับผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการจัดการศึกษา ได้แก่ สมรรถนะด้านการบริหาร การรับบุคคล การแนะนำหลักสูตรทั่วไปหลักสูตรพิเศษ การหาเงินมาช่วยเหลือ การติดตามและประเมินผล การจัดทำค่าของงบประมาณ สารสนเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภาวะผู้นำ การจูงใจ การวางแผน การพัฒนาวิชาชีพ ความสัมพันธ์กับชุมชน การสรรหา การสอน และเทคโนโลยี ขณะที่ สรวิศ ทุนการ (2558) ได้ศึกษา ความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 9 ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการพัฒนาครูผู้สอน 3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่าด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรจัดหาครูที่สอนภาษาในประเทศ กลุ่มประชาคมอาเซียนมาสอนในสถานศึกษา จัดทำโครงการสถานศึกษาสู่พัฒนาระหว่างสถานศึกษาในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียนในประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน

ขณะเดียวกันผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.22 ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ 4.08 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าค่าเฉลี่ยความเหมาะสมจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ โดยแต่ละด้านของ องค์ประกอบมีค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของรูปแบบทุกด้านเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่าองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน มีหลักการแนวคิดทฤษฎีและองค์ประกอบของโครงสร้างรูปแบบที่เหมาะสม ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ขณะเดียวกันถ้าจะนำรูปแบบที่มีความเหมาะสมดังกล่าวไปปฏิบัติจริงในสถานศึกษาโดยมีกฎหมายระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องด้วย รวมทั้งความขาดแคลนทรัพยากรในการบริหาร เช่น งบประมาณ คน วัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะการบริหารจัดการที่ยังขาดประสิทธิภาพ ความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงจึงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของรูปแบบ สอดคล้องกับรายงานการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษา เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2557) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 ในด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งงบประมาณจ้างครูต่างประเทศ หน่วยงานต้นสังกัด จัดกิจกรรมอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การพัฒนาครูผู้สอน บุคลากร และนักเรียน ซึ่งประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นปัญหาที่ทำให้การนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายองค์ประกอบ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

3.1 หลักการและเหตุผลของรูปแบบ พบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่าหลักการและเหตุผลของรูปแบบอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่ว่าสังคมทุกวันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ดังนั้น องค์การทั้งหลายรวมถึงสถานศึกษาต้องสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อคุณภาพการศึกษา และความอยู่รอดของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Kast and Rosenzweig (1985, pp. 574-575) ที่กล่าวว่าผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการรักษาไว้ซึ่งความสมดุลด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดวิธีการที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความสมดุลดังกล่าวประกอบด้วยมิติ ดังต่อไปนี้ 1) มีความมั่นคง 2) มีความต่อเนื่อง 3) มีความสามารถในการปรับตัว 4) มีการริเริ่มสิ่งใหม่

3.2 แนวคิดทฤษฎีของรูปแบบ พบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจเห็นว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้กำหนดภารกิจที่สำคัญ 4 งาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหาร งบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป ต้องมีการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์รูปแบบเชิงระบบ (System approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ ตามแนวคิดของ Brown and Moberg (1980, pp. 16-17) ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อม (Environment) เทคโนโลยี (Technology) โครงสร้าง (Structure) กระบวนการจัดการ (Management process) และกระบวนการตัดสินใจสั่งการ (Decision making) จึงจะมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้บริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ในกระบวนการบริหารผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงหน้าที่หลักในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ซึ่งในปัจจุบันกระบวนการบริหารที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้คือ แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้บริหาร (Management function) ของ Koontz and O' Donnell (1972, p. 113) ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling)

3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ ผู้วิจัยได้ออกแบบองค์ประกอบไว้ 4 องค์ประกอบ ตามภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน แต่ละองค์ประกอบจะมีองค์ประกอบย่อยซึ่งมีประเด็นที่จะอภิปรายผลได้ดังนี้

3.3.1 การบริหารงานวิชาการ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจเห็นว่าการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นอาเซียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล จึงเห็นได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญกับการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจะขาดหลักสูตรไม่ได้ เพราะหลักสูตรเป็นโครงร่างที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อะไรบางอย่าง จึงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน เมื่อมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำหลักสูตร

ไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของงานวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษา จึงให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่าง ๆ ที่หลากหลายโดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง เกิดการพัฒนาตนและสังคมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติในประชาคมอาเซียนต่อไป

อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการหลักสูตรที่เน้นอาเซียน ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำทางวิชาการจะต้องมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการหลักสูตรที่เน้นอาเซียน ดังกล่าวให้ครูหรือ ผู้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ Barnard (1984) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ แนวทางที่ศึกษาคือการเปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลและความคาดหวังของผู้บริหารระดับสูงและครู ในโรงเรียน ต่อบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐแมสซาชูเซตส์ พบว่า 1) ความคาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้บริหารระดับสูง และครูใน โรงเรียน เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน 2) การรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้บริหารระดับสูง และครูใน โรงเรียน เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน ในฐานะผู้นำทางวิชาการ มีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกับ Buzzzi (1991) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของ โรงเรียนกับการเลือกแบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนใน โรงเรียนประถมศึกษา รัฐคอนเนคติกัต ผลการวิจัยพบว่า แบบความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ ความมีประสิทธิภาพของ โรงเรียนและเป็นตัวทำนายความมีประสิทธิภาพของ โรงเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรที่เน้นอาเซียนดังกล่าว นั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังอาจเห็นว่า ในการนำหลักสูตรที่เน้นอาเซียน ไปจัดทำแผนการเรียนรู้นั้น ควรมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรดังกล่าว เพราะการนิเทศติดตาม จะช่วยให้ครูและผู้บริหารมีความร่วมมือกันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและ มีความพึงพอใจในการนิเทศร่วมกัน สอดคล้องกับ Anello (1996, pp. 2941-A) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและทัศนคติของครูและครูใหญ่ที่มีต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ จุดมุ่งหมายในการวิจัย เรื่องนี้เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและเจตคติโรงเรียนประถมศึกษาในสปริงฟิลด์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร โรงเรียนรับรู้ว่าคุณเองสามารถทำการนิเทศใน โรงเรียนของคุณได้ เป็นอย่างดี ส่วนครูก็ต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากขึ้นในการนิเทศภายในโรงเรียน โดยครูรู้สึกพึงพอใจในการนิเทศภายในที่ครูได้รับ

จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบที่ 1 การบริหาร งานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ($\bar{X}$) = 4.21 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้

$(\bar{X}) = 4.07$ อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามรูปแบบ มีกระบวนการดำเนินงานที่ครอบคลุมครบถ้วน ทั้งในเรื่องหลักสูตรการศึกษาที่เน้นอาเซียน การจัดการ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นอาเซียน การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการนิเทศ ติดตาม ขณะที่การจะดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังกล่าวลงสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษามีข้อจำกัด ด้านโครงสร้างของหลักสูตร เวลาเรียนตามโครงสร้าง การจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปจัดทำแผน การเรียนรู้ในห้องเรียน การจัดหาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ และการนิเทศติดตามของสถานศึกษาที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมด้านดังกล่าวให้ครบถ้วนจึงจะประสบความสำเร็จ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ ระดับความพร้อมของสถานศึกษายังเป็นปัญหาอยู่มาก สอดคล้องกับรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final report) โครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากร เพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียนของ พัชรราวัลย์ วงศ์บุญสิน (2555) ที่พบว่าระดับความพร้อมของ ผู้บริหารและครูในด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อยทุกข้อ

3.3.2 การบริหารงบประมาณ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องมือ สำคัญในการบริหารงาน การควบคุม และการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และ อาจเห็นว่าปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน คือ การบริหาร จัดการงบประมาณสอดคล้องกับรายงานการศึกษาของ สำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2557, หน้า 116-119) พบว่า สถานศึกษาไม่ได้รับงบประมาณในการจ้างครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และ ครูผู้สอนภาษาในประเทศอาเซียน ขณะเดียวกัน ผู้บริหารสถานศึกษาได้เสนอแนวทางเชิงนโยบาย แก่กระทรวงศึกษาธิการให้ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดสรรงบประมาณจ้างครูต่างชาติเจ้าของภาษาโดยตรง รวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดส่งครูเจ้าของภาษาไปจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ นอกจากนั้น ในการดำเนินการ พัฒนาการครูผู้สอนควรจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสู่อาเซียน เพื่อใช้ ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตลอดปี จะเห็นได้ว่างบประมาณมีความสำคัญและเป็นปัจจัยหนึ่งของการบริหารที่มีความสำคัญในองค์การ เป็นอย่างมากทั้งในด้านของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ การควบคุมการดำเนินงานของ องค์การ และการตรวจสอบประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้วย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Lau (2003) เกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยการแพทย์และ

วิทยาศาสตร์เรื่อง ปัญหาการขาดดุลงบประมาณของมหาวิทยาลัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม และการประชุมคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณเป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ในการจัดทำงบประมาณ บุคลากรของมหาวิทยาลัยต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ และมีความเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การติดต่อ สื่อสาร ภาวะผู้นำ การยอมรับ การฝึกอบรม การมีนโยบายที่ดี การมีแนวปฏิบัติที่ดีมีความสำคัญ ในลำดับต้น ขณะเดียวกัน Goertz and Hess (1998, p. 490) ได้ศึกษา งบประมาณแบบใช้โรงเรียน เป็นฐานในเขตการศึกษา 4 เขต ได้แก่ ชิคาโก ฟอर्थเวอร์ท นิวยอร์กซิตี และโรเซทเตอร์ จำนวน 30 โรงเรียน โดยสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,000 คน คือ ผู้บริหาร โรงเรียน บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการสอน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า 1) การมี กระบวนการบริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างเป็นทางการ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมและมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสรร งบประมาณของโรงเรียน 2) งบประมาณ ที่โรงเรียนมีอำนาจในการใช้จ่ายมีจำนวนจำกัด ทำให้โรงเรียน ไม่สามารถพัฒนาอย่างรวดเร็ว 3) โรงเรียนสามารถใช้ข้อมูลคะแนนในการวิเคราะห์ความประสงค์ของนักเรียนและกำหนด โครงการได้

จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ องค์ประกอบที่ 2 การบริหาร งบประมาณ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.15 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ 3.95 ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาตามรูปแบบมีกระบวนการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย งบประมาณ และรายงานการตรวจสอบ ติดตามงบประมาณอย่างเป็นระบบ ขณะที่การนำกระบวนการ ลงสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา การจัดตั้ง การใช้จ่ายงบประมาณ ต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย อย่างเคร่งครัด ต้องดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ถูกต้องตามระเบียบ และ ทันเวลาในปีงบประมาณ โดยการดำเนินการดังกล่าว ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา รวมถึงการประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือภายนอก ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ Lau (2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการงบประมาณของมหาวิทยาลัยการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปัญหาการขาดดุลงบประมาณของมหาวิทยาลัย ดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามและการประชุมคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรของ มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณเป็นยุทธศาสตร์ ที่มีประสิทธิภาพในการจัดทำงบประมาณ บุคลากรของมหาวิทยาลัยต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำ งบประมาณ และมีความเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ ได้แก่

การติดต่อสื่อสาร ภาวะผู้นำการยอมรับ การฝึกอบรม การมีนโยบายที่ดี การมีแนวปฏิบัติที่ดี มีความสำคัญในลำดับต้น

3.3.3 การบริหารงานบุคคล ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่ากระบวนการพัฒนาบุคลากรถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานบุคคล เพราะการพัฒนาบุคลากรจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรสามารถทำได้ ด้วยวิธีการฝึกอบรม ปฐมนิเทศ ส่งไปศึกษาดูงาน ร่วมสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อบุคลากรนั้น ๆ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนชัย มากพูน (2556) ที่ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการเรียนรู้ ผู้ประกอบการอาเซียน โรงเรียนบ้านวังตาลาดสมบูรณ์ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การพัฒนาบุคลากรด้านจัดการเรียนรู้ผู้ประกอบการอาเซียนด้วยกลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศและการศึกษาตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้ผู้ประกอบการอาเซียน เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม สามารถทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้ประกอบการอาเซียน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ผู้ประกอบการอาเซียน และนำแผนการจัดการเรียนรู้ผู้ประกอบการอาเซียน ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างดี ขณะเดียวกัน นิพนธ์ พัวพงศกร (2555) ได้ศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่า ปัจจุบันการผลิตและพัฒนากำลังคน นับเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากประเทศต่าง ๆ ในทุกภูมิภาคของโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.24 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ 4.08 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาตามรูปแบบเป็นกระบวนการบริหารบุคคลครบถ้วน ตั้งแต่เริ่มการสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรและการสร้างขวัญกำลังใจ อันเป็นการธำรงรักษาไว้ของทรัพยากรบุคคลในองค์กร ในขณะที่ การนำกระบวนการบริหารงานบุคคลดังกล่าวไปใช้ในการปฏิบัติจริงในสถานศึกษามีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาหรือเป็นปัญหาต่อการพัฒนาบุคลากรได้ สอดคล้องกับการศึกษาการพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนช่างฝีมือทหาร ในการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 ของ เอกราช อมะวัลย์ (2554)

ที่พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาในการเข้าเป็นประชาคมอาเซียน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความเข้าใจเพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ปัจจัยศักยภาพบุคลากรที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่เหมาะสม มีความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลง 3) ปัจจัยคุณภาพมาตรฐานเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน

3.3.4 การบริหารทั่วไป ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โรงเรียนต้องมีแผนเพื่อใช้ในการดำเนินงานอาเซียนอย่างชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำหนดพันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ที่พร้อมดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษามีการจัดห้องอาเซียนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และรวบรวมสื่อต่าง ๆ สำหรับการจัดการเรียนรู้อาเซียน ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการรายงานการศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานศึกษาธิการภาค 5, 2557, หน้า 115) เกี่ยวกับการจัดทำแนวทาง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน หรือครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียนในด้านบริหารจัดการ พบว่า การพัฒนาห้องเรียนสู่อาเซียน แหล่งเรียนรู้ โครงการจัดทำศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน การจัดกิจกรรมอาเซียนและวันอาเซียน สัปดาห์อาเซียน การประกวดแข่งขันต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน มีความสำคัญที่จะทำให้โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ยังออกแบบให้สถานศึกษาได้รวมตัวกันในรูปแบบของเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน และพัฒนาให้นักเรียนและครูตระหนักและเห็นคุณค่าความสำคัญของอาเซียน จึงกำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมวันอาเชียนดังกล่าวรวมตัวและ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มประชาคมอาเซียน ขณะเดียวกัน Wilson and Mcpake (2000, pp. 119-132) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา ด้านการจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ และการประเมินผลการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 86 ของโรงเรียนได้จัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างเต็มรูปแบบ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสิ่งที่โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนนั้น จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยควบคุมและให้ความสำคัญกับงานที่ผู้บริหารโรงเรียนบางคนเลือกที่จะใช้การรายงานเรื่องของโรงเรียนให้คณะกรรมการ โรงเรียนทราบมากกว่าการขอคำปรึกษาหารือกับคณะกรรมการ โรงเรียน

จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ องค์กรประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม 4.24 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ 4.11 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ในรูปแบบการบริหารทั่วไปเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนจะเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในการจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน การจัดตั้งห้องเรียน/ มุมอาเซียน การจัดตั้งเครือข่าย การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา ตลอดจนการจัดงานวันอาเซียนในการปฏิบัติจริงในสถานศึกษาต้องได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการอย่างเพียงพอจากทุกฝ่าย สอดคล้องกับรายงานการศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานศึกษาธิการภาค 5 (2555) ในการจัดทำแนวทางข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานอาเซียนของโรงเรียน พบว่าการพัฒนาห้องเรียน/แหล่งเรียนรู้ การจัดทำศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน การจัดกิจกรรมอาเซียนและวันอาเซียน การประกวดแข่งขันต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียน มีความสำคัญที่จะทำให้โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ ควรดำเนินการ ดังนี้

ระดับนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรขยายผลการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ทักษะเกี่ยวกับอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน และการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศของสมาชิกอาเซียนเพื่อการสื่อสาร
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาในโครงการ Spirit of ASEAN เท่ากับตอนเริ่มโครงการ และขยายโรงเรียนคู่ขนานหรือโรงเรียนเครือข่ายให้ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานด้วยเช่นกัน
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดทำระบบ รูปแบบ หรือแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และการประเมินผลครอบคลุมการดำเนินงานทั้งระบบ

ระดับปฏิบัติ

1. การนำรูปแบบและคู่มือการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในโรงเรียนควรดำเนินการระหว่างโรงเรียนที่มีวิถีปฏิบัติที่ดีกับโรงเรียนคู่ขนาน หรือโรงเรียนเครือข่ายเพียง 3 ถึง 5 โรงเรียน จะมีประสิทธิผลมากกว่า
2. การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ดังนั้น การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนไปใช้ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ออกแบบไว้โดยเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การจัดกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการนิเทศติดตาม
3. ในการสรรหาบุคลากร ควรให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการสรรหาเอง เพื่อจะได้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ควรมีระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมอาเซียนของโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบ/แนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวิทยาการและเทคโนโลยี
2. ควรศึกษารูปแบบ/แนวทางการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศประชาคมอาเซียนอย่างจริงจังต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของคนไทยให้สูงขึ้น
3. ควรศึกษารูปแบบ/แนวทางในการสร้างเครือข่ายกับองค์กรหน่วยงานภายในประเทศและระดับกลุ่มประเทศอาเซียน
4. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
5. ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาชายแดนประเทศไทยกับสถานศึกษาประเทศเพื่อนบ้าน
6. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้เกิดสมรรถนะในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บรรณานุกรม

- กาญจนา จันทร์ประเสริฐ. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ*. คุุญฉินิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุุญฉินิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- เกียรติศักดิ์ ชัยยามะ. (2554). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมในการเตรียมเยาวชนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนวัด โนนทัยพายัพ*. สภาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ขวัญฟ้า รังสิยานนท์. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัย*. ศึกษาศาสตร์คุุญฉินิพนธ์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2540). *นวัตกรรมทางเทคโนโลยีในทศวรรษ 2000*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- จารุวรรณิ แพร์ศรีสกุล. (2556). *สภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*. ปริญญาคุุญฉินิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะคุุญฉินิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ทาคาโอะ มียากาวะ. (2529). *เศรษฐกิจมิติเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รู้แจ้ง.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2548). *องค์การและการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 11)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนชัย มากพูน. (2556). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียนบ้านวังตาลาดสมบูรณ อำเภอสทิต จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิพนธ์ พัวพงศกร. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- บงกชวิ รัตนวงศ์. (2555). *ปัจจัยเชิงสาเหตุการปรับตัวของสถานศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรวาลัย วงศ์บุญสิน (2555). *รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final report) โครงการพัฒนาบุคลากรและผลิตภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปิดเสรีอาเซียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณญาดา บุตรกันหา. (2556). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความพร้อมของสถานศึกษาในการรองรับก้าวสู่ประชาคมอาเซียน อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พิสมัย พันธวุฒิวัด. (2556). *ความพร้อมด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สภาการศึกษา.
- ไพรัช รัชชพงษ์ และกฤษณะ ช่างกล่อม. (2541) *เทคโนโลยีสารสนเทศ, การศึกษากับการพัฒนาประเทศ, นโยบายการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เมธินี วงศ์วานิช รัชมกการณ. (2554). *แนวทางในการดำเนินงานทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชกิจจานุเบกษา (2553). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. เล่ม 127 ตอนพิเศษ 98 ง. หน้า 28.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). *ปฏิวัติการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2555). *วิธีการผสมผสานสำหรับการวิจัยและประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว). (2558). *แผนปฏิบัติการ โรงเรียน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว) ปีการศึกษา 2558*. จันทบุรี: โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14 (ท่าใหม่บ้านลิว).
- โรงเรียนแม่คือวิทยา. (2558). *แผนปฏิบัติการ โรงเรียนแม่คือวิทยา ปีการศึกษา 2558*. เชียงใหม่: โรงเรียนแม่คือวิทยา.

- โรงเรียนอนุบาลพังงา. (2558). *แผนปฏิบัติการ โรงเรียนอนุบาลพังงา ปีการศึกษา 2558*. พังงา: โรงเรียนอนุบาลพังงา.
- โรงเรียนอนุบาลลพบุรี. (2558). *แผนปฏิบัติการ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ปีการศึกษา 2558*. ลพบุรี: โรงเรียนอนุบาลลพบุรี.
- ศรีวิการ์ เมฆวัชชัยกุล. (2554). *การสัมมนาผู้บริหารการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซท.
- สรวิศ ทนุกกร. (2558). *ความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สิร์รานี วสุภัทร. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. คุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: The Knowledge Center.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *แผนยุทธศาสตร์อาเซียนด้านการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ “เสริมสร้างความเข้าใจ ใฝ่รู้ภาษา มุ่งพัฒนาสัมพันธ์ รู้เท่าทันเทคโนโลยี สามัคคีอาเซียน”* (พ.ศ. 2558-พ.ศ. 2562) กรุงเทพฯ: พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1. (2557 ก). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2558*. สมุทพรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1. (2557 ข). *รายงานการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียน*. ม.ป.ท..
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทพรปราการ เขต 1. (2557 ค). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)*. ม.ป.ท..
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554 ก). *การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554 ข). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2555*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *รายงานประจำปี 2554*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวทางการนำ ASEAN curriculum sourcebook สู่อการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย .
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: วิ ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 5. (2557). *รายงานการศึกษาเรื่อง การศึกษาความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. ชลบุรี: สำนักงานศึกษาธิการภาค 5.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 5. (2558). *รายงานข้อมูลสาระสนเทศสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 3 และเขตตรวจราชการที่ 9 ประจำปีงบประมาณ 2557*. ชลบุรี: สำนักงานศึกษาธิการภาค 5.
- สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *รวมกฎหมายปฏิบัติราชการ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. กรุงเทพ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555 ก). *การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555 ข).
การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555 ค).
คู่มือการดำเนินงาน โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน *Spirit of ASEAN*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555 ง).
แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุภูมิ เฉลยทรัพย์ และครรชิต มาลัยวงศ์. (2547). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต (ฉบับปรับปรุง
ใหม่). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อโณทัย งามวิชัยกิจ. (2558). การวิจัยแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ. *วารสาร
การจัดการสมัยใหม่*, 13(1), 1-12.
- เอกราช อะมะวัลย์. (2554). การพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียม
ความพร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558. งานนิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง, คณะรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- เอกรินทร์ สีมหาศาล, สุคนธ์ สินธพานนท์ และสมปอง อมรสิทธิวงศ์. (ม.ป.ป). *การเตรียม
ความพร้อมสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอส ดี
เพรส.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ในรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management)*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anello, F. R. (1996). Behaviors and attitudes of teachers and principals concerning effective
supervision. *Dissertation Abstracts International*, 56(8), 2941-A

- Bardo, J. W., & Hartman, J. J. (1982). *Urban sociology: A systematic introduction*. U.S.A: F.E. Peacock.
- Barnad, A. E. (1984). A study of role of the senior high school principle as in struction leader. *Dissertation Abstracts International*, 45(04), 994-A.
- Bateman, T. S., & Snell, S. A. (1999). *Management: Building competitive advantage* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Bertalanffy, L. V. (1968). *General system theory: Foundations, Development, Application*. New York: George Braziler.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1998). *Research in edication* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Briggs, K. L. (2003). *Experiences of SBM in the United States of America present in the third international forum on education reform: Education decentralization revision: School-based management*. n.d.
- Brown, W. B., & Moberg, D. J. (1980). *Organization theory and management: A macro approach*. New York: Joho Wiley and Sons.
- Buzzi, M. J. (1991). The Relationship of School Effectiveness to Selected Dimensions of Priciple's Instructional Leadership in Elementary School in the state of connecticurtaion. *Dissertation Abstracts International*, 51(12), 3167-A.
- Campbell, R. F., & Gregg, R. T. (1957). *Administrative behavior in education*. New York: Harper and Row.
- Carr, M. N. (1998). *Forms of school-based management: Working and planning with your school site-based management*. Retried from <http://Idanati.org/articles/seab/carros.html>
- Cheng, Y. C. (1996). *School effectiveness and school-based management: A mechanism for development*. Washington D.C.: The Falmer Press.
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative quantitative and mixed methods approaches* (2nd ed.). Thousand Oaks CA: Sage.
- Creswell, J. W., & Plano, V. L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. (2nd ed.). Thousand Oaks CA: Sage.
- Cronbach, L. J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. U.S.A.: University of Illinois.
- DuBrin, A. J. (2000). *Essentials of management* (5th ed.). New York: South-Western College.

- Eisner, E. (1976). Education connoisseurship and criticism: their form and function in education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10, 192-193.
- Gibson, J. L. (1997). *Organization: Behavior, Structure, Process* (9th ed.). Boston: Irwin McGraw-hill.
- Goertz, M. E., & Hess, G. A. (1998). Processes and power in school budgeting across four large urban school district. *Journal Education Finance*, 23(4), 490.
- Greene, J. C., Caracelli, V. J. (2007). *Journal of mixed methods research*. Retried from – mmr sagepub.com
- Greene, J. C., Caracelli, V. J., & Graham, W. F. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation desings educational evaluation desings. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255-274.
- Griffiths, D. E. (1959). *Administrative theory*. New York: Appleton-Century.
- Gulick, L., & Urwick, L. (1973). *Papers on the Science of administration*. New Jersey: Clifton.
- Hanson E. M. (1996). *Educational administration and organizational behavior*. New York: A Simon & Schuster.
- Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1982). *Management of organization behavior: Utilizing human resources*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Husen, T., & Postlewaite, T. N. (1994). *The international encyclopedia of education* (2nd ed.). Great Britain: BPC Wheatons.
- Johnson, B., & Turner, L. A. (2003). *Data collection strategies in mixed methods research*. New York: Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: a research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7). 14-26.
- Kast, F. E., & Rosenzweig. (1985). *Organization and management : A system and contingency approach* (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Katz, D., & Kahn, L. R. (1978). *The social psychology of organizations* (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Keeves, J. P. (1988). *Model and model building*. New York: McGraw-Hill.
- Keeves, J. P. (1997). *Model and model building*. Oxford: Peramanpress.

- Kim, H. H. (1998). Structure, Leadership, and culture in school-based management school. *Dissertation Abstracts International*, 6, 599-08A.
- Kimbrough, R. B., & Nunnery, M. Y. (1988). *Educational administration: An introduction*. New York: Collier Macmillan.
- Kirkpatrick, A. (2006). *English in ASEAN: Implications for regional multilingualism*. Australia: Griffith University.
- Koontz, H., & O'Donnell, C. (1972). *Principles of management: An analysis of managerial functions sthed*. New York: McGraw-Hill.
- Koontz, H., & Weihrich, H. (1990). *Essentials of management*. New York: Mc Graw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kreitner, R. (1998). *Management* (7th ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Kuehn, L. (1996). *School-based budgeting/ Site-based management*. Retrieved from [http://www.bctf.ba.oa/research report/96el04/](http://www.bctf.ba.oa/research%20report/96el04/)
- Lau, R. (2003). *A formative study on the budget process at the Urban University of medicine and scienc (California)*. California: Pepperdine University.
- Leithwood, K., & Menzies, T. (1998). Forms and effects of school-based management: A Review. *Educational Policy*, 12(3), 1-21.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (1996). *Educational administration: Concepts and practices*. (2nd ed.). Belmont: Wadsworth Publishing.
- Madaus, G. F., Scriven, M. S., & Stufflebeam, D. L. (1983). *Evaluation Models Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation* (8th ed.). Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Maquire, T. F. (1994). School-based management: Conditions for implementation. *Dissertation Abstracts International*, 17, 55-03A.
- Marmon, D. H. (2002). *Core competencies of professional service providers in federally funded education programs*. Tennessee: The University of Tennessee.
- Owens, R. G. (1998). *Organizational behavior in education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Robbins, S., & Mukerji, D. (1984). *Managing organization: New challenges and perspectives* (2th ed.). New York: Prentice-Hall.
- Smith, E. W. (1961). *The education's encyclopedia*. New York: Prentice-Hall.

- Stoner, J. A. (1978). *Management*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998) *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approach*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Wilson, V., & McPake, J. (2000). Managing change in small scottish primary school: Is there a small school management style. *Educational Management & Administration*, 28(2), 119-132.
- Wohlstetter, P., & Mohrman, S. A. (1993). *School Based Management : Strategies for Success*. New Brunswick, NJ: Rutgers University.
- Yamane, T. (1996). *Statistics an introductory analysis*. New York: Haper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ต้นฉบับไม่ปรากฏหน้า 194-216

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.วสันต์ นาวเหนียว   ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชลบุรี เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1
2. ดร.ปัญญา แก้วเหล็ก   ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลพบุรี เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
3. ดร.ชวลิต โพธิ์นคร   ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ดร.กัมปนาท วชิระธนาคม   ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
เขต 2
5. ดร.นงลักษณ์ เรือนทอง   ผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
สมุทรปราการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร.สุวิทย์ มูลคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นนทบุรี เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
4. ดร.ต่อศักดิ์ บุญเสือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ลพบุรี เขต 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. ดร.อรรณดิษฐ์ สุทธิวารี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจัดสรร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
7. นางมาลี สืบกระแสด ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่น

ต้นฉบับไม่ปรากฏหน้า 221-236

ภาคผนวก ง

- แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- แบบบันทึกการสัมภาษณ์โรงเรียน Good practice เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
- แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้
ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออก

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณา ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออก ตามรายละเอียดขององค์ประกอบรูปแบบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเสนอแนะเพิ่มเติม ปรับปรุงรูปแบบให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยกำหนดความเหมาะสม/ เป็นไปได้ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เป็นไปได้มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เป็นไปได้มาก
- ระดับ 3 หมายถึง เป็นไปได้ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เป็นไปได้น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เป็นไปได้น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบของรูปแบบ					
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ					
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน					
2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้สู่อาเซียน					
3. การพัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้					
4. การวัดผล และประเมินผล					
5. การนิเทศ ติดตาม					
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ					
6. การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ					
องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล					
7. การสรรหาบุคลากร					
8. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน					
9. การสร้างขวัญและกำลังใจ					
องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป					
10. จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน					
11. จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน					
12. จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา					
13. การจัดงานวันอาเซียน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

การบริหารงบประมาณ

.....
.....
.....
.....
.....

การบริหารงานบุคคล

.....
.....
.....
.....
.....

การบริหารทั่วไป

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

หลักการและเหตุผล

สภาพการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างรวดเร็ว โดยมีการเคลื่อนย้ายเสรีของผู้คน การค้าและบริการ ด้านการเงิน และเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการค้าอยู่ของบุคคลใน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รวมตัวกันก่อตั้งสมาคม ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations) ปัจจุบัน มีสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ โดยการก่อตั้งดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิก ทั้ง 10 ประเทศ ได้รับประโยชน์จากความร่วมมือ และกระตุ้นการเจริญเติบโตทางด้าน เศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม รักษาสันติภาพและ ความมั่นคงในพื้นที่ เพิ่มอำนาจในการต่อรอง กับประชาคมอื่น ๆ อาเซียนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการจัดการศึกษา อย่างต่อเนื่อง ได้มีการดำเนินการความร่วมมือด้านการศึกษา โดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok declaration) ระบุว่า เพื่อก่อให้เกิดความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการอำนวยความสะดวก ในด้านการฝึกอบรม การวิจัยทางการศึกษา วิชาชีพ วิชาการ เทคนิค และการบริหาร นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนยังได้กำหนดเป้าหมาย ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือ ในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างความ เข้มแข็งของประชาคมอาเซียน

รัฐบาลปัจจุบัน โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีนโยบายด้านการศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและ วัฒนธรรม โดยให้การสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศ เพื่อนบ้านและวัฒนธรรมของสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมประชาคมอาเซียนและ เป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก เร่งดำเนินการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน โดยมีเป้าหมายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาของภาครัฐและเอกชน มีกิจกรรมเรียนรู้ขยายความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือ แลกเปลี่ยนทางการศึกษากับประเทศ สมาชิกในอาเซียน พัฒนาและส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาอังกฤษและภาษาในประเทศสมาชิก เพื่อนบ้าน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและยอมรับความแตกต่างหลากหลายในลักษณะ พหุวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการในฐานะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับ ดูแลการศึกษา กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา เมื่อมีการรวมตัวกันของประเทศ

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีหน้าที่โดยตรงในการขับเคลื่อน และเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการขับเคลื่อนไปสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ตามภารกิจขอบข่ายและการจัดการศึกษา ตามโครงสร้าง และเพื่อให้การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา เด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข

หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับต้องร่วมมือกัน ตั้งแต่การบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ จากแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการดำเนินงานอาเซียน พบว่า กิจกรรม ที่โรงเรียนในสังกัดดำเนินการได้เป็นอันดับแรกคิดเป็นร้อยละ 100 คือ กิจกรรมวันอาเซียน รองลงมา คือ จัดให้มีมุม หรือห้องอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 86 และอันดับสุดท้าย คือ การจัดป้าย นิเทศอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 68 มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และมีผลการดำเนินงานสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี จำนวน 102 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 1,768 โรงเรียน ซึ่งนับว่าผลการดำเนินงานเรื่องของการสื่อสารภาษาอังกฤษ เพื่อพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดมีผลการจัดกิจกรรมไม่น่าพึงพอใจ นอกจากนี้ ผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาอังกฤษ มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.33 ซึ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 38.37

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา ในประเทศไทย ให้รองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน การวิจัยใช้รูปแบบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษารองรับประชาคมอาเซียน การวิจัย เชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ในการปรับปรุงรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และการวิจัยเชิงทดลอง โดยนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่สร้างขึ้นทดลองใช้ใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออก

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป
2. หน้าที่หลักทางการบริหาร (Management functions) เป็นกิจกรรมการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) (Koontz & O' Donnell, 1972, p. 113)
3. แนวคิดในการบริหารงาน การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ดังในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555, หน้า 11-14) ประกอบด้วย 1) Sister school จำนวน 30 โรง ซึ่งมีเป้าหมายให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน เน้นภาษาอังกฤษ ICT พหุวัฒนธรรม ภาษาเพื่อนบ้าน เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา เผยแพร่สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และชุมชน รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน มีโรงเรียนเครือข่ายอย่างน้อย 9 โรง 2) Buffer school จำนวน 24 โรง มีเป้าหมายให้เป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน เน้นภาษาเพื่อนบ้าน พหุวัฒนธรรม เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา เผยแพร่สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับผู้บริหาร ครู ผู้เรียน และชุมชน รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน มีโรงเรียนเครือข่ายอย่างน้อย 9 โรง 3) ASEAN focus school จำนวน 14 โรงเรียน มีเป้าหมายการพัฒนาเพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาการเรียนรู้อาเซียน เน้นกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน และหน่วยการเรียนรู้อาเซียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นศูนย์อาเซียนศึกษา เป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ในโรงเรียนและชุมชน โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน 14 โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเป้าหมายการพัฒนาให้ ผู้บริหาร ครู และผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน

จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน มีมุมอาเซียนศึกษาหรือศูนย์อาเซียนศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสรุปความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงมีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

องค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออก

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การนิเทศ ติดตาม เพื่อให้คุณภาพงานวิชาการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ การระดมทรัพยากร การใช้จ่ายงบประมาณ และการประเมินผลการใช้งบประมาณโดยยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสรรหา การพัฒนาครูและบุคลากร การสร้างขวัญกำลังใจ ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผล และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนางานอาเซียน การจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน การจัดตั้งห้องอาเซียนศึกษาหรือมุมอาเซียน หรือศูนย์การเรียนรู้อาเซียน พัฒนาสภาพแวดล้อม การจัดทำแหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนอย่างมีคุณภาพ บรรลุเป้าหมาย

แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ตามรายละเอียดขององค์ประกอบรูปแบบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และเสนอแนะเพิ่มเติมปรับปรุงรูปแบบให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยกำหนดความเหมาะสม/เป็นไปได้ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสม/ เป็นไปได้มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสม/ เป็นไปได้มาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสม/ เป็นไปได้ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสม/ เป็นไปได้น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสม/ เป็นไปได้น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

การบริหารงบประมาณ

.....
.....
.....

การบริหารงานบุคคล

.....
.....
.....

การบริหารทั่วไป

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

โรงเรียน GOOD PRACTICE เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

โรงเรียน.....สังกัด.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

สถานศึกษามีการดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป อย่างไร

งานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1 สถานศึกษามีกระบวนการจัดทำ/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับอาเซียนอย่างไร

.....

.....

1.2 สถานศึกษามีวิธีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างไร

.....

.....

1.3 สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนอย่างไร

.....

.....

2. สถานศึกษามีการออกแบบการจัดการเรียนรู้อย่างไร

2.1 การจัดทำแผนการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นความรู้เกี่ยวกับอาเซียน อย่างไรบ้าง

.....

.....

2.2 สถานศึกษามีการจัดอาเซียนเป็นกิจกรรมเสริมในสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

2.3 สถานศึกษามีการกำหนดให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน ตามความถนัดและความสนใจทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม อย่างไรบ้าง

.....
 .....

2.4 สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนรู้/ แหล่งการเรียนรู้ ใดบ้าง

.....
 .....

2.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม หลากหลาย และมีจำนวนสื่อเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

3. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นอย่างไร

.....
 .....
 .....

4. ผลการจัดการเรียนรู้/ การปฏิบัติการสอน

จากการจัดเนื้อหาสาระ/ กิจกรรมตามตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนผู้เรียนมีคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ/ กระบวนการ และด้านเจตคติ อย่างไรบ้าง

.....
 .....

งานงบประมาณ

1. สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาทำอย่างไร

.....
 .....

2. สถานศึกษามีวิธีการการบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้สู่อาเซียนอย่างไร

.....
 .....

3. สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ
ในการจัดการเรียนรู้ผู้อาเซียนอย่างไรบ้าง

.....
 .....

งานบุคคล

1. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อาเซียนศึกษาอย่างไร

.....
 .....

2. สถานศึกษามีคำสั่งแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษาอย่างไรบ้าง

.....
 .....

3. มีครู/ วิทยากรสอนภาษาต่างประเทศที่ 2 หรือภาษาของอาเซียนหรือไม่ อย่างไร เช่น
ภาษาฟิลิปปินส์ ลาว กัมพูชา เป็นต้น

.....
 .....

4. มีครู/ อาสาสมัครสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) หรือภาษาต่างประเทศที่ 2
โดยจบเอกภาษาอังกฤษหรือเอกภาษาต่างประเทศที่ 2 หรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

5. มีการนำผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

6. มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียนหรือไม่ อย่างไร

.....
 .....

7. สถานศึกษาเคยพานักลกรไปทัศนศึกษาดูงานต่างประเทศในประชาคมอาเซียน บ้างหรือไม่ อย่างไร

ครั้งที่.....วันที่ไป.....นักเรียนชั้น.....

ไปศึกษาดูงาน .....ศึกษาดูงานที่.....

ประเทศ .....

ครั้งที่.....วันที่ไป.....นักเรียนชั้น.....

ไปศึกษาดูงาน .....ศึกษาดูงานที่.....

ประเทศ .....

8. สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการพัฒนา
คู่อเซียนอย่างไร

.....
.....

งานบริหารทั่วไป

1. ที่ตั้งศูนย์มีห้องเป็นเอกเทศหรือไม่ อย่างไร มีกิจกรรมสำคัญอย่างไร

.....
.....

2. การจัดบรรยากาศในห้องศูนย์อย่างไร

.....
.....

3. วัสดุ สื่อ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้เป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง

.....
.....

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อดำเนินการจัดทำร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

ตำแหน่ง.....

เคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญ

1. ....สังกัด.....พ.ศ.....ถึง พ.ศ.....

2. ....สังกัด.....พ.ศ.....ถึง พ.ศ.....

แนวทางการสัมภาษณ์

1. การดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
ท่านคิดว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ มากน้อยเพียงใด อย่างไร

.....
.....

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง มีความสมบูรณ์
ครอบคลุมและเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

.....
.....

3. องค์ประกอบอะไรบ้างที่ทำให้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม
อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียง ประสบความสำเร็จ นักเรียน ครู สถานศึกษา ชุมชน มีความพร้อม
ในการรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

.....
.....

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม
อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียง

.....
.....

ภาคผนวก จ

คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คู่มือ

การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออก

โครงการวิจัย: การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม
อาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

ผู้วิจัย: นายชลิต เพ็ชรรัตน์

คำนำ

คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแผนนำไปสู่การปฏิบัติสำหรับการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในโรงเรียน 4 แห่ง คือ โรงเรียนเอี่ยมสุรีย์ วัดคลองสวน วัดบางโปรง และวัดบางกระสอบ ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการใช้คู่มือฉบับนี้มีกิจกรรมสำคัญตามภารกิจงานบริหาร คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาจัดกระทำเป็นวิธี ดำเนินการตามคู่มือฉบับนี้ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 13 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนสถานศึกษา รองรับประชาคมอาเซียน ทั้งนี้การดำเนินการตามคู่มือจะใช้วิธีการพัฒนาบุคลากร โดยวิธีการประชุมปฏิบัติการ มีการนิเทศติดตามผลในสถานศึกษาตามกำหนดเวลา ประเมินผลการดำเนินงาน ตามรูปแบบวิธีวิจัยและสรุปรายงานผล

การใช้คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายประกอบด้วย ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นายชลิต เพ็ชรรัตน์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4
หน่วยการเรียนรู้	9
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนางานอาเซียน	10
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา	15
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้สู่อาเซียน	20
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษาอาเซียน	32
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลายสไตล์อาเซียน	39
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครื่องใช้สานฝันอัจฉริยะอาเซียน	42
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน	46
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ติดตามถามหา มุ่งพัฒนาอาเซียน	50
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนหนุนอาเซียน	57
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน	62
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน	66
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา	70
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาบุคลากรอาเซียน	75
บรรณานุกรม	79

คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง เป็นเอกสารที่ใช้ในการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการขับเคลื่อนสถานศึกษารองรับประชาคมอาเซียน พัฒนา ขึ้นตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง ดังนี้

แผนภาพแสดงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

**องค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออก**
องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก
ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 13 ด้าน ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงานวิชาการมี 5 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน
2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ผู้อาเซียน
3. การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้
4. การวัดผล และประเมินผล
5. การนิเทศติดตามผล

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงบประมาณมี 1 ด้าน ได้แก่

การจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารงานบุคคลมี 3 ด้าน ได้แก่

1. การสรรหาบุคลากร
2. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
3. การสร้างขวัญและกำลังใจ

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทั่วไปมี 4 ด้าน ได้แก่

1. จัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน
2. จัดตั้งห้องอาเซียน/ มุมอาเซียน
3. จัดตั้งเครือข่ายการขับเคลื่อนสถานศึกษาผู้อาเซียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาเซียนศึกษา
4. การจัดงานวันอาเซียน

ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนตามองค์ประกอบดังกล่าว
มีกระบวนการที่เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องนำมาใช้ ได้แก่ การวางแผน
(Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)
จึงจะประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม
อาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออก นำมาจัดทำคู่มือ การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 วางแผนพัฒนางานอาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้สู่อาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พุดจาภาษาอาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลายสไตล์อาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เครื่อง่ายสานฝันอัจฉริยะอาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ติดตามถามหา มุ่งพัฒนาอาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนหนุนอาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 พัฒนาบุคลากรอาเซียน

**คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก
ที่สอดคล้องกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก**

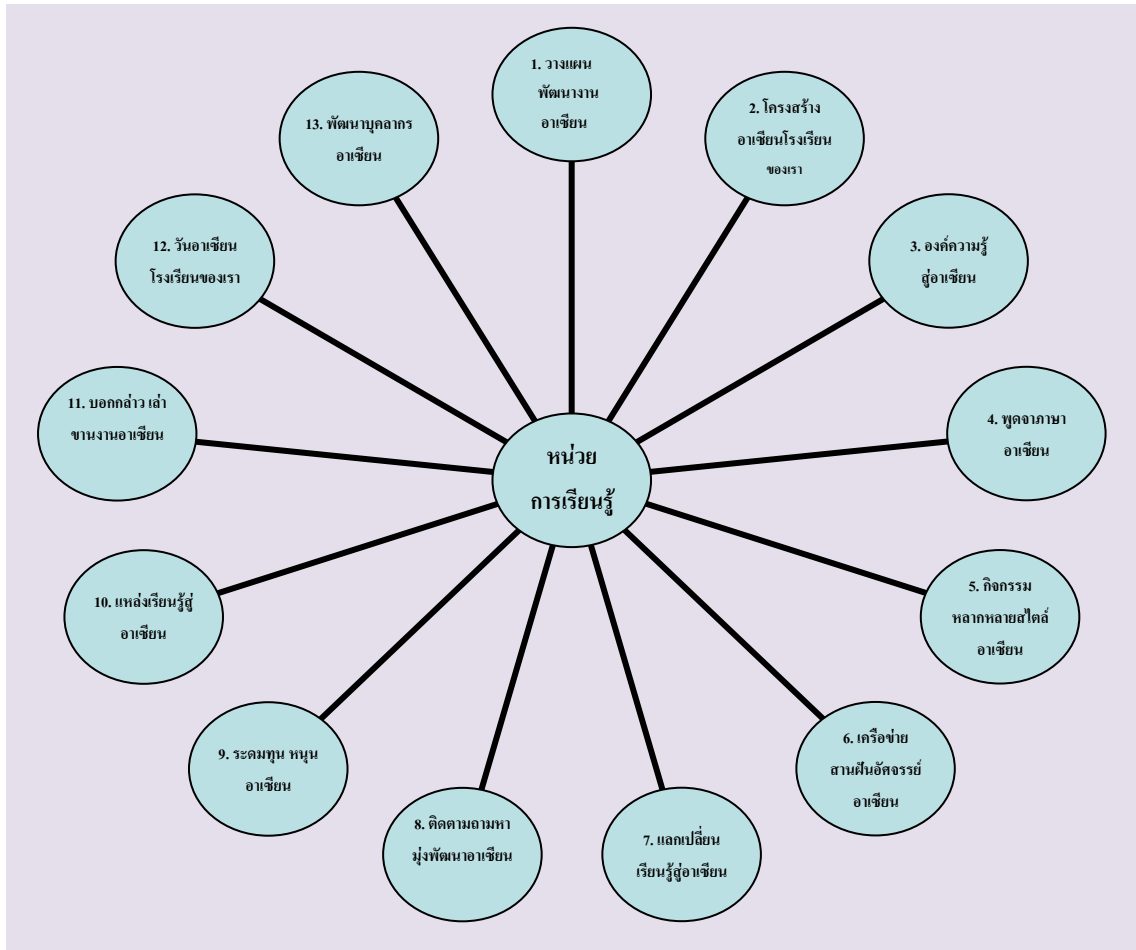
ภารกิจ การบริหาร สถานศึกษา	หน่วยการเรียนรู้				
การบริหาร วิชาการ	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 3 องค์ความรู้ สู่อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 4 พุคจาภาษา อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 7 แลกเปลี่ยน เรียนรู้สู่อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 6 เครือข่าย สานฝันอัจฉริยะ อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 5 กิจกรรม หลากหลาย สไตล์อาเซียน
การบริหาร งบประมาณ	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 9 ระดมทุน หนุนอาเซียน				
การบริหาร งานบุคคล	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 1 วางแผน พัฒนางาน อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 13 พัฒนา บุคลากร อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 8 ติดตาม ถามหามุ่งพัฒนา อาเซียน		
การบริหาร ทั่วไป	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 2 โครงสร้าง อาเซียนโรงเรียน ของเรา	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 10 แหล่งเรียนรู้ สู่อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 11 บอกกล่าว เล่าขานงาน อาเซียน	หน่วยการเรียนรู้ ที่ 12 วันอาเซียน โรงเรียนของเรา	

วัตถุประสงค์ของคู่มือการบริหารสถานศึกษา

- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- เพื่อให้สามารถนำแนวทางและกระบวนการไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา
 ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

หน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การวางแผนพัฒนางานอาเซียน

แนวคิด

การเตรียมพร้อมผู้สังเกตอาเซียน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเพียงพอ โดยการปรับตัวของครูในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ฝึกอบรม ประชุม สัมมนาศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน มุ่งเน้นไปที่การรู้ภาษา เปิดใจกว้างรับสังคมอาเซียน การคิดวิเคราะห์ สามารถปรับตัวให้ทันสมัยที่เหมาะสม ใช้สื่อให้เป็นประโยชน์และมีความเชี่ยวชาญชัดเจนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษา สู่อาเซียนเตรียมพร้อมบุคลากรในโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษา สู่อาเซียนสามารถนำแนวทางการเตรียมพร้อมบุคลากรไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษา วางแผนงาน/ โครงการสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียน ด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี ด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยากรผู้ให้การอบรม นางสาวเรวดี เข็มจินตนาภิจ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี
2. สร้างความตระหนักโดยศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี คือ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี
3. นิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแลให้การส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานอาเซียน

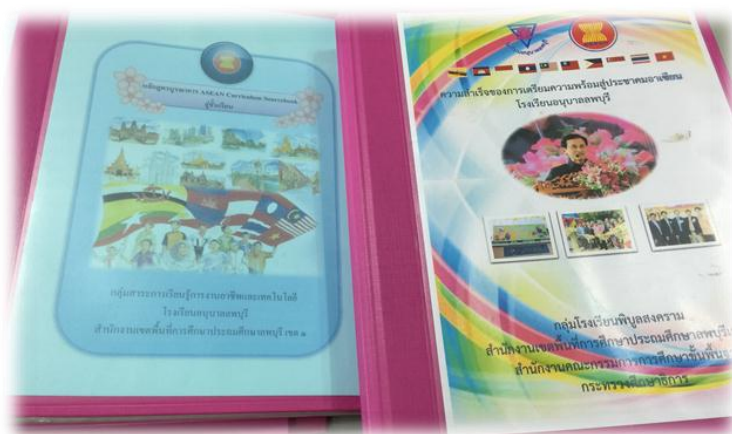
ในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก
2. PPT ประกอบการบรรยาย
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน แบบประเมินความพึงพอใจ
2. แบบนิเทศติดตามการดำเนินงานวางแผนพัฒนางานอาเซียนของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวางแผนพัฒนางานอาเซียน

การวางแผนพัฒนางานอาเซียนของสถานศึกษาร่วมโครงการในปี 2558 เป็นการเตรียมการหรือการปรับตัว เพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น ด้านนโยบายแผนงานของโรงเรียน งบประมาณ บุคลากรหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือ สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ตลอดจน การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และจัดทำแผนงาน/ โครงการรองรับการขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่อาเซียนอย่างมีเป้าหมายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและนโยบายหน่วยงาน ภาครัฐ ทั้งนี้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้เรียนมีประเด็นสำคัญที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ดังนี้

1. การใช้ภาษา

ภาษาเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสารกับต่างประเทศนั้นมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะมีการติดต่อเชื่อมโยง กันมากขึ้น เราควรจะเรียนรู้ภาษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ควรจะเป็นภาษาพื้นฐานภาษาที่ 2 เพราะ ไม่ว่าเราจะเรียนหรือทำงาน ถ้าเรามีความสามารถในการใช้ภาษา เราจะมีควมก้าวหน้ามากขึ้น และยังถ้ามีทักษะในภาษาอาเซียน ก็จะเป็นการเพิ่มโอกาสการพัฒนาต่อไป

2. การเปิดใจ

ควรเป็นคนที่เปิดใจกว้าง คือ พร้อมเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม และเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลายจากประเทศเพื่อนบ้าน แลกเปลี่ยนสิ่งดี ๆ ซึ่งกันและกัน เช่น กิจกรรมแลกเปลี่ยนภาษา/ วัฒนธรรมอันจะส่งผลให้ได้มีเพื่อนต่างชาติด้วยประการหนึ่ง

3. การคิดวิเคราะห์

ในโลกของเราทุกวันนี้มีเรื่องลึกลับซับซ้อนมากมายให้เราได้ค้นคว้าหาความรู้ และนอกจากการใฝ่หาความรู้แล้ว เวลาที่เจออะไรใหม่หรือเจอปัญหาต้องมีความคิดเพื่อปรับปรุง ริเริ่ม หรือแก้ไขได้อย่างรอบด้าน วิเคราะห์ถูกผิดได้

4. การปรับตัว

คือต้องรู้จักฟัง คิด และนำไปใช้เพื่อปรับตัวให้อยู่รอดในสังคมที่ทุกคนมีความแตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

5. การฝึกนิสัยให้เหมาะสม

คนไทยเรามีนิสัยสบาย ๆ ยืดหยุ่นได้เป็นพื้นฐาน แต่เมื่อเราต้องทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ คนไทยมักมีปัญหา เช่น เรื่องไม่ตรงต่อเวลา เรื่องไม่แสดงความคิดเห็น ไม่ชอบการทำงานเป็นทีม จึงต้องรู้จักฝึกพฤติกรรมให้เหมาะสม และฝึกฝนให้มีนิสัยที่ดี

6. การใช้สื่อให้เป็นประโยชน์

ต้องรู้จักใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ด้วยการฝึกภาษา หาความรู้ อ่านข่าวประจำวัน รับข่าวสารรอบโลกจากคอมพิวเตอร์

7. การรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ควรจะต้องมีความรู้พื้นฐาน และเอาดีด้านใดด้านหนึ่ง แต่ไม่จำเป็นต้องทำได้ทุกอย่าง เพราะมีเครื่องมือสมัยใหม่ช่วย แต่ความรู้เฉพาะทางจริง ๆ กลับยังต้องใช้ความสามารถมนุษย์ เท่านั้น เราจึงควรรู้เชี่ยวชาญเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ได้เพื่อให้เกิดการพัฒนาสูงสุด

ที่มา: <https://blog.eduzones.com/moobo/123155>

: <https://www.gotoknow.org/posts/337827>

วันที่สืบค้น 25 กันยายน 2558

แบบฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

การวางแผนพัฒนางานอาเซียน

1. สถานศึกษาควรดำเนินการอย่างไรในการการวางแผนพัฒนางานในสถานศึกษา
สู่อาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผู้เรียนในสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างไรให้มีความพร้อม
เข้าสู่อาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. โรงเรียนของท่านมีครูที่ควรได้รับการพัฒนาหรือมีครูที่มีความสามารถควรได้รับการ
การสนับสนุนให้มีศักยภาพสูงขึ้นด้านใดบ้าง และควรดำเนินการพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

โครงสร้างอาเซียนโรงเรียนของเรา

แนวคิด

การขับเคลื่อนสถานศึกษารองรับอาเซียน สถานศึกษาจัดโครงสร้างผ่านภาระงานของโรงเรียน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยดำเนินการบริหารจัดการผ่านศูนย์การเรียนรู้อาเซียน ซึ่งหมายถึงมีสถานที่ให้ความรู้ มีคณะกรรมการบริหารจัดการกิจกรรมอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษร มีแผนพัฒนางานอาเซียน และมีการดำเนินงานต่อเนื่อง สม่่าเสมอตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถจัดโครงสร้างการบริหาร โครงการอาเซียนของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนางานอาเซียน
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถนำแนวทางการจัดโครงสร้างการบริหาร โครงการอาเซียนไปพัฒนาเป็นรูปแบบ

การบริหารสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียนด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี ด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยากรผู้ให้การอบรม นางสาวเรวดี เข็มจินตนาภิจ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี
2. ให้ศึกษาไปความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียน โรงเรียนของเรา
3. นิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแลให้การส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานอาเซียน

ในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก
2. PPT ประกอบการบรรยาย
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

แบบประเมิน โครงการอาเซียน

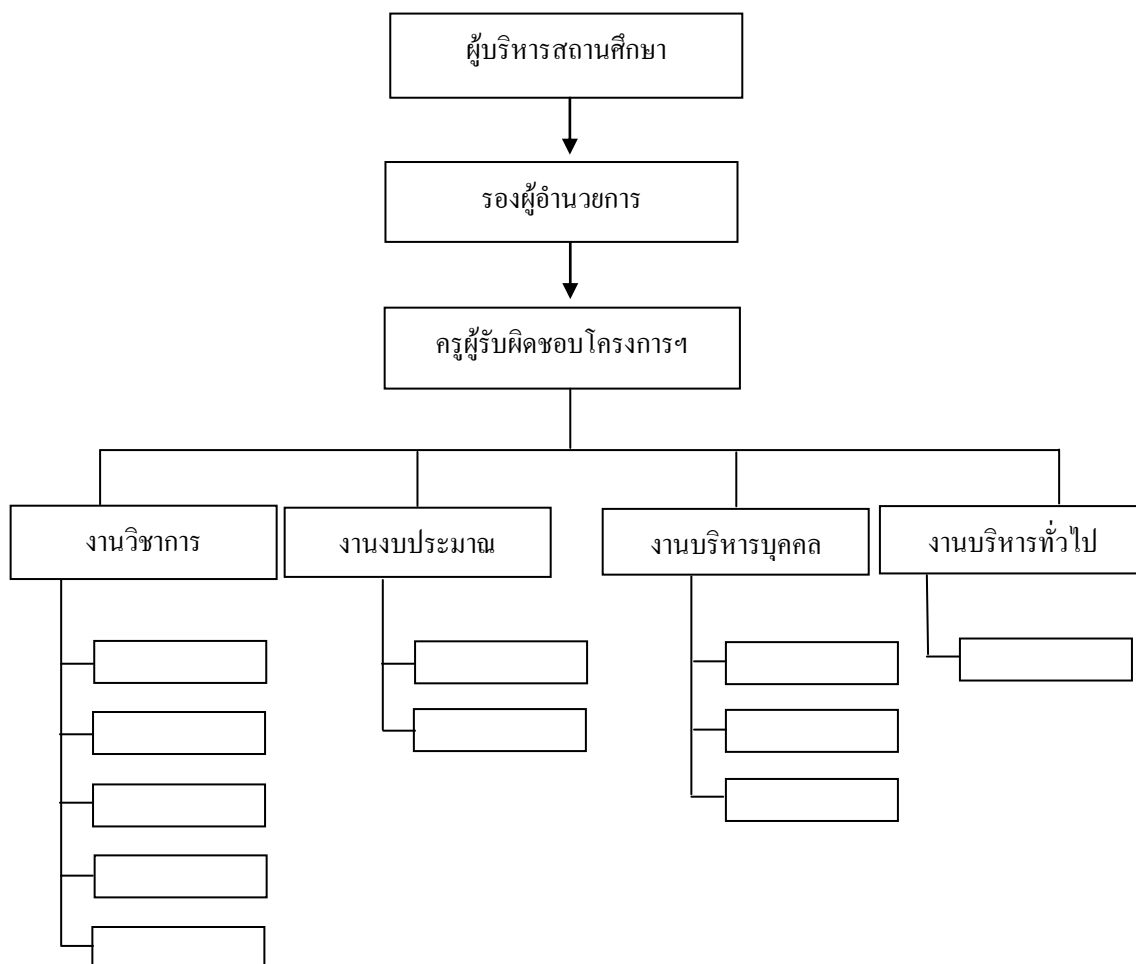
ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างอาเซียนโรงเรียนของเรา

การขับเคลื่อนสถานศึกษารองรับอาเซียน หมายถึงสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างผ่าน
ภาระงานของโรงเรียน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป
โดยดำเนินการบริหารจัดการ มีสถานที่ให้ความรู้ มีคณะกรรมการบริหารจัดการกิจกรรมอาเซียน
เป็นลายลักษณ์อักษร มีการวางแผนพัฒนาอาเซียน และมีการดำเนินงานต่อเนื่องสม่ำเสมอ
ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

(ตัวอย่าง)

โครงสร้างการบริหารอาเซียนศึกษาของสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนางานอาเซียน ได้แก่

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. จัดบรรยากาศการเรียนรู้และจัดมุมอาเซียนหรือตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
3. จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน
4. จัดทำหรือจัดหาสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
5. จัดงานวันอาเซียน สัปดาห์อาเซียนหรือกิจกรรมค่ายวิชาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

6. ประสานสัมพันธ์กับสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ ตามความพร้อมของตนเอง

แบบฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

โครงสร้างอาเซียนโรงเรียนของเรา

1. โครงสร้างอาเซียนของโรงเรียนท่านมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. บุคลากรตามโครงสร้างอาเซียนของโรงเรียนท่านมีหลักการทำงานร่วมกันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. โรงเรียนของท่านได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาอาเซียนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้สู่อาเซียน

แนวคิด

การดำเนินการเพื่อเตรียมคนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น สถานศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างมีเป้าหมายและเป็นระบบ โดยดำเนินการตามจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ว่า นักเรียน ครู และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน การพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถนำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียนด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี ด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียน ดำเนินการ

- วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของโรงเรียนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- จัดทำข้อมูลเด็กนักเรียนชาติต่าง ๆ
- จัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการภาษาอาเซียน โดยใช้ ASEAN Curriculum sourcebook
- จัดให้มีการวัดผลประเมินผลตามหน่วยการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

2. นิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแลให้การส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานอาเซียน ในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
2. ASEAN Curriculum sourcebook
3. PPT ประกอบการบรรยาย
4. ใบความรู้
5. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. แบบนิเทศ ติดตามการจัดทำหลักสูตรอาเซียนของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

องค์ความรู้สู่อาเซียน

การพัฒนาหลักสูตรอาเซียน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. พิจารณา นโยบายและยุทธศาสตร์ของหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

1.1 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ประการ (พ.ศ. 2553-2554) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียน ให้บรรลุตามเป้าหมายในปี พ.ศ. 2558 ดังนี้

1) การเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน

2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน

3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูในอาเซียนและยอมรับในคุณสมบัติร่วมกัน ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค

4) การเตรียมความพร้อม เปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน

5) การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.2 ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2555-2558)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน/ ประชาคมโลก

- 1) ส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค
  - 2) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่าง ๆ
  - 3) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ระบุคณาจารย์ทางการศึกษา
  - 4) กำหนดมาตรการเชิงรับและรุกเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษา
  - 5) ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาที่สอง ตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ภาษาที่สาม
  - 6) ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรนานาชาติ หรือหลักสูตรสมทบร่วมกับสถาบันต่างประเทศ
2. พิจารณาจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554 ในข้อที่ 8 ซึ่งกำหนดไว้ว่า “นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม (ASEAN community)”
3. วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน
  4. วิเคราะห์ ASEAN curriculum sourcebook ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของอาเซียน
  5. วิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ/ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกี่ยวกับอาเซียน
  6. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน โดยกำหนด
    - 6.1 ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ โรงเรียน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
    - 6.2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน โครงสร้างชั้นปี)
    - 6.3 คำอธิบายรายวิชา
    - 6.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
    - 6.5 เกณฑ์การจบการศึกษา
  7. จัดทำรายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการอาเซียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นอาเซียน
  8. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะสำคัญ และปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยในอาเซียน

9. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริม/ปลูกฝังคุณลักษณะเด็กไทยในอาเซียน
 โดยการจัดบรรยายภาคกิจกรรมวันสำคัญ แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ป้ายนิเทศ มุมอาเซียนศึกษา
 หรือศูนย์อาเซียนศึกษา เป็นต้น

ASEAN curriculum sourcebook ถือเป็นหลักสูตรแกนกลางของอาเซียนภายใต้ปรัชญา
 ขั้นพื้นฐานการไม่แทรกแซงสิทธิมนุษยชน ยกเว้นความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานของอาเซียน
 เพื่อการแข่งขันกับกลุ่มประเทศหรือภูมิภาคอื่น เพื่อให้เด็กอาเซียนมีบริบทของการอยู่ร่วมกัน จัดทำ
 โดยสำนักงานเลขาธิการอาเซียน SEAMEO และ USAID รวมทั้งนักการศึกษาของประเทศสมาชิก
 ทั้ง 10 ประเทศ ได้มีความร่วมมือกันในการพัฒนาเพื่อให้สถานศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน
 นำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ เริ่มจัดทำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 และปรับปรุงรายละเอียดเมื่อวันที่

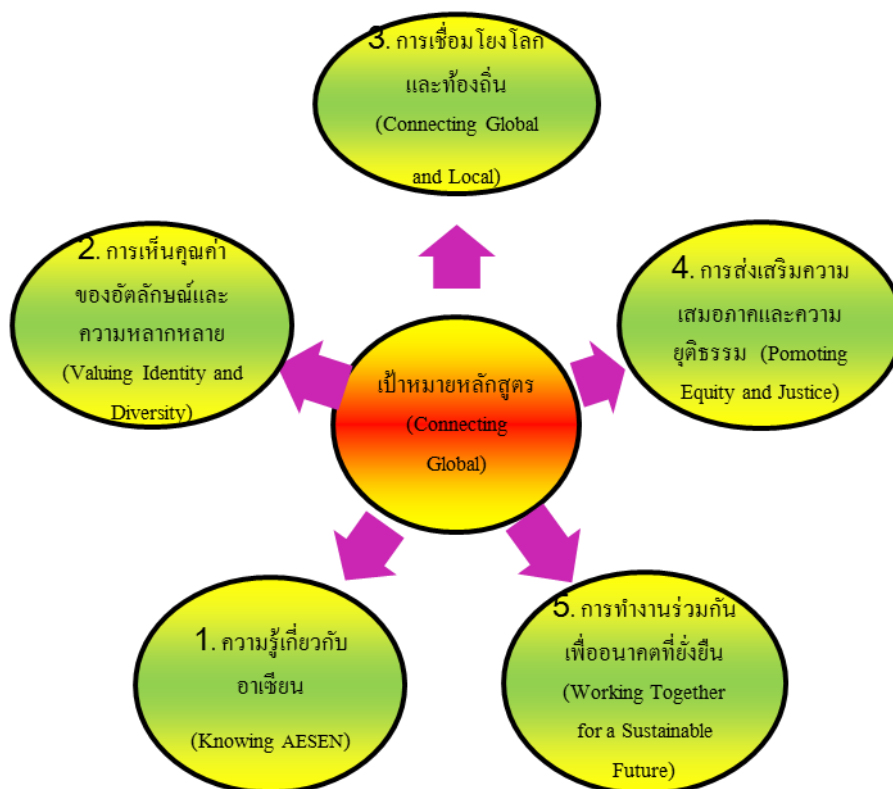
16 มกราคม 2555 ณ ประเทศไทย และระหว่างวันที่ 30-31 มกราคม 2555 ณ ประเทศกัมพูชา คณะทำงานนำเสนอที่ประชุมรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของอาเซียน ระหว่างวันที่ 3-5 กรกฎาคม 2555 ณ ประเทศอินโดนีเซีย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของทุกประเทศได้ตกลงร่วมกันว่าจะนำ ASEAN Curriculum sourcebook ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละประเทศ

ASEAN Curriculum sourcebook มีสาระสำคัญคือ การสะท้อนอัตลักษณ์ของอาเซียน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การเชื่อมโยงทัศนคติที่เป็นสากล ทักษะ พหุวัฒนธรรม การปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และบูรณาการเรื่อง คน วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ หรือการเมืองอย่างต่อเนื่อง ใช้กระบวนการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้สึกรู้สึกการเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกอาเซียน

โดยการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางของอาเซียนและหน่วยการเรียนรู้ ผ่าน 5 กรอบเนื้อหา (Themes) ซึ่งเป็นความรู้กลางของอาเซียน (ASEAN curriculum) ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN) คือ การเรียนเกี่ยวกับอาเซียนใน 4 ประเด็นหลัก คือ โครงสร้างความเป็นสมาชิก ความมุ่งประสงค์ และแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งศึกษาความหมายความสำเร็จและความท้าทายในอนาคตของอาเซียน
2. การเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลาย (Valuing identity and diversity) คือ การสำรวจ ศึกษาถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดวัฒนธรรม ความเชื่อ ทัศนคติ และเห็นคุณค่าในความแข็งแกร่งซึ่งมีอยู่ในความเหมือนของประชาชน (ส่วนบุคคลหรือกลุ่ม) เช่นเดียวกับลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน
3. การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting global and local) คือ การศึกษาผลกระทบของการพัฒนาและทิศทางความก้าวหน้าของโลกต่อท้องถิ่น และเหตุการณ์ท้องถิ่นในประชาคมอาเซียนที่มีผลต่อสังคมโลก
4. การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม (Promoting equity and justice) คือ การส่งเสริมหลักการแห่งความเสมอภาคและยุติธรรม โดยจัดหาเครื่องมือการเรียนรู้พร้อมแหล่งค้นคว้า นำไปสู่การสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และเกิดการตอบสนอง แสดงออกที่เหมาะสม
5. การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working together for a sustainable future) คือ ตระหนักถึงผลที่เกิดจากการที่ทรัพยากรมีจำกัดและประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลกระทบต่อความยั่งยืน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกันทั้งในระดับชุมชนและกลุ่มสังคมที่ใหญ่กว่า นำไปสู่การสร้างความรู้เรื่องสันติสุข และอนาคตที่ยั่งยืนของประชาคมอาเซียน

เป้าหมายหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาอาเซียน

สรุปการจัดการเรียนรู้อาเซียนที่สำคัญ คือ

1. ASEAN curriculum sourcebook

เป็นการจัดการเรียนรู้ใน 3 ระดับ ได้แก่ ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ครอบคลุม 7 สาขาวิชา ได้แก่ ประวัติศาสตร์และสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและจริยศึกษา ภาษาและวรรณกรรม ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษาและเทคโนโลยีการศึกษา โดยพัฒนา การจัดการเรียนรู้ผ่าน 5 กรอบเนื้อหา (Themes) และ 4 ช่องทาง Pathways และ Themes ที่กำหนด โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ใน 7 สาขาวิชา

สถานศึกษาศึกษาสามารถนำ ASEAN curriculum sourcebook ไปใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเตรียมเยาวชนให้มีความพร้อมในการใช้ชีวิต มีสมรรถนะที่สำคัญ มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองอาเซียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ภายใ

คำขวัญ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One vision, One identity, One community) ตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา

สิ่งที่มีความสำคัญควบคู่กับประเด็นที่เป็นความรู้กลางของอาเซียน คือ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทักษะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นของพลเมืองในศตวรรษที่ 21 และพลเมืองอาเซียน

2. การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

การพัฒนาเยาวชนไทยมีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อ สื่อสารและอยู่ร่วมกันได้บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน ในการเสริมสร้างความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาคอาเซียน โดยกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

1. จัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
2. จัดการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการ
3. จัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม
4. ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสื่อสาร
5. ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง
6. จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีในประชาคมอาเซียน

3. สื่อการเรียนรู้/ แหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และให้บริการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย
  - 1.1 แผนที่สมาชิกประเทศอาเซียนและแผนที่โลกทั้งแบบติดฝาผนังและพกพา
  - 1.2 หนังสือเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
  - 1.3 หนังสือลักษณะสารานุกรมเสริมความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
  - 1.4 หนังสือส่งเสริมการออกแบบกิจกรรม ได้แก่ หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้และหนังสือเสริมความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5 แผ่นพับเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและความมั่นคง และด้านทรัพยากรธรรมชาติ

1.6 ชุดจำลองเรื่องราววัฒนธรรมของประเทศ เช่น ตุ๊กตา/ หุ่นจำลองแสดงการแต่งกาย/ วัฒนธรรมของแต่ละประเทศแห่งชาติ/ โปสเตอร์ที่เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และให้บริการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องประกอบด้วย สื่อ ICT เรื่องราวที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

3. สื่ออื่น ๆ

แหล่งเรียนรู้

1. เว็บไซต์แนะนำเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
2. สถานที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียน
3. บุคคลสำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียน

(ตัวอย่าง)

ตารางการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้

เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	หัวข้อเรื่อง	การจัดกิจกรรม	สื่อ	เวลา
1	คุณลักษณะของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียนและเป้าหมายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	1. บรรยาย 2. อภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. Power point 2. เอกสารประกอบ การบรรยาย	30 นาที
2	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน - การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา : วิสัยทัศน์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร (รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) แนวทางการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล - การพัฒนาหลักสูตรระดับชั้นเรียน : คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้	1. บรรยาย 2. ศึกษาเอกสารประกอบ การบรรยาย 3. ศึกษาทบทวนหลักสูตร สถานศึกษาและ หลักสูตรระดับชั้นเรียน	1. Power point 2. เอกสารประกอบ การบรรยาย 3. เอกสาร ASEAN curriculum sourcebook 4. หลักสูตร สถานศึกษา และ หลักสูตรระดับ ชั้นเรียน	60 นาที
3	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน - การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา - การสอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน	1. บรรยาย 2. ศึกษาเอกสาร/ ตัวอย่าง ประกอบการบรรยาย 3. ปฏิบัติการพัฒนาฯ 4. อภิปรายซักถาม	1. Power point 2. เอกสาร/ ตัวอย่าง ประกอบการ บรรยาย 3. เอกสาร ASEAN	90 นาที
ที่	หัวข้อเรื่อง	การจัดกิจกรรม	สื่อ	เวลา
	การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน - การวิเคราะห์ ASEAN		curriculum sourcebook 4. หลักสูตร	

	<p>Curriculum Sourcebook</p> <ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร - รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ - การพัฒนาสื่อ/แหล่งเรียนรู้ - การวัดและประเมินผล 		<p>สถานศึกษา และหลักสูตรระดับชั้นเรียน</p>	
4	การวัดผลประเมินผล	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2. ออกแบบเครื่องมือวัดผลประเมินผล 3. การทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Power Point 2. เอกสารประกอบการบรรยาย 3. เอกสาร ASEAN Curriculum sourcebook 4. หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรระดับชั้นเรียน 	

แบบฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 องค์ความรู้สู่อาเซียน

1. ให้ท่านกำหนดหลักสูตรพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาด้านอาเซียน ตามความต้องการ

จำเป็น

.....

.....

.....

.....

2. ท่านจะมีวิธีการอย่างไรให้ครูผู้สอนนำความรู้จากการอบรมไปถ่ายทอดสู่ชั้นเรียน

.....

.....

.....

.....

3. ท่านจะมีวิธีการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ท่านจะมีกระบวนการวัดผลประเมินผลตามหน่วยการเรียนรู้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

พูดจาภาษาอาเซียน

แนวคิด

ภาษาที่ใช้สื่อสารนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นประชาคมอาเซียน ภาษาทางการของอาเซียน คือภาษาอังกฤษ ดังนั้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องมีความพร้อมก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แต่ต้องรู้และทำความเข้าใจในภาษาต่าง ๆ ทั้งสิบประเทศด้วย ซึ่งแต่ละประเทศมีภาษาที่ใช้ต่างกัน สาเหตุที่ต้องรู้ภาษาของประเทศอื่น ๆ ก็เพราะภาษาเปรียบเสมือนสื่อกลางในการสื่อสารซึ่งกันและกัน ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีงามร่วมกันอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนจัดกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนเพื่อการสื่อสารแก่นักเรียน

ในสถานศึกษา

2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษา คู่อาเซียนสามารถนำแนวทางการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนเพื่อการสื่อสารไปพัฒนาเป็น รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียนด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียน ที่มีผลการปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการดำเนินการให้ โรงเรียนใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในสถานศึกษาสัปดาห์ละ 1 วัน (1 Day speak English together)

2. มีกรณีศึกษา ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง
2. PPT ประกอบการบรรยาย
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. แบบนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
พูดจาภาษาอาเซียน

ที่มา : <https://praneearamdilokratblog.wordpress.com>

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่กำหนดใช้ในการสื่อสารประชาคมอาเซียน นับเป็นก้าวอย่างที่สำคัญมาก ถ้าเด็กนักเรียนไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ปัญหาที่ตามมาจะเป็นห่วงอย่างยิ่ง เพราะตลาดแรงงานของไทยเป็นที่จับตามองของชาติในอาเซียน กิจการค้าต่าง ๆ ยังมีงานรองรับอีกมาก แต่แรงงานเหล่านั้นต้องใช้ภาษาอังกฤษได้ ดังนั้นสถานศึกษาต้องถือเป็นนโยบายในการพัฒนาผู้เรียนให้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จะสอนภาษาอังกฤษยังไงให้เด็ก ๆ ชอบ มีตัวอย่างดังนี้

1. เพลง การสอนให้เด็ก ๆ ร้องเพลงภาษาอังกฤษ เด็ก ๆ จะได้ทั้งความสนุกสนาน เพลิดเพลินและจะคุ้นเคยกับการใช้สำเนียงภาษาอังกฤษ
2. เกม มีเกมภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก เช่น
  - **Listen and circle** เป็นเกมสนุก ๆ เหมาะกับการฝึกทักษะการอ่านและฟัง โดยครูและเด็ก ๆ ช่วยกันเขียนคำศัพท์ไว้บนกระดาน แล้วแบ่งเด็กออกเป็นสองกลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่นเกม ครูอ่านคำศัพท์และให้ผู้เฒ่าวงกลมคำศัพท์ให้ตรงกับที่ครูอ่าน ใครวงกลมได้ก่อนเป็นผู้ได้คะแนนคะ เด็ก ๆ สามารถเล่นได้จนครบทุกคน
  - **Hang man** เกมต้นตำรับที่ทำทาย ตื่นเต้น และฝึกทักษะการเขียนได้ดี
  - **Hot ball** วิธีการเล่น คือ ผลัดกันโยนลูกบอลโดยสมมติให้เป็นลูกบอลที่ร้อนที่สุด

ใครได้รับพยายามแต่งประโยคภาษาอังกฤษ หรือบอกคำศัพท์ตามโจทย์ที่ได้รับ ถ้านึกไม่ออก ก็ส่งบอลให้เพื่อนก่อน แต่ห้ามส่งบอลโดยที่ไม่ตอบอะไรเลยเกิน 3 ครั้งค่ะ ไมอย่างนั้นต้องเข้ามา กลางวง เป็นต้น

3. **สื่อมัลติมีเดีย** เป็นการเพิ่มทางเลือกในการเรียนภาษาอังกฤษได้ดีมาก สามารถฝึก ออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา พร้อมกับชมภาพสวย ๆ น่ารัก ๆ

4. **หนังสือ** ครูอาจจะเลือกหนังสือมาอ่านให้เด็ก ๆ ฟัง แล้วทบทวนคำศัพท์หลังการอ่าน ถ้าเป็นเด็กโต ก็อาจจะให้เด็ก ๆ เลือกเรื่องที่ชอบมาอ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง แล้วตั้งคำถามตอบ เพื่อนก็ได้

5. **งานศิลปะ** การที่เด็ก ๆ ได้ทำชิ้นงานศิลปะ เช่น งานฝีมือ การวาดภาพระบายสี ฯลฯ เป็นช่วงเวลาที่เด็ก ๆ มีความสุขมาก ในขณะที่เดียวกันคุณครูสามารถสอนภาษาอังกฤษไปพร้อม ๆ กับการทำกิจกรรมนั้นด้วย เป็นการศึกษแบบบูรณาการที่ดีมาก

ปรับปรุงจาก ที่มา : http://krunongkala.blogspot.com/2010/04/blog-post_3196.html

วันที่สืบค้น : 26 กันยายน 2558

แบบฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

พูดจาภาษาอาเซียน

1. ท่านจะดำเนินการอย่างไรให้บุคลากรในโรงเรียนนำ 1 Day speak English together ไปสู่การปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นอกจากกิจกรรม 1 Day speak English together แล้วท่านมีกิจกรรมใดในการพัฒนา ภาษาอาเซียนในโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
กิจกรรมหลากหลายสไตส์อาเซียน

แนวคิด

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษานำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษา กิจกรรมต่าง ๆ นั้นถ้าพิจารณาจากระยะเวลาที่จัดอาจกำหนดเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละวัน สัปดาห์ หรือเป็นกิจกรรมที่จัดประจำปี เช่น กิจกรรมวันอาเซียน เดย์ หนึ่งปีจัดเพียงหนึ่งครั้ง กิจกรรมคำศัพท์ของประเทศอาเซียนสามารถจัดได้ทุกวัน เป็นต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน จัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และกิจกรรมประจำปี ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน นำการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ที่ตั้งโรงเรียนร่วมโครงการ โดยวิทยากรเดินทางไปเพื่อทำการอบรม โดยนัดหมายวัน เวลาล่วงหน้า

2. สร้างความตระหนักโดย ศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดีคือโรงเรียนอนุบาล
ลพบุรี

3. ให้ศึกษาใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมหลากหลายสไตล์ในอาเซียน

4. ให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนตามความเหมาะสม

5. ดำเนินการนิเทศ ติดตาม กำกับ ดูแลให้การส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานอาเซียน

ในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

2. PPT ประกอบการบรรยาย

3. ใบความรู้

4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. แบบนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมอาเซียนของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
กิจกรรมหลากหลายสไตล์อาเซียน

ตัวอย่างกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน ชื่อกิจกรรม วันละ 3 ภาษาอาเซียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนฟัง พูด รู้ความหมายของการกล่าวคำทักทายและได้ตอบภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน
2. เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการ

1. ครูเตรียมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหัวข้อ เช่น คำทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ
2. กำหนดหัวข้อของประเทศสมาชิกที่จะดำเนินกิจกรรมในแต่ละวัน
  - สหภาพเมียนมาร์
  - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
  - สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
  - ราชอาณาจักรกัมพูชา
  - มาเลเซีย
  - สาธารณรัฐสิงคโปร์
  - บรูไนดารุสซาลาม
  - สาธารณรัฐอินโดนีเซีย
  - สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

3. นำหุ่นที่แต่งกายประจำชาติที่จะทำกิจกรรมในวันนั้นมาประกอบการดำเนินกิจกรรม สันทนาการกับนักเรียนเกี่ยวกับการแต่งกาย ภาษาที่เคยได้ยินหรือรู้จัก

4. ครูแนะนำคำทักทายประกอบท่าทางของภาษาประเทศสมาชิกอาเซียนในวันนี้ โดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษนำก่อนการใช้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ตัวอย่าง เช่น สวัสดี (ไหว้) Good morning (จับมือ) มิงกะลาบา (.....)

5. ให้นักเรียนกล่าวตามและฝึกพูด (สวัสดี ขอโทษ ขอบคุณ)

6. ขออาสาสมัครมาสาธิตกล่าวคำทักทาย ให้เพื่อน ๆ ชม

7. ครูทดสอบนักเรียนทุกคนโดยใช้เสียงกลองเป็นสัญญาณให้นักเรียนทำพร้อมกัน หลังจากฟังคำสั่งจากครู ตัวอย่างเช่น ครู: สวัสดี นักเรียน: Good morning, มิงกะลาบา

8. ครูสร้างข้อตกลงร่วมกัน วันนี้เราจะทักทายกันด้วย 3 ภาษา (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษา.....)

9. สมาชิกของประเทศอาเซียนที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรมในแต่ละวัน ทักทายกัน

10. ครูจัดทำป้ายนิเทศเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาที่ห้องสมุดและห้องอาเซียน

สื่อ/ อุปกรณ์

1. หุ่นที่แต่งกายประจำชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน

2. แผ่นป้ายความรู้

3. กลอง หรืออุปกรณ์เคาะจังหวะอื่น ๆ

การวัดประเมินผล

การสังเกตพฤติกรรม

ตัวอย่างการประเมิน

1. ความถูกต้องในการใช้ภาษา

2. ความเหมาะสมของกิริยาท่าทาง

3. ความถูกต้องในการออกเสียง

4. ความคล่องแคล่ว

แบบฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ที่ 5

กิจกรรมหลากหลายสไตล์อาเซียน

แนวคิด

เครือข่ายด้านอาเซียนเป็นการให้บริการเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาการสร้างเครือข่ายทางวิชาการเพื่อ พัฒนาอาเซียนศึกษา ซึ่งโรงเรียนเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้อาเซียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรู้ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การสร้างความเข้าใจ ความตระหนักและการสร้างเจตคติที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน ได้ดำเนินกิจกรรมสร้างเครือข่ายของโรงเรียน
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนนำกิจกรรมสร้างเครือข่ายไปไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ที่ตั้งโรงเรียนร่วมโครงการ

โดยวิทยากรเดินทางไปเพื่อทำการอบรม นัดหมายวันเวลาดังหน้าเป็นการให้ความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมรอบที่ 1 (วันที่ 14-16 ตุลาคม 2558) เป็นการใช้กระบวนการนิเทศ ให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถ จัดสร้างเครือข่ายได้

2. ให้แนวทางการจัดการข้อมูลโรงเรียน และการใช้ข้อมูลเพื่อการเชิญชวนโรงเรียนต่าง ๆ เข้าร่วมเครือข่าย

3. ให้มีการประชาสัมพันธ์การบริหารสถานศึกษารองรับประชาคมอาเซียน

4. นิเทศ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาในการทำงาน

ปกติ

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

2. PPT ประกอบการบรรยาย

3. ใบความรู้

4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการจัดสร้างเครือข่ายของสถานศึกษา

เครือข่ายสถานพื้นอัจฉริยะอาเซียน

เครือข่ายด้านอาเซียนเป็นการให้บริการเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา การสร้างเครือข่ายทางวิชาการเพื่อพัฒนาอาเซียนศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้อาเซียน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การสร้างความเข้าใจ ความตระหนักและการสร้างเจตคติที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน

เครือข่าย มีองค์ประกอบสำคัญอยู่อย่างน้อย 7 อย่างด้วยกัน คือ

1. มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (Common perception)
2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common vision)
3. มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual interests/ Benefits)
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (Stakeholders participation)
5. มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary relationship)
6. มีการเกี่ยวพันพึ่งพากัน (Interdependent)
7. มีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction)

การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ต้องประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน และสร้างแรงจูงใจให้โรงเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงเข้าร่วมเป็นเครือข่าย 3-5 โรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีเครือข่าย ควรจัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่าย ดังนี้

1. ให้บริการศูนย์การเรียนรู้อาเซียน
2. บริการสื่อ อุปกรณ์เกี่ยวกับอาเซียน
3. เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียน
4. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม โรงเรียนเครือข่าย

แบบฝึกปฏิบัติหน่วยการเรียนรู้ที่ 6

เครือข่ายสถานพื้นอัจฉริยะอาเซียน

1. ให้ท่านระบุนายชื่อโรงเรียนที่ท่านสามารถสร้างเครือข่ายได้ 3-5 โรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านจะจัดกิจกรรมใดเพื่อทำงานร่วมกันกับโรงเรียนเครือข่าย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่านสามารถสร้างเครือข่ายกับองค์กรที่ไม่ได้จัดการเกี่ยวกับการศึกษา อะไรบ้าง และจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน

กิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียน

แนวคิด

การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนมีการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียน คือ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สาระ หรือหน่วยการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้น มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียนในรูปแบบของการดำเนินโครงการ กิจกรรม ชุมนุม ชมรมต่าง ๆ ดังนั้นในรอบปี ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งเชิญชวนโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าชมผลงานการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่น้อาจดำเนินการในช่วงเวลาที่เป็นวันอาเซียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนนำไปประชาสัมพันธ์ผลงานและสรรหาเครือข่ายได้

2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนนำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนได้

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการที่โรงเรียนที่ตั้ง วิทยากรเดินทางไป ทำการอบรม นัดหมายวันเวลาล่วงหน้า ด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มเติมรอบที่ 2 เป็นการให้ ความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมรอบที่ 1 (วันที่ 14-16 ตุลาคม 2558) ใช้กระบวนการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน สามารถจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่งานวันอาเซียน

2. มีกรณีศึกษาคิดตาม ให้การส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อให้ คำปรึกษาช่วยเหลือในการทำงานปกติ

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

2. PPT ประกอบการบรรยาย

3. ใบความรู้

4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน บอกล่าวเล่างานงานอาเซียน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน

การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน เป็นการสร้างความเข้าใจหรือพัฒนางาน อาเซียนไปในทิศทางเดียวกัน องค์ประกอบที่สำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือ คน สถานที่และบรรยากาศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนี้

1. คน (People) ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแหล่งศูนย์รวมของความรู้ที่สมควร นำออกมาแบ่งปันเป็นอย่างยิ่ง โดยก็ควรจะเป็นคนที่มีความรู้จากการปฏิบัติจริง และอยากจะมาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ นั้น ด้วยความเต็มใจ

2. สถานที่และบรรยากาศ (Place) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ เพราะสถานที่และบรรยากาศที่ดี (สบาย ๆ ผ่อนคลาย) มีความเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มคน จะทำให้คนเหล่านั้นมาเจอกันพูดคุย ปรึกษา วิเคราะห์ปัญหา แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างสบายใจ

3. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Infrastructure) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดได้ ง่ายและสะดวกขึ้น เช่น กระดานสำหรับเขียน คอมพิวเตอร์สำหรับการสรุปและจัดเก็บความรู้รวมถึงการแบ่งปัน (Share) หรือการส่งต่อข้อมูล

แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียน

1. ท่านคิดว่าแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียนส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านจะจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่อาเซียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ติดตามถามหาผู้พัฒนาอาเซียน

แนวคิด

การนิเทศ ติดตามการดำเนินการการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการนิเทศ ที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาปัจจัย กระบวนการและผลผลิตของการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเน้นวิธีการนิเทศที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้นิเทศจะเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลด้านคุณภาพของการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนได้นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานบริหารสถานศึกษารองรับสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนนำการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานบริหารสถานศึกษา รองรับสู่ประชาคมอาเซียนไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน
กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียนด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยากรผู้ให้การอบรม นางสาวเรวดี เอี่ยมจินตนาภิจ รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลลพบุรี

- พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะในการนิเทศ ติดตามและประเมินผล
- พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้ ICT เพื่อการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เช่น

การใช้ Google site การใช้ Clip เพื่อการนิเทศ

2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

2. PPT ประกอบการบรรยาย
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานนิเทศการดำเนินงานอาเซียนที่สถานศึกษา

ติดตามตามหาผู้พัฒนาอาเซียน

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน

ผู้นิเทศงานอาเซียนมีบทบาทดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้ประสาน (Coordinator) เช่น ประสานครูแต่ละระดับให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. บทบาทเป็นที่ปรึกษา (Consultant) โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครู และผู้รับการนิเทศในการดำเนินงานอาเซียน
3. บทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม (Group leader) คือ รู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ
4. บทบาทเป็นผู้ประเมิน (Evaluator) ได้แก่ เป็นผู้ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้อาเซียน การใช้หลักสูตร ASEAN curriculum sourcebook และประเมินผลกิจกรรมการนิเทศ

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาโดยทั่วไปสามารถนำมาใช้ในการนิเทศการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนได้เช่นเดียวกัน กิจกรรมการนิเทศมีมากมาย ซึ่งผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้นิเทศจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ โดยจะขอแนะนำเสนอกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญและใช้มาก 23 กิจกรรม ซึ่งผู้นิเทศศึกษาให้ เข้าใจแล้วประยุกต์ใช้กับการขับเคลื่อนกิจกรรมอาเซียน ดังนี้

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจของ

ผู้เทศไปผู้รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น

2. การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากยิ่งขึ้น

3. การบรรยายเป็นกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูลตามแนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. การให้ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film and television) เป็นการใช้เครื่องมือที่สื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป เพื่อทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น

5. การฟังคำบรรยายจากเทป วิทยุ และเครื่องบันทึกเสียง (Listening to tape, Radio recordings) กิจกรรมนี้เป็นการใช้เครื่องบันทึกเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่ง ไปสู่ผู้ฟังคนอื่น

6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipments) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่าง ๆ

7. การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้ทราบจุดหรือจุดบกพร่องของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร

8. การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการ

9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามต้องการ

10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น

11. การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้นำ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปรายหรือการแสดงแนวความคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะการของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์

12. การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มขนาดเล็ก มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ

13. การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่ใช้มากกิจกรรมหนึ่ง สามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก เช่น การอ่านข้อความจากวารสาร มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น

14. การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรม

ที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการควบคุมประสิทธิภาพการสอน

15. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิดวิธีการแก้ปัญหาหรือใช้ข้อแนะนำต่าง ๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดโดยเสรี ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด

16. การบันทึกวีดิโอและการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วิดีโอเทปเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการ กิจกรรมนี้มีประโยชน์ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์

17. การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบและแบบประเมินต่าง ๆ

18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด

19. การจัดทัศนศึกษา (Field trip) กิจกรรมนี้เป็นการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่นเพื่อศึกษาคูณงานที่สัมพันธ์กับงานที่ตนปฏิบัติ

20. การเยี่ยมเยียน (Intervisiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีก บุคคลหนึ่ง

21. การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น

22. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด เช่น การเขียนโครงการนิเทศ การบันทึกข้อมูล การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก ฯลฯ

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติมีการดูแลช่วยเหลือ มักใช้กับรายบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก

กระบวนการในการนิเทศ (Supervisory process) การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน

กระบวนการในการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ชัดเจน มีเหตุผล และสามารถดำเนินการได้ สรุปลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

2. ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้

ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3. การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)

4. การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

5. การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหา หรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุง แก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจ หรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา หลังใช้นวัตกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามาในนิเทศ

แบบฝึก

ปฏิบัติหน่วยการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนสนับสนุนอาเซียน

แนวคิด

การขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดศูนย์การเรียนรู้อาเซียนและจัดหาสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงต้องระดมทุนสนับสนุนอาเซียน โดยมีการวางแผนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานอาเซียน มีการบริหารงบประมาณในการจัดการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้สู่อาเซียน มีระบบการมอบหมายงานการเงินและควบคุมการใช้จ่าย ตลอดจนการตรวจสอบผลการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษา สู่อาเซียนดำเนินการระดมทุนที่เป็นทรัพยากร ทั้งประเภทบุคคล งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ วัสดุ สื่อ-อุปกรณ์ ประกอบการดำเนินงานอาเซียน
2. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน นำการระดมทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมในงานอาเซียนไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียน ด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยากรผู้ให้การอบรม นางสาวเรวดี เอี่ยมจินตนาภิจ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี ให้โรงเรียนดำเนินการ

- จัดให้มีข้อมูลงบประมาณของโรงเรียนทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ
- ศึกษารูปแบบการระดมทุนที่ถูกต้องตามระเบียบทางราชการ
- ศึกษาใบความรู้แนวทางการจัดกิจกรรมในงานอาเซียนเดย์ (ASEAN day) ให้นักเรียน

ประยุกต์ใช้ความรู้สู่การปฏิบัติ การฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษ ภาษาอาเซียน ฝึกกิจกรรมการหารายได้ระหว่างเรียน

2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการทำงานปกติ

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก
2. PPT ประกอบการบรรยาย
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการระดมทุนอาเซียนของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ระดมทุนสนับสนุนอาเซียน

ระดมทุนสนับสนุนอาเซียนเป็นการบริหารงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาสู่อาเซียนของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ สถานศึกษาอาจให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนในด้านความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการระดมทุนเพื่องานอาเซียนสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

ข้อบข่ายการบริหารงบประมาณ

1. งานจัดทำและเสนอของบประมาณ
  - 1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษาสู่อาเซียน
  - 1.2 การทำแผนพัฒนาการศึกษาสู่อาเซียน
  - 1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณสู่อาเซียน

2. งานจัดสรรงบประมาณ

2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษาสำหรับงานอาเซียนจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรปกติ

2.2 การเบิกจ่ายและอนุมัติงบประมาณ

3. งานตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.1 การตรวจสอบ ติดตาม การใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

4. งานระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาด้านอาเซียน

4.1 การจัดการทรัพยากร

4.2 การระดมทรัพยากร

4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์

การระดมทรัพยากรเพื่อการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน

ศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมและภารกิจ งาน/ โครงการ/ กิจกรรมและแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณ มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. สำรวจข้อมูลความต้องการได้รับการสนับสนุน

2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

3. ศึกษา วิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่นที่มีศักยภาพ

ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ตลอดจนติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็นทางการ

4. จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา โดยกำหนดวิธีการ แหล่งการสนับสนุน

เป้าหมาย ระยะเวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบ

5. เสนอแผนการระดมทรัพยากรต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอความเห็นชอบและดำเนินการ

ในรูปแบบคณะกรรมการ

นอกจากนั้นสถานศึกษาสามารถระดมทุนจากสถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือให้สนับสนุน โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้เช่นกัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน

แนวคิด

แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียนหมายถึง ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน มุมอาเซียน ห้องหรือมุมใดมุมหนึ่งภายในโรงเรียนที่มีการจัดการให้มีป้ายศูนย์อาเซียนที่มองเห็นชัดเจนมีการตกแต่ง (ธงชาติ/แผ่นป้าย ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนฯ) มีการจัดป้ายนิเทศหรือประชาสัมพันธ์ เพื่อนำเสนอความเคลื่อนไหวที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับอาเซียน มีการประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้อาเซียน ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้อาเซียนที่ดีต้องสดใส ทันสมัย และพร้อมให้บริการ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถจัดศูนย์การเรียนรู้อาเซียน และให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถนำแนวทางการจัดศูนย์การเรียนรู้อาเซียน ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียน ด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยากรผู้ให้การอบรม นางสาวเรวดี เอี่ยมจินตนาภิจ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี

2. สร้างความตระหนักโดยศึกษาดูงาน โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดีคือ โรงเรียนอนุบาลลพบุรี

3. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษาช่วยเหลือในการทำงานปกติ

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

2. PPT ประกอบการบรรยาย

3. ใบความรู้

4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

แบบประเมิน โครงการอาเซียน

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

แหล่งเรียนรู้สู่อาเซียน

การสร้างศูนย์การเรียนรู้อาเซียน

1. แต่งตั้งคณะกรรมการและครูผู้สอนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา
2. จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา หรือห้องอาเซียนหรือมุมอาเซียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้

โดยจัดกิจกรรม ให้บริการ และพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

3. จัดทำ และบริการสื่อเพื่อการเรียนรู้ประชาคมอาเซียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
4. จัดงานวันอาเซียน สัปดาห์อาเซียน หรือค่ายวิชาการด้านอาเซียน
5. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน โครงการต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

องค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้อาเซียน

1. ที่ตั้ง
2. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ตกแต่งภายในด้วยป้ายนิเทศ เกี่ยวกับประเทศ

ในอาเซียนและมีการสลับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นระยะ

3. สื่อ อุปกรณ์ภายในศูนย์อาเซียนหรือห้องอาเซียนหรือมุมอาเซียน
  - 3.1 สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้บริการส่งเสริมการเรียนรู้

เช่น นิทาน 10 ชาติอาเซียน

- 3.2 สื่อวัสดุ วัตถุทัศน วัสดุมีเดีย เกี่ยวกับประเทศอาเซียน

4. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนสลับหมุนเวียนเป็นกิจกรรมรายวัน รายสัปดาห์

รายเดือน หรือรายปีตามความเหมาะสม (ตัวอย่างในภาคผนวก)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11

บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน

แนวคิด

การบอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน หมายถึงการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียน ซึ่งการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญจัดอยู่ในภารกิจการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือทั้งจากภายในโรงเรียนและประชาชนภายนอก สถานศึกษา ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนได้ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียน
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนนำกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียนไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ที่ตั้งโรงเรียนร่วมโครงการ โดยวิทยากรเดินทางไปเพื่อทำการอบรม โดยนัดหมายวัน เวลาล่วงหน้าเป็นการให้ความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมรอบที่ 1 (วันที่ 14-16 ตุลาคม 2558) เป็นการใช้กระบวนการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน สามารถจัดสร้างเครือข่ายได้โดยใช้เวลาร่วมกัน 2 ชั่วโมง

2. ให้แนวทางการกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียน

3. นิเทศ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาในการทำงาน

ปกติ

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก

2. PPT ประกอบการบรรยาย

3. ใบความรู้

4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการจัดสร้างเครือข่ายของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 บอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน

การบอกกล่าวเล่าขานงานอาเซียน เป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอาเซียนของโรงเรียน จัดอยู่ในภารกิจการบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทั่วไป ช่วยให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือทั้งจากภายในโรงเรียนและประชาชนภายนอก สถานศึกษาควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. ประกาศยกย่อง เชิดชูกิจกรรม ผลงานของครูและนักเรียนให้เป็นที่ปรากฏ
4. เสริมสร้างภาพลักษณ์ความก้าวหน้าด้านวิชาการของโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์

วิธีการที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์งานอาเซียนของโรงเรียน

1. การจัดป้ายนิเทศหรือป้ายประกาศ
2. การกระจายเสียงภายในโรงเรียน
3. วารสาร เว็บไซต์ แผ่นพับแนะนำโรงเรียน
4. การส่งหนังสือแจ้งผู้ปกครอง
5. การแจ้งกิจกรรมของโรงเรียน
6. การใช้สื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12

วันอาเซียนโรงเรียนของเรา

แนวคิด

วันอาเซียน 8 สิงหาคม มีต้นกำเนิดจากวันก่อตั้งสมาคมอาเซียน ที่ตัวแทนจาก 5 ประเทศสมาชิกได้ร่วมลงนามความร่วมมือ ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาเซียนในวันอาเซียน โดยกาวางแผนการจัดงาน มอบหมายงาน โดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ได้มาร่วมกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนได้ดำเนินกิจกรรมวันอาเซียน
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนนำกิจกรรมวันอาเซียนไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/วิธีการดำเนินการพัฒนา

1. ดำเนินการพัฒนาโดยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ ที่ตั้งโรงเรียนร่วมโครงการ โดยวิทยากรเดินทางไปเพื่อทำการอบรม โดยนัดหมายวัน เวลาล่วงหน้าเป็นการให้ความรู้เพิ่มเติมจากการอบรมรอบที่ 1 (วันที่ 14-16 ตุลาคม 2558) เป็นการใช้กระบวนการนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียน สามารถจัดกิจกรรมวันอาเซียนได้

2. ให้แนวทางการจัดกิจกรรมวันอาเซียน

3. นิเทศ ติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอาเซียนในสถานศึกษาในการทำงาน

ปกติ

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

2. PPT ประกอบการบรรยาย

3. ใบความรู้

4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานการจัดสร้างเครือข่ายของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 12

วันอาเซียนโรงเรียนของเรา

วันอาเซียน คือวันที่ 8 สิงหาคมของทุกปี อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok declaration) ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ 5 ประเทศสมาชิก อันได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ได้มีการลงนามร่วมกัน ที่วังสราญรมย์ จ.กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อให้ความร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อยกระดับการครองชีพและฐานะทางเศรษฐกิจ และความเจริญ ในทางเทคนิค วิชาการร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่าง ๆ เข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มเติม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ทำให้ปัจจุบันมีสมาชิกอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดให้ วันที่ 8 สิงหาคม ซึ่งเป็นวันครบรอบวันก่อตั้ง สมาคมอาเซียน ถือเป็นวันสำคัญในการจัดกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ในแต่ละประเทศสมาชิก และในปัจจุบันได้มีการเรียกชื่อวันก่อตั้ง สมาคมอาเซียนเพียงย่อ ๆ ว่า วันอาเซียน เพื่อให้สะดวกต่อการจดจำนั่นเอง

สถานศึกษาจัดงานวันอาเซียนโดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอาเซียน แก่ครู นักเรียนและเครือข่าย/ ชุมชน
2. เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับครู นักเรียน ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรมในวันอาเซียนสามารถจัดได้อย่างหลากหลายเพื่อประชาสัมพันธ์ผลงานที่ผ่านมา เช่น จัดขบวนพาเหรด ASEAN เพื่อประชาสัมพันธ์ต่อชุมชนและบุคลากรของโรงเรียน จัดกิจกรรม การแสดงเกี่ยวกับอาเซียน นอกจากนั้นจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน เช่น จัดนิทรรศการประเทศสมาชิก ASEAN จัดกิจกรรมตอบปัญหา ASEAN

ตัวอย่างกิจกรรมวันอาเซียน

กิจกรรมอาเซียนรวมใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ของประเทศสมาชิกอาเซียน
3. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดีของประชาคมอาเซียน
4. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกประเทศอาเซียน
5. เรียนรู้จุดเด่นพื้นฐานของประเทศสมาชิกประเทศอาเซียนแล้วสามารถนำมาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. ปลูกฝังความเป็นพลเมืองที่ดีของประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนใน โรงเรียนออกเป็น 10 ประเทศ โดยให้แต่ละทुकชั้น เช่น มี ป.1-ป.6 ก็ให้นำนักเรียนมาจัดเป็นกลุ่มประเทศอาเซียน โดยให้มีนักเรียนทุกชั้นในจำนวนที่เท่ากัน

2. จัดประชุมระหว่างครู ผู้บริหาร กรรมการนักเรียน อาจมีชุมชนเข้ามาร่วมด้วย ในการวางแผนงานการจัดกิจกรรม การกำหนดหัวข้อในการจัดกิจกรรม เช่น ประเพณี การเล่นเกม อาหาร ภาษา นิทรรศการ ผลงานระหว่างเรียนของนักเรียน

2.1 สำหรับครู วางแผนการจัดกิจกรรม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำนักเรียนในการจัดกิจกรรม (กิจกรรมที่จัดขึ้นอาจแบ่งเป็นสองส่วนคือบนเวที เช่น การแสดงนาฏศิลป์ประจำชาติ การร้องเพลง การเล่านิทาน การตอบคำถามชิงรางวัล เป็นต้น กิจกรรมกลางแจ้งการเปิดร้านอาหารสาธิตและจำหน่ายอาหารของแต่ละประเทศ งานประดิษฐ์ที่น่าสนใจของแต่ละประเทศ นิทรรศการความรู้ให้นักเรียนศึกษา เป็นต้น

2.2 สำหรับนักเรียน ครูวางแผนร่วมกับนักเรียนในการจัดกิจกรรม จัดตั้งคณะกรรมการนักเรียนในการรับผิดชอบของแต่ละประเทศ และประชุมกลุ่มย่อยของแต่ละประเทศในการแบ่งหน้าที่ในการจัดกิจกรรมทั้งบนเวทีและกลางแจ้ง มีการสืบค้นข้อมูล การดึงชุมชนมามีส่วนร่วม การชักชวนเตรียมความพร้อม

3. จัดกิจกรรมวันอาเซียน โดยครูออกแบบบันทึกความรู้ที่ได้ให้กับนักเรียนได้ศึกษา และจดบันทึกร่วมทั้งแบบประเมินความพึงพอใจในการปรับปรุงพัฒนาในการจัดครั้งต่อไป

4. ครู ผู้บริหาร กรรมการนักเรียน ตัวแทนชุมชน ร่วมประเมิน แสดงความคิดเห็น และสรุปผลการจัดกิจกรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13

พัฒนาบุคลากรอาเซียน

แนวคิด

การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนแก่บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น สถานศึกษาต้องอบรมพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูผู้สอน การสร้างขวัญกำลังใจ จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้ครูทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการยกย่อง เชิดชูเกียรติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน การพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพ
2. เพื่อให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบ โครงการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่อาเซียนสามารถนำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กิจกรรม/ วิธีการดำเนินการพัฒนา

ดำเนินการพัฒนาแบบรวมกลุ่มทั้ง 4 โรงเรียน ด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการเชิญวิทยากรจากโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดีด้านการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เป็นโรงเรียนอยู่ในโครงการ Sister school ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้โรงเรียนแต่ละโรงเรียน ดำเนินการ

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของ โรงเรียนจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
2. จัดทำแผนงาน/ โครงการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาบุคลากร การประเมินผลโครงการ
3. จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากร ตลอดจนนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษา

สื่อประกอบหน่วยการเรียนรู้

1. คู่มือการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก
2. PPT ประกอบการบรรยาย
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกปฏิบัติ

การประเมินผล

1. แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. แบบนิเทศ ติดตามการจัดทำหลักสูตรอาเซียนของสถานศึกษา

ใบความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 13

พัฒนาบุคลากรอาเซียน

ในการสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถกำหนดหลักสูตรได้ตามความต้องการ บนพื้นฐานของบริบทแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้ ฝ่ายบุคคลต้องวิเคราะห์สภาพความต้องการเพื่อกำหนดหลักสูตรการพัฒนาให้สอดคล้อง ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง)

ตารางกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร

ที่	หัวข้อเรื่อง	วิธีการจัดกิจกรรม	สื่อ	เวลา
1	ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน	1. ประชุม 2. อภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. Power point 2. เอกสารประกอบ การบรรยาย	30 นาที
2	การจัดทำโครงการขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน	1. ประชุม 2. ศึกษาเอกสารประกอบ การบรรยาย	1. Power point 2. เอกสารประกอบ การบรรยาย	60 นาที
3	การระดมทุนและสร้างเครือข่าย ด้านอาเซียน	1. ประชุม 2. ศึกษาเอกสาร/ ตัวอย่าง ประกอบการบรรยาย 3. ปฏิบัติการพัฒนาฯ 4. อภิปรายซักถาม	1. Power point 2. เอกสาร/ ตัวอย่าง ประกอบการ บรรยาย	60 นาที
4	การศึกษาคุณงานด้านอาเซียน	จัดทัศนศึกษาโรงเรียน ที่มีผลงานด้านอาเซียน	คู่มือศึกษาคุณงาน	2 วัน
5	การสร้างขวัญกำลังใจ	ยกย่องเชิดชูเกียรติ ประเมินการปฏิบัติงาน		30 นาที

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555 ก). *การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555 ข). *การพัฒนาสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน*

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555 ค). *คู่มือการดำเนินงาน โครงการพัฒนาสู่ประชาคม*

อาเซียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนวทางการนำ ASEAN Curriculum sourcebook*

สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร

แห่งประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ.

<http://lenplay.com/> วันที่สืบค้น 15 กันยายน 2558

<http://www.komchadluek.net/detail> วันที่สืบค้น 15 กันยายน 2558

http://aec.kapook.com/photo/aec_27904.html วันที่สืบค้น 15 กันยายน 2558

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบ

ผู้วิจัยและทีมงานนิเทศติดตามการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1